

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงิน
ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นางสาวปิติพร แหวนทอง

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ASSOCIATION BETWEEN FIRM-SPECIFIC CHARACTERISTICS AND
QUALITY OF INFORMATION DISCLOSURE OF FINANCIAL INSTITUTIONS
LISTED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

Miss Pitiporn Vanthong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Accountancy Program in Accounting
Department of Accountancy

Faculty of Commerce and Accountancy

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะกับคุณภาพของการ
เปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย

โดย

นางสาวปิติพร แหวนทอง

ภาควิชา

การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหาร
ศาสตรบัณฑิต

.....
..... คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
(รองศาสตราจารย์ ดร. ดนุชา คุณพนิชกิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ณัฐเสกข์ จิมโฉม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล)

..... กรรมการ
(ดร.ศิลปัทย์ ปวีณพงษ์พัฒน์)

ปิติพร แหวนทอง : ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (THE ASSOCIATION BETWEEN FIRM-SPECIFIC CHARACTERISTICS AND QUALITY OF INFORMATION DISCLOSURE OF FINANCIAL INSTITUTIONS LISTED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND) อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล, หน้า. 102

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์คุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุในการประมาณการและทดสอบความสัมพันธ์ และใช้ข้อมูลภาคตัดขวางปี พ.ศ. 2547 ของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 20 บริษัท โดยใช้ค่า DISC แทนคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินประกอบด้วย โครงสร้างทุนของบริษัท โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น ความสามารถในการทำกำไร สัดส่วนการถือหุ้นของหน่วยงานภาครัฐบาล สัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ

ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น มีอิทธิพลทางลบต่อคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล ในขณะที่สัดส่วนของนักลงทุนต่างชาติมีอิทธิพลทางบวกต่อคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล ส่วนโครงสร้างทุนของบริษัท สัดส่วนการถือหุ้นของหน่วยงานภาครัฐบาล และความสามารถในการทำกำไร ขนาดของบริษัทที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อายุการดำเนินงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล จากการที่สถาบันการเงินเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ จึงมีลักษณะเฉพาะในการดำเนินงานและยังมีการควบคุมดูแลจากหน่วยงานที่กำกับดูแลอย่างเคร่งครัดอาจทำให้คุณลักษณะเฉพาะบางประการไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

ภาควิชา.....การบัญชี.....ลายมือชื่อนิสิต..... *ปิติพร*
สาขาวิชา.....การบัญชี.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *[Signature]*
ปีการศึกษา 2549

#468 23079 26 : MAJOR ACCOUNTANCY

KEY WORD: FIRM-SPECIFIC CHARACTERISTICS/ QUALITY OF INFORMATION DISCLOSURE/ FINANCIAL INSTITUTIONS

PITIPORN VANTHONG : THE ASSOCIATION BETWEEN FIRM-SPECIFIC CHARACTERISTICS AND QUALITY OF INFORMATION DISCLOSURE OF FINANCIAL INSTITUTIONS LISTED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND. THESIS ADVISOR: SUPHAMIT TECHAMONTRIKUL, D.B.A., 102 pp.

The purposes of this study are to examine association between Firm-specific characteristics and quality of information disclosure of financial institutions listed in The Stock Exchange of Thailand. These empirical research samples are financial institutions listed in the Stock Exchange of Thailand in 2004, total 20 companies in total. The results are analyzed by multiple regression analysis at 95% confidence. In this study, DISC is used as a proxy of Quality Disclosure in Financial Institutions listed in the Stock Exchange of Thailand. For Firm-specific characteristics are the capital structure, the ownership structure, Profitability, Foreign stock holder proportion, Governance stock holder proportion.

The study shows that the ownership structure has statistically significant but negatively relationship with quality disclosure while Foreign stock holder proportion has statistically significant and relationship with quality disclosure. The capital structure, Governance stock holder proportion, Profitability(ROA) and age of firm have no significant relationship with Quality disclosure. Financial Institution is highly important to Economy. They have unique characteristics in operation and many government agency regulate this business. Due to such facts, certain firm-specific characteristics have no significant relationship with the quality disclosure.

Department.....Accountancy.....Student's Signature.....Pitiporn.....
Field of study..... Accounting.....Advisor's Signature.....S L.....
Academic year.....2006.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือของอาจารย์ ดร. ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางการจัดทำวิทยานิพนธ์ของผู้เขียน รวมทั้งท่านได้ให้ความกรุณาตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ แก่ผู้เขียน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ณัฐเสกข์ ฉิมโหม ที่ให้ความกรุณาในการรับเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.ศิลาปัทมา ปวีณพงษ์พัฒน์ ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์สำหรับการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้เขียนใคร่ขอขอบพระคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ช่วยเอื้อเฟื้อและให้ความร่วมมือให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้ และผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา สมาชิกในครอบครัวทุกคน ตลอดจนเพื่อนทุกคนที่ช่วยเป็นกำลังใจและคอยให้ความช่วยเหลือที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดทำวิทยานิพนธ์ โดยตลอดจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ คุณประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบแด่ผู้มีพระคุณ และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียน หากวิทยานิพนธ์มีความผิดพลาดหรือความคลาดเคลื่อนประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.5 ระเบียบวิธีวิจัย.....	3
1.6 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.3 คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล.....	15
2.4 บทบาท หน้าที่ และความสำคัญของสถาบันการเงิน.....	18
2.5 คุณลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล.....	19
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	23
3.1 นิยามและคำจำกัดความ.....	23
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	24
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
3.3.1 แบบจำลอง.....	24
3.3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวแปร.....	25
3.4 การตั้งสมมติฐาน.....	31
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
4.1 สถิติเชิงพรรณนา.....	37
4.2 สถิติเชิงอนุมาน.....	41
4.3 การวิเคราะห์การประเมิณในแง่ของการอ่อนไหว.....	55
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	59
5.2 อภิปรายผล.....	63
5.3 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	65
5.4 ประโยชน์ของงานวิจัย.....	66
5.5 งานวิจัยในอนาคต.....	68
รายการอ้างอิง.....	69
ภาคผนวก ก.....	73
ภาคผนวก ข.....	88
ภาคผนวก ค.....	96
ภาคผนวก ง.....	98
ภาคผนวก จ.....	99
ภาคผนวก ฉ.....	100
ภาคผนวก ช.....	101
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	102

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 สรุปคุณลักษณะเฉพาะของกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลที่ผ่านมา.....	19
ตารางที่ 3.1 แสดงค่าคะแนนความสำคัญต่อการตัดสินใจ.....	28
ตารางที่ 3.2 แสดงค่าคะแนนแหล่งที่มาของข้อมูล.....	28
ตารางที่ 3.3 แสดงค่าคะแนนความทันต่อเหตุการณ์ของข้อมูล.....	29
ตารางที่ 3.4 สรุปข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรอิสระ ตัวแปรควบคุม และทิศทางของความสัมพันธ์กับ ผลการดำเนินงานที่ได้คาดการณ์ไว้.....	34
ตารางที่ 4.1 ค่าสถิติพื้นฐานของโครงสร้างทุนของบริษัท.....	37
ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติพื้นฐานของโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้นคิดเป็นอัตราร้อยละ.....	38
ตารางที่ 4.3 ค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถในการทำกำไร.....	38
ตารางที่ 4.4 ค่าสถิติพื้นฐานของนักลงทุนต่างชาติเป็นอัตราร้อยละ.....	39
ตารางที่ 4.5 ค่าสถิติพื้นฐานของการถือหุ้นโดยรัฐบาลคิดเป็นอัตราร้อยละ.....	39
ตารางที่ 4.6 ค่าสถิติพื้นฐานขนาดของบริษัท.....	40
ตารางที่ 4.7 ค่าสถิติพื้นฐานอายุการดำเนินงาน.....	40
ตารางที่ 4.8 ค่าสถิติพื้นฐานคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล.....	41
ตารางที่ 4.9 การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ.....	43
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์โครงสร้างทุนของบริษัทกับ คุณภาพของเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ.....	44
ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์โครงสร้างทุนของบริษัทกับ คุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ.....	45
ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์โครงสร้างทุนของบริษัทกับ คุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม.....	45
ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้นกับ คุณภาพของเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ.....	46
ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้นกับ คุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ.....	46
ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้นกับ คุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม.....	46

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ความสามารถในการ ทำกำไรกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ.....	47
ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ความสามารถในการ ทำกำไรกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ.....	47
ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ความสามารถในการ ทำกำไรกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม.....	48
ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์สัดส่วนของถือหุ้นของนักลงทุน ต่างชาติกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ.....	48
ตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์สัดส่วนของถือหุ้น ของนักลงทุนต่างชาติกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ.....	49
ตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์สัดส่วนของถือหุ้น ของนักลงทุนต่างชาติกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม.....	49
ตารางที่ 4.22 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์การถือหุ้นโดยรัฐบาลกับคุณภาพ ของเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ.....	50
ตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์การถือหุ้นโดยรัฐบาลกับคุณภาพ ของเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ.....	50
ตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์การถือหุ้นโดยรัฐบาลกับ คุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม.....	50
ตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะ ของสถาบันการเงินกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ.....	51
ตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะ ของสถาบันการเงินกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลสมัครใจ.....	52
ตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะ ของสถาบันการเงินกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม.....	54
ตารางที่ 4.28 ตัวแปรที่มีการเปลี่ยนแปลงในการประเมินในแง่การอ่อนไหว.....	56
ตารางที่ 4.29 ผลการประมาณค่าและค่าสถิติต่าง ๆ จากสมการถดถอยเชิงพหุ.....	56
ตารางที่ 4.30 Coefficients	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.1 สรุปการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน.....	63
ตารางที่ ก กระดาษทำการ (Working Paper) วัดระดับการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศ ของบริษัท.....	73
ตารางที่ ข ความสำคัญของข้อมูลต่อการตัดสินใจลงทุนในมุมมองของนักวิเคราะห์.....	88
ตารางที่ ค สรุปการให้น้ำหนักของค่าคะแนนจากแบบสอบถามกับกระดาษทำการที่ได้จาก นักวิเคราะห์.....	96
ตารางที่ ง การคำนวณคะแนนจากกระดาษทำการ.....	98
ตารางที่ จ การคำนวณคะแนนคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล.....	99
ตารางที่ ฉ รายชื่อบริษัทกลุ่มตัวอย่าง.....	100
ตารางที่ ช ค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระ.....	101

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

หน้า

รูปที่ 1 กรอบแนวคิด.....7

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงปี 2540 ที่ประสบปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและภูมิภาค ส่งผลกระทบให้สถาบันการเงินจำนวนถึง 56 แห่งต้องปิดตัวลง สาเหตุหนึ่งน่าจะมาจากความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล (Information Asymmetry) นอกจากสถาบันการเงินที่มีผลกระทบดังกล่าวแล้วนั้น ยังส่งผลกระทบต่อหน่วยธุรกิจอื่นของระบบเศรษฐกิจ และนักลงทุนรวมถึงผู้เกี่ยวข้องอื่น ปัจจุบันการเปิดเผยข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลมีหน่วยงานที่กำกับดูแลเรียกร้องให้ มีการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจต่อผู้ใช้อย่างยิ่งยั้ง เช่น แนวทางการปฏิบัติในการเปิดเผยสารสนเทศของตลาดหลักทรัพย์ ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (หลัก CG 15 ข้อ) ฯลฯ เพื่อก่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการใช้ข้อมูลนั้น ๆ แต่ในบางครั้งการเปิดเผยข้อมูลไม่ได้เป็นตัวบ่งชี้ว่าข้อมูลที่เปิดเผยมานั้น มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเพียงใด และส่งผลให้ กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ประกาศแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินตั้งแต่ช่วงต้นปี 2547 ที่ผ่านมา สถาบันการเงินต่างตื่นตัวปรับกลยุทธ์ทางธุรกิจในด้านต่าง ๆ เนื่องจากธุรกิจสถาบันการเงิน เป็นธุรกิจที่ทุนต่างชาติต้องการเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยให้ความสนใจเข้ามาลงทุน ดังนั้นสถาบันการเงินจะต้องมีการพัฒนาให้สามารถแข่งขันได้ในอุตสาหกรรมเดียวกัน รวมทั้งการแข่งขันภายในและต่างประเทศได้ด้วย ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอแก่นักลงทุนต่างชาตินั้น เนื่องจากทุนที่จะเข้ามามีอำนาจมาก และมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ผลตอบแทนจากการลงทุนให้มากที่สุดสถาบันการเงินภายใต้โครงสร้างระบบการเงินใหม่

การเปิดเผยข้อมูลมีความสำคัญมากเป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของตลาดและการตัดสินใจของผู้ลงทุน เพราะในการวิเคราะห์ ประเมินและกำหนดราคาหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนต้องการข้อมูลเป็นจำนวนมาก ข้อมูลที่เป็นที่พึงประสงค์ในตลาดการเงินต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ทันเวลาและมีสาระสำคัญ ทั้งนี้ หากว่าข้อมูลของผู้ลงทุนและผู้เกี่ยวข้องในตลาดได้รับเป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือได้รับล่าช้า ย่อมทำให้เกิดปัญหาต่อการประเมินมูลค่าและส่งผลกระทบต่อ การกำหนดราคาซื้อขายหลักทรัพย์ที่ควรจะเป็น ให้เกิดความเสียหายได้ ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้ลงทุน ผู้ระดมทุน องค์กรซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแล และตัวตลาดหลักทรัพย์เอง (อัญญา, 2546)

สถาบันการเงิน (Financial Institutions) คือตัวกลางที่จะอำนวยความสะดวก ในการเคลื่อนไหวของเงินในการซื้อขายหลักทรัพย์ การให้กู้ยืม การรวบรวมเงินออมจากผู้ออมไปยังผู้ลงทุน ได้ง่ายขึ้น สถาบันการเงินนี้มักจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ และพัฒนาไปตามสภาพเศรษฐกิจและสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นสถาบันการเงินจึงเป็นธุรกิจที่น่าสนใจ เพราะเป็นธุรกิจที่มีลักษณะการดำเนินงานเฉพาะและมีความสำคัญอย่างมากต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งผู้ใช้ข้อมูลทุกฝ่ายต้องการความเชื่อมั่น เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจให้เกิดการลงทุน สถาบันการเงินที่จะกล่าวถึงนี้จึงหมายถึง ธนาคารและบริษัทเงินทุน ซึ่งความแตกต่างของธุรกิจแล้ว ยังมีกฎหมายหรือข้อกำหนด ข้อบังคับจากหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามามีบทบาทควบคุม เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เป็นต้น ประกอบกับงานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่ ยกเว้นธุรกิจการเงินไม่ใช่เป็นตัวอย่าง จึงมีความน่าสนใจในงานวิจัยเกี่ยวกับสถาบันการเงิน และคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล (ธารี และคณะ, 2543)

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินที่มีอิทธิพลในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของกิจการกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล
- 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงินกับคุณลักษณะเฉพาะของกิจการ

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาคือความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของกิจการ กับ คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงถึงตัวแทนที่ดีของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนี้

- i. ศึกษากลุ่มสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (กลุ่มธนาคารและบริษัทเงินทุน) เนื่องจากการดำเนินงานของสองกลุ่มนี้มีลักษณะคล้ายและใกล้เคียงกันมากที่สุด
- ii. การเก็บรวบรวมข้อมูลในปี 2547 (1 ม.ค. 2547- 31 ธ.ค. 2547)

iii. แหล่งข้อมูลที่จะพิจารณาจากแนวทางการเปิดเผยสารสนเทศที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดไว้ขั้นต่ำ และข้อมูลในส่วนที่น่าจะเกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งข้อมูลนั้นต้องถูกเผยแพร่โดยทั่วไป ได้แก่ แบบแสดงข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี งบการเงิน 6 เดือน งบการเงินรายไตรมาส ข่าวสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงแนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสถาบันการเงินว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใดและช่วยกระตุ้นให้สถาบันการเงินเล็งเห็นความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพต่อนักลงทุนและผู้เกี่ยวข้อง

1.5 ระเบียบวิธีวิจัย

1.5.1 รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้มีรูปแบบการศึกษาในลักษณะ

1) การศึกษาเชิงประจักษ์ (Empirical Study) ที่มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทกับตัวแปรอิสระคือ คุณลักษณะของสถาบันการเงิน ได้แก่ โครงสร้างทุนของบริษัท โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น ความสามารถในการทำกำไร การถือหุ้นโดยภาครัฐบาล การถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ ขนาดของบริษัท อายุการดำเนินงานของกิจการ โดยอาศัยวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows

1.5.2 สมมติฐานการศึกษา

จากการวิเคราะห์ในส่วนของการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นทำให้สามารถตั้งสมมติฐานการศึกษาได้ดังนี้

- โครงสร้างทุนของบริษัท

จากการศึกษาที่เคยผ่านมาพบว่ายังไม่มีมีความชัดเจนนัก กิจการจะพยายามเปิดเผยข้อมูลให้มากเพื่อให้เจ้าหนี้มีข้อมูล ในการศึกษาของ Zarzeski (1996) พบว่า กิจการที่มีอัตราส่วนหนี้สินลดลง จะมีแนวโน้มในการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด ส่วนในงานวิจัยของ Chow และ Wong-Boren (1987) และ Hossain และคณะ (1994) กลับไม่พบความสัมพันธ์ใดๆ บริษัทที่มีโครงสร้างทุนที่มีระดับหนี้สินในสัดส่วนค่อนข้างมาก น่าจะมีความจำเป็นในการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่สูงกว่าบริษัทที่มีสัดส่วนหนี้สินต่ำกว่า เพราะบริษัทจะต้องเปิดเผย

ข้อมูลเพื่อเป็นการให้ความเชื่อมั่นกับเจ้าหนี้หรือผู้ให้กู้ถึงผลการดำเนินงานและความสามารถในการชำระหนี้ แต่ในทางกลับกันบางโครงการวิจัย เช่น Meek และคณะ (1995) พบว่า โครงสร้างเงินทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล โดยระดับการเปิดเผยข้อมูลจะเพิ่มสูงขึ้นตามสัดส่วนโครงสร้างทุนในลักษณะของการถ่ายโอนความมั่งคั่งจากเจ้าหนี้ไปยังผู้ถือหุ้น ดังนั้น ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาจะตั้งสมมติฐานว่า

H_1 : โครงสร้างทุนของบริษัท (ที่วัดจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

- โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น

จากผลการศึกษา Zimmerman and Watts (1983) การกระจายตัวในส่วนของผู้ถือหุ้น จะแสดงในรูปความเป็นทฤษฎีการตัวแทน จะเกิดความเพียงพอในการเปิดเผยข้อมูล ส่วนการศึกษาของนอพร (2546) พบว่า โครงสร้างการเป็นผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล กล่าวคือ ในเรื่องของโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น บริษัทที่มีการกระจายตัวของการถือหุ้นต่ำ คือ มีปริมาณการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 5 อันดับแรกค่อนข้างสูง ก็จะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับลดลง ดังนั้น ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาจะตั้งสมมติฐานว่า

H_2 : โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น (ที่วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

- ความสามารถในการทำกำไร

จากผลการศึกษาของ Zarzeski และ Taylor (1996) และ Meek (1995) ได้กล่าวว่า กิจกรรมที่มีความสามารถในการทำกำไรได้สูงจะเกิดแรงจูงใจที่อยากจะแสดงผลการดำเนินงานของตนออกจากหน่วยงานที่ทำกำไรได้น้อยลงหรือขาดทุน เพื่อเป็นการหาทุนเพิ่มในรูปแบบที่ดีที่สุด ซึ่งทางเดียวที่จะทำได้คือ การเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจ (Voluntary disclosure) (Foster, 1986) ดังนั้น องค์กรที่สามารถทำกำไรได้สูงกว่าก็น่าที่จะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่สูงกว่า ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานว่า

H_3 : ความสามารถในการทำกำไร (ที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

- การถือหุ้นของนักลงทุนชาวต่างชาติ

เมื่อบริษัทมีการขยายการลงทุนโดยการเปิดโอกาสให้นักลงทุนชาวต่างชาติเข้ามาถือหุ้นของกิจการ บริษัทก็ต้องเผชิญกับความต้องการข้อมูลข่าวสารอื่นๆ ที่เป็นแบบสากล ที่นอกเหนือไปจากความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากบริษัทมีสัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมากเท่าไร บริษัทก็จะมีจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลในระดับที่สูงขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการข้อมูลของนักลงทุนที่มีความหลากหลายขึ้นด้วย ซึ่งจะส่งผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานว่า

H_4 : สัดส่วนของถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ (ที่วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติต่อส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

- การถือหุ้นของรัฐบาล

รัฐบาลมีส่วนที่เข้ามาควบคุมธุรกิจการเงินอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นธนาคารแห่งประเทศไทย หรือ จะเห็นได้จากการที่ธุรกิจนี้มีกฎหมาย พระราชบัญญัติที่ ค่อนข้างเคร่งครัด และเข้มงวดกว่าธุรกิจอื่น ๆ ดังนั้นหากการที่รัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นด้วยแล้ว ยิ่งคงต้องมีการดูแลอย่างเคร่งครัดกว่าเดิม การถือหุ้นโดยรัฐบาลจึงเป็นตัวแปรที่มีบทบาทสำคัญในธุรกิจนี้จึงมีการนำตัวแปรนี้เข้ามาทำการศึกษาด้วย Eng และ Mak (2003) กล่าวว่า การถือหุ้นในธุรกิจโดยภาครัฐหรือองค์กรของรัฐจะมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการเพิ่มขึ้นของการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงิน การถือหุ้นโดยภาครัฐบาล หมายความว่า ความรวมถึงหน่วยงานที่สังกัดอยู่ภายใต้รัฐบาล เช่น กระทรวงการคลัง ฯลฯ ในการศึกษาคั้งนี้ผู้ศึกษาจะตั้งสมมติฐานว่า

H_5 : การถือหุ้นโดยรัฐบาล (ที่วัดสัดส่วนการที่มีหน่วยงาน หรือส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐเข้าถือหุ้นคิดเป็นร้อยละของจำนวนหุ้นที่ออกจำหน่ายละเรียกชำระแล้ว) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

1.5.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

สามารถแบ่งออกเป็น 3 ตัวแบบตามประเภทของการเปิดเผยข้อมูล คือ

$$1) \text{DISC}_m = \beta_0 + \beta_1[\text{CAPSTC}] + \beta_2[\text{OWNDIS}] + \beta_3[\text{PROFIT}] + \beta_4[\text{FOREIGN}] + \beta_5[\text{GOV}] + \beta_6[\text{LnSIZE}] + \beta_7[\text{AGE}] + e$$

$$2) \text{DISC}_v = \beta_0 + \beta_1[\text{CAPSTC}] + \beta_2[\text{OWNDIS}] + \beta_3[\text{PROFIT}] + \beta_4[\text{FOREIGN}] \\ + \beta_5[\text{GOV}] + \beta_6[\text{LnSIZE}] + \beta_7[\text{AGE}] + e$$

$$3) \text{DISC}_t = \beta_0 + \beta_1[\text{CAPSTC}] + \beta_2[\text{OWNDIS}] + \beta_3[\text{PROFIT}] + \beta_4[\text{FOREIGN}] \\ + \beta_5[\text{GOV}] + \beta_6[\text{LnSIZE}] + \beta_7[\text{AGE}] + e$$

ตัวแปรตาม

DISC_m = คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับ

DISC_v = คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยความสมัครใจ

DISC_t = คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม

ตัวแปรอิสระ

CAPSTC = โครงสร้างทุนของบริษัท (อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น)

OWNDIS = โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น (วัดสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายรวมกัน)

PROFIT = ความสามารถในการทำกำไร (วัดอัตราผลตอบแทนรวมต่อสินทรัพย์=ROA)

FOREIGN = นักลงทุนต่างชาติ (วัดสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ)

GOV = การถือหุ้นโดยรัฐบาล (วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นจากการที่มีหน่วยงานของรัฐบาล)

ตัวแปรควบคุม

LnSIZE = ขนาดของบริษัท (วัดจากลอการิทึมของยอดสินทรัพย์รวม)

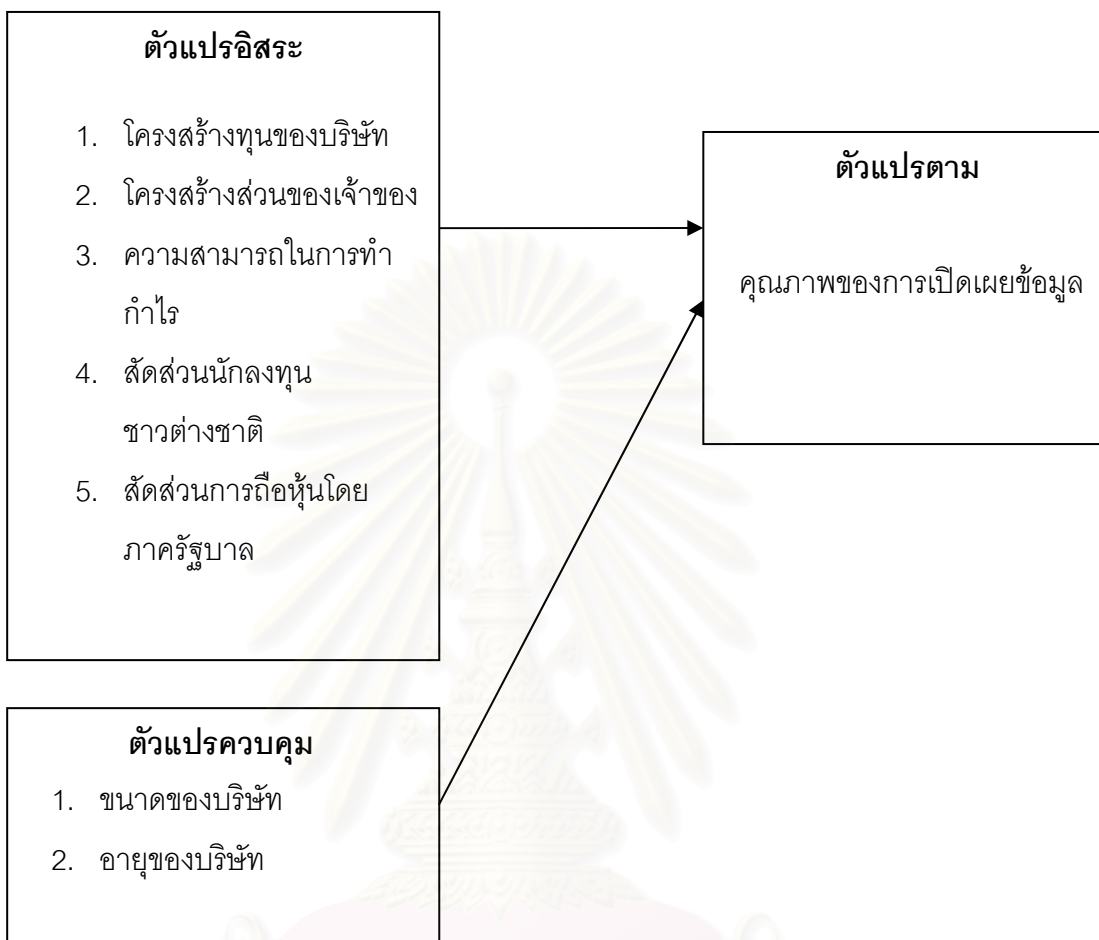
AGE = อายุการดำเนินงาน (วัดจากจำนวนปีนับตั้งแต่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจนถึงปี 2547)

4. ในการศึกษาคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล ได้แบ่ง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา นี้เป็น 2 กลุ่ม

4.1 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม คือ นักวิเคราะห์ทางการเงินของบริษัทสมาชิก ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 20 บริษัท

4.2 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ สถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2547 กลุ่มธนาคาร และกลุ่มบริษัทเงินทุน จำนวน 20 บริษัท

กรอบแนวความคิด

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้เป็นขั้นตอน ดังนี้

บทที่ 1 ความสำคัญของปัญหา

บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง สามารถแบ่งแยกพิจารณาได้เป็น 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีการเปิดเผยข้อมูล
- 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล
- 2.4 บทบาท หน้าที่ และความสำคัญของสถาบันการเงิน
- 2.5 คุณลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

เมื่อผู้บริหารของกิจการจัดทำรายงานที่มีรูปแบบต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่สนใจในการดำเนินธุรกิจของบริษัท พวกเขา มักจะเสนอตามรูปแบบที่กำหนด ซึ่งรูปแบบในการนำเสนออาจมีหลายประเภทแตกต่างกันออกไป และพวกเขาจะมีการนำเสนอข้อมูลอื่นเพิ่มเติมซึ่งข้อมูลเหล่านี้ เป็นถือเป็นการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ข้อมูลที่เปิดเผยโดยสมัครใจนี้ผู้บริหารกิจการคิดว่า น่าจะสร้างความน่าสนใจให้กับผู้ใช้ข้อมูล และวิธีการบันทึกบัญชีก็ถูกเลือกโดยผู้บริหารในการจัดทำงบการเงินซึ่งเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปโดย การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ สามารถแบ่งได้หลายประเภท กิจการจัดทำข้อมูลและเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจภายใต้ รายงานประจำปี สาน์สจากประธาน รายงานจากฝ่ายบริหาร เว็บไซต์ของบริษัทหรือสายตรงของบริษัท การเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศอื่น ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจนั้น จะทำโดยให้เกิด ต้นทุนต่ำที่สุด และการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจนั้นเป็นการลดความไม่เท่ากันของผู้บริหารกับบุคคลภายนอกกิจการ

การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (Voluntary disclosures) อาจจะเป็นประโยชน์กว้าง ๆ ไม่ เป็นรูปแบบประเพณีนิยม การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจในอดีตเป็นการเปิดเผยเกี่ยวกับ ข้อมูลเชิงเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพของกิจการในการดำเนินงาน การเงิน และข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจของ นักลงทุน ตัวอย่างเช่น รายได้ กำไรสุทธิ การพยากรณ์ยอดขาย ประกาศจ่ายปันผล รายงานจ่าย ลงทุน รายการที่เกี่ยวกับการซื้อขายหรือออกหลักทรัพย์ หรือรายการที่เกี่ยวกับหนี้สิน ส่วนในการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจในปัจจุบันจะเป็นรายการที่ไม่มีแบบแผนแน่ชัดซึ่งจะทำเสนอข้อมูล

เกี่ยวกับผลกระทบในทางกายภาพและสิ่งแวดล้อม เช่นการเปิดเผยที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รายการเกี่ยวกับพนักงานหรือทรัพยากรมนุษย์ และรายการเกี่ยวกับผลกระทบทางการเมือง ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจนี้มีทฤษฎี ประกอบเข้าด้วยกัน ดังนี้

- 1) Signalling Theory
- 2) Political Cost
- 3) Legitimacy Theory
- 4) Stakeholder Theory
- 5) Political Economy Theory

ในการศึกษาคั้งจึงทบทวนเพียงบางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการส่งสัญญาณ(Signaling Theory)

ทฤษฎีนี้สามารถใช้อธิบายได้ทั้งการเปิดเผยข้อมูลแบบดั้งเดิม ในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลแบบดั้งเดิมและที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม ในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลแบบดั้งเดิมซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุน เช่นผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจเพื่อส่งสัญญาณให้ตลาดทุนทราบเกี่ยวกับความคาดหวังในอนาคตเรื่องผลการดำเนินงานของบริษัท เป็นต้น ในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิมซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคมและสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลเพื่อส่งสัญญาณให้สาธารณชนทราบว่าบริษัทให้ความสำคัญในเรื่องสังคมและสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่จะเป็นข่าวดี(เชิงบวก) เพราะกิจการคิดว่าจะเกิดผลดีกับบริษัท ดังนั้นจึงมีการส่งสัญญาณข่าวดีนี้ไปยังนักลงทุนและตลาดทุน

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมือง (Political Economy Theory)

เป็นการอธิบายถึงข้อมูลตามคำสั่ง และเป็นการอธิบายถึงการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (ข้อมูลด้านสังคม) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่แสดงถึงการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มในสังคม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญต่าง ๆ ที่เป็นการอธิบายเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์กันของกิจการและกลุ่มอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการ เช่น บริษัทกับหน่วยงานที่กำกับดูแล ฯลฯ

ทฤษฎีความถูกต้องตามกฎหมาย(Legitimacy Theory)

หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลเพื่อต้องการสื่อให้บุคคลอื่นรู้ว่า บริษัทมีการปฏิบัติหรือการดำเนินงานที่ถูกต้องตามข้อกำหนดของกฎหมาย เพื่อให้บริษัทสามารถดำเนินงานต่อไปอย่างยั่งยืนและเพื่อให้บรรลุดัตุประสงค์ร่วมกัน

ทฤษฎีการบัญชีที่เป็นจริง (Positive Accounting Theory)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทำนายการปฏิบัติในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีของผู้บริหารกิจการ และผู้บริหารจะตอบสนองกลับอย่างไรโดย Zimmerman and Watts(1986) มีการตั้งอยู่บนสมมติฐาน 2 ข้อ

1. ผู้บริหารจะทำทุกสิ่งเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงสุดของตนเอง
2. อัตรประโยชน์เหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับผลตอบแทนของพวกเขา

นอกจากนี้แนวคิดตามทฤษฎี Positive Accounting Theory มีความเชื่อว่าอัตรประโยชน์ของผู้บริหารขึ้นอยู่กับจำนวนและระยะเวลาให้ค่าตอบแทนของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งถ้ากิจการมีผลการดำเนินงานที่ดี ส่วนหนึ่งก็มาจากตัวผู้บริหารกิจการ ผู้บริหารย่อมจะแสดงผลการดำเนินงานและเปิดเผยข้อมูลที่คิดว่ามีประโยชน์แก่ตนเองให้บุคคลอื่นรู้ โดยไม่ได้คำนึงถึงคุณค่าของข้อมูล

ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

จะมีมุมมองว่ามนุษย์ทุกคนย่อมที่จะมีแรงผลักดันเพื่อกระทำทุกอย่างให้ได้รับประโยชน์ส่วนตัวสูงสุด ดังนั้น การที่กิจการมีการแยกระหว่างผู้บริหารและเจ้าของกิจการ ก็จะไปสู่แนวคิดที่ว่า การที่ผู้บริหารซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนมีแรงจูงใจที่จะพยายามสร้างมูลค่าให้แก่กิจการนั้นก็เพื่อประโยชน์ของตนเองที่จะได้รับจากการสร้างมูลค่าให้แก่กิจการ ซึ่งในบางครั้งผู้บริหารอาจจะไม่คำนึงถึงว่าการตัดสินใจนั้นก่อให้เกิดประโยชน์แก่กิจการหรือไม่ บางครั้งปกปิดหรือบิดเบือนข้อเท็จจริงในการเปิดเผยข้อมูล เพราะต้องการเก็บข้อมูลไว้เพื่อประโยชน์ตัวเองสูงสุด เอื้อประโยชน์แก่ตัวเอง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Singhvi and Desai (1971) ได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของกิจการที่เพียงพอต่อการตัดสินใจ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทจดทะเบียน 100 แห่ง ซึ่งสุ่มเลือกจาก 500 บริษัทจดทะเบียนขนาดใหญ่ในประเทศอังกฤษ และกลุ่มบริษัทไม่จดทะเบียน 55 แห่งซึ่งสุ่มเลือกอย่างมีระบบมาจากบริษัทที่ได้จัดอันดับในหนังสือ นิวยอร์ค ไทมส์ โดยได้รับผลตอบแทนกลับร้อยละ 55 การเลือกรายการที่เปิดเผยที่นำมาถามในแบบสอบถามคล้ายกับของ Alan R. Serf (1961) โดยมีการเพิ่มบางรายการบนพื้นฐานของความต้องการของผู้เขียนหลายคน ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านนี้หลายคนถึงความเหมาะสมของรายการที่จะมีในแบบสอบถาม โดย

เน้นข้อมูลที่เพียงพอต่อการตัดสินใจลงทุน ซึ่งการเปิดเผยที่พัฒนาขึ้นนี้ต้องการให้เป็นต้นแบบสำหรับการเปิดเผยที่เพียงพอของบริษัท มีทั้งส่วนข้อมูลทางการเงิน และข้อมูลที่มีใช้การเงิน ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของการเปิดเผยใช้การออกแบบงานวิจัยก่อนหน้านี้ โดยการทดสอบอ้างถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของการเปิดเผยที่หมายความถึง ความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ความเชื่อถือได้ ว่าได้รับอิทธิพลจากหลายตัวแปร ตัวแปรในการทดสอบครั้งนี้ได้แก่ ขนาดของสินทรัพย์ จำนวนผู้ถือหุ้น สถานภาพการจดทะเบียน บริษัทที่ใช้สอบบัญชี Rate of Return (ROR) กำไรขั้นต้น โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อน ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่เปิดเผยไม่เพียงพอมีความสัมพันธ์กับ 1) กิจการมีขนาดเล็ก (วัดจากสินทรัพย์รวม และจำนวนผู้ถือหุ้น) 2) ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน 3) สอบบัญชีโดยบริษัทตรวจสอบบัญชีที่มีขนาดเล็ก 4) มีความสามารถในการทำกำไรต่ำ (วัดจาก ROR และกำไรขั้นต้น) และแสดงว่าบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลไม่เพียงพอในรายงานประจำปีจะมีความผันผวนของราคาหุ้นในตลาดช่วงกว้าง เนื่องจากผู้ตัดสินใจไม่ได้ตัดสินใจบนข้อมูลที่เพียงพอ เป็นการตัดสินใจบนพื้นฐานที่ไม่มีมาตรฐาน ซึ่งจะส่งผลถึงต้นทุนของเงินทุน ทำให้ขาดประสิทธิภาพของแหล่งเงินทุนในเศรษฐกิจ และสรุปว่าหากบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลมากจะทำให้ลดการคาดเดาและความเสี่ยงในการลงทุน ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลที่เหมาะสมและถูกต้องจะทำให้นักลงทุนเกิดความมั่นใจ เพิ่มจำนวนนักลงทุนในตลาดให้มากขึ้น และคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อราคาหุ้น

Firth (1978) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ถึงความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของผู้ใช้กลุ่มต่าง ๆ ในประเทศอังกฤษ วัตถุประสงค์หลักของรายงานประจำปีของทุกบริษัทก็คือสื่อสารถึงผู้ถือหุ้น ข้อมูลในรายงานประจำปีถูกใช้โดยหลายกลุ่มผู้ใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ องค์ประกอบและขอบเขตการเปิดเผยถูกกำหนดหัวข้อโดยขั้นต่ำของมาตรฐานที่เปิดเผยในรายงานประจำปี ผู้บริหารจะเป็นผู้กำหนดการเปิดเผยโดยคาดการณ์ถึงข้อมูลว่าประเภทใดที่ผู้ต้องการ ซึ่งจะคำนึงถึงข้อบังคับต่ำสุดตามกฎหมาย ต้นทุน คู่แข่ง จะได้ผลประโยชน์จากข้อมูลที่เปิดเผยนั้น ๆ ส่วนผู้สอบบัญชีเป็นผู้แนะแนวทางหรือมีอิทธิพลต่อบริษัทในการตัดสินใจเปิดเผยข้อมูล ผู้บริหารและผู้สอบบัญชีจัดเป็นกลุ่มผู้เตรียมการ ส่วนกลุ่มผู้ใช้จะศึกษาผู้ใช้สองกลุ่มที่เกี่ยวข้อง คือ นักวิเคราะห์ทางการเงิน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อของธนาคาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 75 รายการ ที่มีอยู่หรือสามารถหาได้ในรายงานประจำปี โดยรายการที่เปิดเผยนำมาจากกรค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาทบทวนรายงานประจำปีของบริษัทหลายแห่ง และการสอบถามผู้ใช้หลากหลายเพื่อนำมารวบรวมเป็นชื่อรายการ โดยจดหมายที่ส่งถึงผู้ตอบแบบสอบถามจะถามโดยให้ผู้ตอบประเมินความสำคัญของแต่ละรายการ แบ่งเป็น 5 ลำดับ แบบสอบถามส่งถึงกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 750 คน แบ่งเป็น

ผู้บริหาร 250 คน ฝ่ายการเงิน ซึ่งสุ่มเลือกมาจาก 1,000 บริษัทใหญ่ในสหราชอาณาจักร ผู้สอบบัญชี 250 คน นักวิเคราะห์การลงทุน 120 คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อของธนาคารและสถาบันการเงิน 130 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 302 คน คิดเป็นร้อยละ 40.30 โดยตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างในการรับรู้ความสำคัญระหว่างกลุ่มผู้เตรียมการและกลุ่มผู้ใช้ โดยใช้ t-test ทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จากการทดสอบความสัมพันธ์พบว่ากลุ่มของผู้จัดการฝ่ายการเงินของกิจการ และผู้สอบบัญชี ซึ่งจัดเป็นกลุ่มผู้เตรียมการนั้นค่อนข้างจะมีทัศนคติเกี่ยวกับการให้ความสำคัญของแต่ละรายการที่เปิดเผยในรายงานประจำปีที่คล้ายกัน ซึ่งได้สรุปถึงความแตกต่างระหว่างกลุ่มทั้งสองว่าเป็นเพราะมุมมองที่ต่างกันระหว่างกลุ่มผู้เตรียมการและกลุ่มผู้ใช้ โดยได้ให้เหตุผลว่าเนื่องจากข้อมูลที่สำคัญไม่ได้ถูกปล่อยออกมาให้กับกลุ่มผู้ใช้ ซึ่งอาจมาจากเหตุผลด้านต้นทุน หรือคู่แข่งอาจได้รับประโยชน์จากข้อมูลนั้น ดังนั้น ความแตกต่างในความต้องการเปิดเผยข้อมูลนี้ทั้งสองฝ่ายอันได้แก่ กลุ่มผู้เตรียมการและกลุ่มผู้ใช้ ควรทำความเข้าใจระหว่างกันเพื่อให้รายการที่เปิดเผยในรายงานประจำปีมีประโยชน์อย่างที่เราจะเป็นมากยิ่งขึ้น

Hutchins (1994) ได้ศึกษาคุณค่าของข้อมูลที่เสนอในรายงานประจำปี ซึ่งเป็นข้อมูลที่ตอบสนองความต้องการของนักลงทุน ในการศึกษาได้ส่งแบบสอบถามไปยังนักลงทุนสถาบันและผู้อำนวยการฝ่ายการเงิน (Chief Financial Officer) CFOs กลุ่มละ 300 ราย ซึ่งใช้การสุ่มมาจากรายชื่อใน “Nelson’s 1993 Money Market Directory of Investment Managers” ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มเป็นกลุ่มที่มีผลต่อการจัดทำรายงานประจำปี โดยมีสมมติฐาน 3 ข้อ คือ 1. รายงานประจำปีเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ติดต่อสื่อสารที่มีประโยชน์น้อย และเป็นเครื่องมือแจ้งข่าวสารที่สำคัญน้อยที่สุดของบริษัท 2. หัวข้อหลักที่เปิดเผยในรายงานประจำปีอันได้แก่ สารจากประธาน การวิเคราะห์ทางการเงิน และผลการดำเนินงาน และหมวดทางการเงิน ไม่ตอบสนองความต้องการของนักลงทุน 3. รายงานประจำปีมีส่วนน้อยหรือไม่มีส่วนเลยในการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน ได้ผลตอบกลับมาคิดเป็นร้อยละ 32 และ 37 ตามลำดับ เมื่อนำมาทดสอบสมมติฐานได้ผลปฏิเสธสมมติฐานหลักทั้งหมดที่กล่าวมา ซึ่งสรุปได้ว่ารายงานประจำปีเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญของกิจการ และที่ผ่านมามีการปรับปรุงแก้ไขให้ใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้น และนักลงทุนส่วนใหญ่ตระหนักถึงคุณค่าของข้อมูลในหัวข้อหลัก อันได้แก่สารจากประธาน การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน และหมวดทางการเงิน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามไม่ถึงร้อยละ 10 ที่ตอบว่าไม่พิจารณาข้อมูลในส่วนดังกล่าวในการตัดสินใจ และในการศึกษาได้พิจารณาถึงอิทธิพลของต้นทุนในการจัดทำรายงานประจำปี จำนวนหน้าที่หนาขึ้นจากรูปภาพและกราฟฟิคที่ทันสมัย ซึ่งเป็นสิ่งกระตุ้นความสนใจและเป็นที่ยอมรับของนักลงทุนทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กซึ่งต้องใช้ต้นทุนและเวลาเป็นจำนวนมากในการจัดทำ แต่ด้วยความเคยชินเก่า ๆ ของผู้ใช้ก็ยากที่จะเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิก

ผลการสำรวจพบว่านักลงทุนสถาบันให้รายงานประจำปีเป็นแหล่งข้อมูลที่มีลำดับความสำคัญสูงสุดในการใช้ตัดสินใจลงทุน โดยแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่สำคัญรองลงมา ได้แก่ เจ้าหน้าที่สร้างความสัมพันธ์กับนักลงทุน และสื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีความแตกต่างจาก Chief Financial Officer (CFOs) ที่ให้ความสำคัญกับความเห็นตัวเองเป็นอันดับแรก และใช้แหล่งข้อมูลจากรายงานประจำปีเป็นอันดับสองรองลงมาในการตัดสินใจ

Holiday (1994) กล่าวในวารสารเกี่ยวกับการธนาคารว่าในภาวะที่เต็มไปด้วยการแข่งขันของการให้บริการทางการเงิน ทุกกิจการต่างต้องปรับตนเองเพื่อให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และรายงานประจำปีก็เข้ามามีบทบาท เพราะรายงานประจำปีของบริษัทถือเป็นเครื่องมือทางการตลาดที่สำคัญอย่างหนึ่ง โดยนักลงทุนทุกคนต่างก็ต้องการเข้าถึงข้อมูลด้วยกันทั้งนั้น โดยเฉพาะข้อมูลทางการเงิน ทำให้รายงานประจำปีเป็นกุญแจสำคัญที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกิจการกับนักลงทุน เพื่ออธิบายในเรื่องโครงสร้างของกิจการ การกำหนดอำนาจหน้าที่ การกำหนดกลยุทธ์ตามสายธุรกิจ แต่บางครั้งรายงานประจำปีอาจทำให้ความเข้าใจของนักลงทุนลดลงจากการใช้ศัพท์ทางเทคนิคหรือศัพท์เฉพาะในแต่ละอุตสาหกรรม ทำให้ยากในการอ่านและทำความเข้าใจสำหรับผู้ใช้อื่นๆ นอกเหนือจากนี้ รายงานประจำปียังอธิบายถึงลักษณะของกิจการทั้งในอดีตและภาวะปัจจุบันของกิจการ และแสดงถึงหลักปรัชญาในการดำเนินงาน ไม่ใช่เป็นเพียงแค่การแสดงผลทางการเงินหรือฐานะทางการเงินแต่ยังแสดงถึงการจัดการ และวัฒนธรรมองค์กร ในปัจจุบันการเพิ่มจำนวนผู้ถือหุ้นรายใหม่ ๆ ที่อยู่ในต่างแดน ซึ่งคนกลุ่มนี้จะไม่รู้สึกคุ้นเคยเหมือนกับผู้ถือหุ้นภายในประเทศ การจัดทำรายงานประจำปีจึงต้องทำให้ผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุนกลุ่มนี้เข้าใจได้ด้วย ดังนั้นจึงถือว่ารายงานประจำปีเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้สื่อสารเพื่อแสดงถึงลักษณะของบริษัทในปัจจุบันได้ดีที่สุดทีเดียว

Zabibollah and Porter (1993) กล่าวว่าในปัจจุบันการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นอยู่มีจำนวนมากเกินไปและข้อมูลก็มีความซับซ้อน จึงทำการศึกษาเพื่อตอบคำถามว่าข้อมูลใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักลงทุน และจะทำอย่างไรให้รายงานประจำปีมีการเปิดเผยข้อมูลที่พอดีและเหมาะสม นอกจากนี้ได้เสนอแนะข้อมูลเพิ่มเติมที่จะใช้เพื่อเป็นรูปแบบและเครื่องมือทางการตลาด และใช้ในการโฆษณาได้ด้วย ผลการศึกษาพบว่าส่วนประกอบในรายงานประจำปีที่สำคัญที่สุดไม่ใช่สารจากผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นใหญ่ แต่เป็นในส่วนของงบการเงิน และต้องการให้มีความอธิบายเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงินมากขึ้นกว่าปัจจุบันที่แสดงอยู่ และสรุปว่าการจัดทำ

รายงานประจำปีนั้นส่วนหนึ่งถือเป็นการสะท้อนตัวผู้บริหารของบริษัทนั้น ๆ ถึงอิทธิพลและรวมแบบการจัดทำ

Staff Study (2000) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิวัฒนาการในการเปิดเผยข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลให้ธนาคารพาณิชย์ให้มีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลหน่วยงานกำกับดูแลมีการวางระเบียบกฎเกณฑ์ไว้เพื่อต้องการให้ธนาคารมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่ธนาคารปฏิบัติได้ เพราะส่วนหนึ่งก็มาจากความต้องการของตลาด และบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง อาจส่งผลทำให้ธนาคารเองมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน สร้างความแข็งแกร่งให้กับธนาคารเอง เมื่อมีการเปิดเผยข้อมูลที่แสดงถึงความโปร่งใสแล้ว ย่อมจะเกิดความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Baumann and Nier (2004) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการการเปลี่ยนแปลงการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงิน เพื่อเพิ่มความโปร่งใสเกี่ยวกับสถาบันการเงิน โดยมีความเห็นว่าควรมีการมอบรางวัลแก่สถาบันการเงินเพื่อส่งเสริมให้สถาบันการเงินมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการบัญชีที่เฉพาะเจาะจงเพื่อแสดงรายละเอียดให้ชัดเจน และให้มีเปิดเผยรายการอื่นๆ ที่จะสามารถประเมินความเสี่ยง มูลค่าความเสี่ยงของสถาบันการเงิน และแสดงให้เห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงินนั้น ควรมาจากสถาบันการเงินเองมากกว่าที่จะมาจากกฎระเบียบข้อบังคับจากตลาด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล และชี้ให้เห็นว่าคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลไม่เพียงเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับสถาบันการเงินเฉพาะเรื่องความโปร่งใสในการดำเนินงานเท่านั้น แต่จะเกิดประโยชน์ด้านอื่นแก่สถาบันการเงินเช่นกัน

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้ทราบว่า การวิจัยส่วนใหญ่มักจะยกเว้นธุรกิจในกลุ่มสถาบันการเงิน เนื่องจากมีการดำเนินงานที่แตกต่างจากอุตสาหกรรมอื่น มีโครงสร้างรายได้และค่าใช้จ่ายที่มีลักษณะเฉพาะ และมีกฎหมายข้อบังคับที่แตกต่างจากออกไป นั่นคือ มีความเข้มงวดในหลาย ๆ เรื่อง มีข้อกำหนดที่เฉพาะ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความคิดว่า หากข้อมูลที่เปิดเผยของธุรกิจนี้มีมากมายกว่าธุรกิจอื่น ๆ แล้ว การเปิดเผยข้อมูลเหล่านั้น จะมีคุณค่าและเพียงพอต่อการตัดสินใจ โดยเฉพาะกับกลุ่มนักวิเคราะห์ทางการเงินแล้วหรือ จึงเกิดการศึกษาคูณลักษณะเฉพาะของกิจการต่อคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล เพื่อศึกษาว่าการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นปริมาณมากกว่าธุรกิจอื่น ๆ นั้น การเปิดเผยข้อมูลมีคุณภาพเพียงใด

2.3 คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

จากความเท่าเทียมกันของข้อมูล เพื่อให้นักลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์และไม่เกิดผลเสียหายในการไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งคือ การเปิดเผยข้อมูล การเปิดเผยข้อมูลมีส่วนสำคัญและจำเป็นในการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาด นักลงทุนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมากมาย ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ต้องการแต่ละคนก็แตกต่างกันออกไป ตามแต่ประโยชน์ที่จะได้รับ ดังนั้น จึงต้องมีเกณฑ์การกำหนดขั้นต่ำเพื่อให้กิจการดำเนินการในการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นแบบแผนเดียวกัน แต่ก็มีบางกิจการมีการเปิดเผยที่มากกว่าข้อกำหนด อาจเพราะกิจการเห็นถึงประโยชน์ในการเปิดเผยนั้น ๆ หรืออาจเป็นเพราะต้องการดึงดูดใจนักลงทุน ซึ่งเมื่อพิจารณาขั้นต้น แหล่งข้อมูลที่นักลงทุนและผู้เกี่ยวข้องจะได้รับน่าจะมาจากข้อกำหนดที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด ซึ่งผู้ใช้ต้องพิจารณาเองด้วยว่า ข้อมูลจากแหล่งใด และข้อมูลใดที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้เอง

การเปิดเผยข้อมูล หมายความว่ารวมถึง รูปแบบการจัดรายการ และข้อมูลในงบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน คำศัพท์ที่ใช้ การแยกประเภทรายการ เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดมูลค่า รายการและเหตุการณ์ทางบัญชี นโยบายการบัญชี การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นช่วยให้งบการเงินมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น กิจการควรเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง หรือเปิดเผยข้อมูลอื่นที่จำเป็นเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการโดยรวม ในการเปิดเผยข้อมูล กิจการควรคำนึงถึงความเพียงพอ ความถูกต้องตามควรและความสมบูรณ์ของข้อมูลนั้น กิจการควรเปิดเผยข้อมูลที่มีนัยสำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ข้อมูลอาจเปิดเผยไว้ในงบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน รายละเอียดประกอบหรือตารางประกอบ เป็นต้น(เมธากุลและศิลปพร , 2544)

ข้อมูลที่ควรเปิดเผย ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป รายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่เกิดขึ้นระหว่างงวดบัญชี เช่น การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการรายการพิเศษ ข้อผิดพลาดที่สำคัญ เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง การดำเนินงานต่อเนื่อง การดำเนินงานที่ยกเลิก การเสนอข้อมูลทางการเงิน จำแนกตามส่วนงาน ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน เป็นต้น

การเปิดเผยข้อมูลสามารถแบ่งได้ดังนี้คือ

- 1.1 การเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดหรือข้อบังคับ (Mandatory Disclosure) หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลหรือรายการขั้นต่ำที่บริษัทต้องเปิดเผยตามข้อกำหนดหรือ

กฎระเบียบที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย

1.2 การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ (Voluntary Disclosure) หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลหรือรายการที่อยู่นอกเหนือข้อบังคับซึ่งถือเป็นทางเลือกอิสระสำหรับบริษัทที่จะให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจแก่ผู้ใช้ข้อมูลอย่างสมัครใจ

1.3 การเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม (Total Disclosure) หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลหรือรายการตามข้อกำหนดและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

การเปิดเผยข้อมูล (Disclosure) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยที่บริษัทมีหน้าที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ข้อมูลที่มีหรืออาจมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงราคาซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท หรือมีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้นของบริษัท หรือจำเป็นต่อการตัดสินใจในตลาดหลักทรัพย์ฯ กำหนด เพื่อให้ผู้ลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน(ก.ล.ต.) 6 ประการ คือ

1. การเปิดเผยสารสนเทศที่สำคัญให้ประชาชนทราบทันที
2. การเผยแพร่สารสนเทศต่อประชาชนอย่างทั่วถึง
3. การชี้แจงกรณีมีข่าวลือหรือข่าวสารต่าง ๆ
4. การดำเนินการเมื่อการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนผิดไปจากสภาพปกติของตลาด
5. การเปิดเผยสารสนเทศในเชิงส่งเสริมที่ไม่มีเหตุอันควร
6. การซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนโดยใช้สารสนเทศภายในสามารถจัดประเภทข้อมูลที่เปิดเผยได้ดังนี้
 1. ข้อมูลที่ต้องรายงานตามรอบระยะเวลาบัญชี เช่น งบการเงินรายไตรมาส งบการเงินประจำปี รายงานประจำปี ฯลฯ
 2. ข้อมูลที่บริษัทต้องรายงานเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้น เช่น การประกาศจ่ายปันผล การเพิ่มทุน ฯลฯ

3. ข้อมูลเหตุการณ์ผิดปกติอันอาจมีผลต่อการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ เช่น เพลิงไหม้โรงงานผลิต ฯลฯ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีการกำหนดเกี่ยวกับเนื้อหาของสารสนเทศที่เปิดเผยต่อสาธารณชน ซึ่งต้องมีลักษณะดังนี้ (ศุภชัย, 2547)

1. มีความถูกต้องตามความเป็นจริง ชัดเจน และกะทัดรัด
2. มีสารสนเทศที่เป็นตัวเลखอย่างเพียงพอ ให้ผู้ลงทุนสามารถประเมินความสำคัญได้
3. มีความไม่ลำเอียง ตรงไปตรงมา และควรหลีกเลี่ยง
 - การปิดบังข้อเท็จจริงในทางไม่ดี
 - เสนอสิ่งที่ไม่แน่นอนว่าเป็นสิ่งที่แน่นอน
 - เสนอสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นโดยไม่มีคำอธิบายที่เพียงพอ
 - มีข้อเท็จจริงในทางลบแต่เขียนออกมาเป็นความหมายในทางบวก
 - ใช้ภาษาเชิงส่งเสริมทำให้ตื่นเต้น
4. หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาทางเทคนิคที่มากเกินไป และต้องแสดงออกมาเป็นภาษาที่ทำให้บุคคลทั่วไปเกิดความเข้าใจง่าย
5. บริษัทต้องชี้แจงเหตุผลในกรณีที่ไม่สามารถประเมินผลที่เกิดขึ้น หรือผลของสารสนเทศที่มีแนวโน้มในอนาคตของบริษัทได้
6. ให้ความกระจ่างและชี้ให้เห็นทางเลือกที่มีเหตุผล
7. ประกาศต้องถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์ โดยบริษัทควรมีผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ในเรื่องเหล่านี้เป็นอย่างดีในการจัดทำ

นอกจากเนื้อหาของสารสนเทศที่เปิดเผยต่อสาธารณชนแล้ว ตลาดหลักทรัพย์ยังได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียนเพื่อให้มีความรวดเร็ว ถูกต้องครบถ้วน น่าเชื่อถือ และทันเหตุการณ์

การศึกษาคำนี้จึงมุ่งศึกษาการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท ตามที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยที่ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลในการศึกษาคำนี้ไว้ว่า ลักษณะคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล หมายถึง ความครอบคลุมของรายการ (Comprehensiveness) ความทันต่อเหตุการณ์ (Timeliness) มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจ (Usefulness) รวมทั้งความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล โดยลักษณะของคุณภาพของข้อมูลที่เปิดเผยนั้น พิจารณาจากกลุ่มนักวิเคราะห์ทางการเงิน สมชาย (2001) บทบาทของนักวิเคราะห์

ทางการเงินนั้นอาจเป็นผู้ใช้ข้อมูลหลัก (Primary Information Provider) หรือเป็นสื่อกลางข้อมูล (Information Intermediaries) ระหว่างบริษัทกับนักลงทุน เพราะว่านักวิเคราะห์ทางการเงิน เป็นผู้ใช้ข้อมูลที่มีความรู้ความสามารถจะเข้าใจและนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจสูงกว่า ผู้ใช้ข้อมูลในกลุ่มอื่น

2.4 บทบาทหน้าที่ และความสำคัญของสถาบันการเงิน

จากความจริงที่ว่า เงินทุนเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่สำคัญมากอย่างหนึ่งสำหรับการประกอบการใด ๆ เพราะถ้าการประกอบการนั้นขาดปัจจัยเรื่องเงินทุนแล้วก็ไม่สามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติจำนวนเงินทุนมีอยู่อย่างจำกัด แต่ความต้องการในเงินทุนนั้นไม่มีขอบเขตจำกัด ดังนั้นสถาบันการเงินจึงเข้ามามีบทบาทและความสำคัญ โดยจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางและเป็นแหล่งของเงินทุนที่สำคัญในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการเงินทุนที่มีอยู่อย่างไม่จำกัดนั้น ๆ ได้ เมื่อความต้องการเงินทุนได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะทำให้การประกอบการหรือการผลิตเกิดขึ้นผลผลิตของประเทศมากขึ้นเพียงพอ กับอุปโภคและบริโภคและอาจนำออกจำหน่ายไปยังต่างประเทศได้อีกด้วย จึงทำให้ประชากรมีงานทำ มีรายได้เพิ่มมากขึ้นและรายได้ประชาชาติก็จะเพิ่มมากขึ้น ในที่สุดก็จะทำให้เงินทุนจำนวนนั้นไหลกลับเข้ามาในสถาบันการเงินอีกได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าสถาบันการเงินเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญ เพราะถ้าไม่มีสถาบันการเงินแล้วความสะดวกและความคล่องตัวในการจัดหาเงินทุนเพื่อการประกอบการใด ๆ ไม่อาจเกิดขึ้นได้

สถาบันการเงินย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจดังต่อไปนี้ คือ

1. ช่วยให้เงินออมถูกนำไปลงทุนได้มากยิ่งขึ้น เงินออมที่ถูกทิ้งไว้เฉย ๆ ย่อมไม่เกิดประโยชน์อกเงยอันใดแก่เศรษฐกิจ ควรจะนำเอามาลงทุนเพื่อเพิ่มผลผลิต รายได้ และการจ้างงาน

2. ช่วยให้มีการใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพได้มากกว่า เงินออมที่สถาบันการเงินระดมมาได้จะถูกใช้ไปในการให้กู้แก่ผู้กู้ที่มีประสิทธิภาพในการลงทุน ทั้งนี้เพราะการให้กู้ของสถาบันการเงินเป็นไปตามหลักวิชาการให้เครดิตได้มากที่สุด ซึ่งการให้กู้โดยวิธีนี้จะมีผลให้ผู้กู้ที่มีประสิทธิภาพในการผลิตมากกว่ามีโอกาสได้รับเงินกู้ไปก่อนย่อมสามารถใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นประโยชน์แก่การผลิตและเศรษฐกิจในที่สุด

3. ช่วยให้มีการแข่งขันมากขึ้นในตลาดการเงิน ยิ่งมีจำนวนสถาบันการเงินมากเพียงไร การแข่งขันก็ยิ่งมีมากเพียงนั้น และโครงสร้างของอัตราดอกเบี้ยสูงเกินความจำเป็น ดังนั้นจึงส่งเสริมให้มีการลงทุนมากขึ้น เพราะเมื่อผู้กู้เสียดอกเบี้ยน้อยลง การลงทุนก็มีมากขึ้น ก่อให้เกิดการขยายตัวของผลผลิต รายได้ และการจ้างงาน

สำหรับในการศึกษาคั้งนี้จะทำการศึกษาประเภทของกลุ่มสถาบันการเงิน 2 กลุ่ม คือ

ธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์ทำหน้าที่หลักในการรับฝากเงินจากประชาชนเพื่อนำไปปล่อยกู้ให้แก่ธุรกิจ และนำเงินฝากบางส่วนไปลงทุนในลักษณะอื่นเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ และเป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศมาก เพราะสถาบันการเงินที่สามารถระดมเงินฝากและให้สินเชื่อมากกว่าสถาบันการเงินอื่นๆ สำหรับธนาคารพาณิชย์ของไทยในปัจจุบันมีธนาคารต่างชาติเข้ามาร่วมลงทุนด้วยหลายแห่ง ทำให้กิจการธนาคารพาณิชย์บางแห่งของไทยมิได้เป็นธนาคารของคนไทยอย่างแท้จริง

บริษัทเงินทุน

บริษัทเงินทุน จะทำหน้าที่ในการระดมเงินออมจากประชาชน แล้วนำเงินออมไปหาผลประโยชน์ต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด โดยทำหน้าที่ในการระดมเงินออมจากประชาชนแล้วนำเงินไปลงทุนเพื่อพัฒนากิจการ เพื่อการบริโภคและการเคหะ เป็นต้น ประเภทธุรกิจเงินทุนหมายถึงกิจการดังต่อไปนี้

1. กิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์
2. กิจการเงินทุนเพื่อการพัฒนา
3. กิจการเงินทุนเพื่อการจำหน่ายและการบริโภค
4. กิจการเงินทุนเพื่อการเคหะ
5. กิจการเงินทุนอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

2.5 คุณลักษณะเฉพาะของกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลที่ผ่านมาสรุปตามตารางดังนี้

ตารางที่ 2.1 สรุปคุณลักษณะเฉพาะของกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลที่ผ่านมา

ปี	ผู้วิจัย	หัวข้องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย
1973	Choi, F.D.S.	Financial Disclosure and Entry to the European Capital Market	-สถานะของบริษัท(จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์/ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์)
1975	Buzby,S.L.	Company Size, Listed Versus Unlisted Stocks, and the Extend of Financial Disclosure	-ขนาดของบริษัท (วัดจากสินทรัพย์รวม)

1977	Barrett	The Extent of Disclosure in Annual Report of Large Companies in Seven Countries	-ประสิทธิภาพของตลาดในประเทศ
1979	Firth, M.A.	A Study of the Consensus of The Perceived Importance of Disclosure of Individual Items in Corporate Annual Reports	-ขนาดของบริษัท
1983	Zimmerman and Watts	Agency Problems, Auditing and Theory of the Firm : Some Evidence	-โครงสร้างของส่วนของเจ้าของ
1989	Cooke,T.E	Voluntary Corporate Disclosure By Swedish Companies	-ประเภทของอุตสาหกรรม -อัตราส่วนสภาพคล่อง
1992	Cooke,T.E.	The Impact of Size, Stock Market Listing, and Industry Type on Disclosure in the Annual Reports of Japanese Listed Corporations	-ขนาดของบริษัท -ประเภทของอุตสาหกรรม
1994	Wallace et al.	The Relationship Between the Comprehensiveness of Corporate Annual Reports and Firm Characteristics in Spain	-ขนาดของบริษัท -อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน -ความสามารถในการทำกำไร -ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี
1995	Wallace and Naser	Firm Specific Determinants of the Comprehensiveness of Mandatory Disclosure in the corporate Annual Reports of Firms Listed on the Stock Exchange of Hong Kong	-ขนาดของกิจการ -อัตราส่วนหนี้สิน/ทุน -กำไรขั้นต้น -อัตราส่วนสภาพคล่อง -การกระจุกตัวของผู้ถือหุ้น -ประเภทของอุตสาหกรรม
1995	Raffournier	The Determinants of Voluntary Financial Disclosure by Swiss	-ขนาดของบริษัท -ความสามารถในการทำกำไร

		Listed Companies	-ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี -อัตราส่วนหนี้สิน -ประเภทของอุตสาหกรรม -สาขาต่างประเทศ
1996	Zarzeski	Spontaneous Harmonization Effects of Culture and Market Forces on Accounting Disclosure Practices	-ขนาดของบริษัท -จำนวนรายการขายกับ ต่างประเทศ -อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วน ของเจ้าของ
1999	Mahmood A.	The Impact of Market Characteristics on the comprehensiveness of Disclosure in Financial Reports	-ประเภทของอุตสาหกรรม -ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี -ประเภทของกฎหมายการค้า
2002	Nasser et al.	Empirical Evidence on the Depth of Corporate Information Disclosure in Developing Countries : The Case of Jordan	-จำนวนของผู้ถือหุ้น -ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี -ผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น -อัตราส่วนสภาพคล่อง -การถือหุ้นของชาวต่างชาติ
2003	Naser and Nuseibeh	Quality of Financial Reporting : Evidence From Listed Saudi Non-financial Companies	-ประเภทของการเปิดเผยข้อมูล -ผลกระทบและระดับการ เปิดเผยข้อมูลทางบัญชี
2003	Isack, I. and Tan, C.W.	Transparent Blue Skies for the Global Airline Industry: A Study of Key Accounting Disclosure	-ขนาดของบริษัท -ระดับโครงสร้างทุน -ความสามารถในการทำกำไร -กลุ่มประเทศหุ้นส่วน -ประเภทของสำนักงานสอบ บัญชี -การถือหุ้นโดยรัฐบาล -ระยะเวลาในการออกรายงาน

จากตารางข้างต้น ในการศึกษาคุณลักษณะเฉพาะของกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลที่ผ่านมาสรุปตามตาราง ผู้ศึกษาได้เลือกตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้ดังนี้ ตัวแปรอิสระประกอบด้วย โครงสร้างทุนของบริษัท โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น ความสามารถในการทำกำไร การถือหุ้นของนักลงทุนชาวต่างชาติ การถือหุ้นโดยภาครัฐบาล ส่วนตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดของบริษัท อายุการดำเนินงาน ส่วนตัวแปรอิสระอื่นที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมนั้น ที่มิได้นำมาศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประเภทของอุตสาหกรรม เนื่องจากงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะกลุ่มสถาบันการเงินจึงได้ตัดตัวแปรนี้ออกไป ตัวแปรถัดมาคือ การจดทะเบียนหรือไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากตัวแปรนี้ไม่เหมาะสมกับงานวิจัยเพราะถ้ากลุ่มตัวอย่างมีทั้งบริษัทที่จดทะเบียนและบริษัทที่ไม่จดทะเบียน จะทำให้ข้อกำหนดและหลักเกณฑ์รวมถึงหน่วยงานที่กำกับดูแลจะไม่เท่าเทียมกันอาจทำให้คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกัน ส่วนตัวแปรอัตราส่วนสภาพคล่อง เนื่องจากธุรกิจสถาบันการเงินมีการกำหนดเกี่ยวกับการรักษาอัตราส่วนสภาพคล่องอยู่แล้ว ประกอบกับสถาบันการเงินต้องมีความสภาพคล่องสูงเมื่อเทียบกับธุรกิจอื่นจึงพิจารณาว่าไม่เหมาะสมหากนำมาศึกษาในงานวิจัยนี้ ตัวแปรสาขาในต่างประเทศเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีเพียงไม่กี่ตัวอย่างที่มีสาขาในต่างประเทศและมีการตั้งสาขาในต่างประเทศที่แตกต่างกัน หากนำมาศึกษาอาจจะยากต่อการวิเคราะห์ เนื่องจากประเทศที่สถาบันการเงินตั้งสาขาอยู่ต่างกัน ข้อกำหนด กฎหมายการค้า และกฎเกณฑ์ที่มีอิทธิพลจึงแตกต่างกันซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ย่อมมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูล ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างมีเพียงไม่กี่ตัวอย่างที่มีสาขาในต่างประเทศ ส่วนรายการขายกับต่างประเทศ เนื่องจากสถาบันการเงินไม่ได้มีการนำเข้าและส่งออกย่อมจึงตัดตัวแปรนี้ไป ตัวแปรประเภทสำนักงานสอบบัญชี ที่มีได้นำมาศึกษาในงานวิจัยนี้เนื่องจากมีการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้บริการประเภทสำนักงานสอบบัญชีที่เป็น BIG 4 หากนำมาศึกษาจะไม่เหมาะสมเนื่องจากมีเพียง 1 ตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของ BIG 4

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่ออธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

3.1 นิยามและคำจำกัดความ

กิจการที่มีลักษณะธุรกิจเฉพาะ (Firm-Specific Characteristics) หมายถึง กิจการที่ประกอบกิจการโดยมีคุณลักษณะเฉพาะของธุรกิจที่แตกต่างไปจากธุรกิจทั่วไป ซึ่งในงานวิจัยนี้ จะหมายถึง โครงสร้างทุนของบริษัท โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น ความสามารถในการทำกำไร สัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ สัดส่วนการถือหุ้นของหน่วยงานรัฐบาล ขนาดของบริษัท อายุการดำเนินงานของบริษัท และประเภทของสำนักงานสอบบัญชี

คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล (Quality of Information Disclosure) หมายถึง การเสนอข้อมูลของกิจการอย่างชัดเจนครบถ้วน ครอบคลุมรายละเอียดของข้อมูลหรือเรื่องนั้นๆ การเปิดเผยข้อมูลต้องเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของนักลงทุนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การเปิดเผยข้อมูลต้องมีความต่อเนื่องและทันเวลาต่อการตัดสินใจ

สถาบันการเงิน (Financial Institutions) หมายถึง สถาบันที่ทำธุรกิจเฉพาะในรูปแบบสื่อกลางทางธุรกิจ ของการกู้ยืมและให้กู้ยืม หรือเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้ให้กู้และผู้ขอกู้ โดยอาศัยเครื่องมือหรือตราสารทางการเงินและรับภาระความเสี่ยงจากการให้กู้ยืมแทน

ส่วนรายได้หลักของสถาบันการเงินมาจากความแตกต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับจากผู้ขอกู้ และอัตราดอกเบี้ยซึ่งต้องจ่ายให้แก่ผู้ให้กู้ รวมถึงรายได้จากค่าธรรมเนียมที่สถาบันการเงินจะได้รับ ทำให้โครงสร้างรายได้จะมีความแตกต่างไปจากธุรกิจอื่นอย่างสิ้นเชิง

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล ได้แบ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา นี้เป็น 2 กลุ่ม

3.2.1 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ สถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2547 กลุ่มธนาคาร และกลุ่มบริษัทเงินทุน จำนวน 20 บริษัท

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม คือ นักวิเคราะห์ทางการเงิน จำนวน 20 คน โดยพิจารณาใช้วิธีตามความสะดวก

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 แบบจำลอง

สามารถแบ่งออกเป็น 3 ตัวแบบตามประเภทของการเปิดเผยข้อมูล คือ

- 1) $DISC_m = \beta_0 + \beta_1[CAPSTC] + \beta_2[OWNDIS] + \beta_3[PROFIT] + \beta_4[FOREIGN] + \beta_5[GOV] + \beta_6[LnSIZE] + \beta_7[AGE] + e$
- 2) $DISC_v = \beta_0 + \beta_1[CAPSTC] + \beta_2[OWNDIS] + \beta_3[PROFIT] + \beta_4[FOREIGN] + \beta_5[GOV] + \beta_6[LnSIZE] + \beta_7[AGE] + e$
- 3) $DISC_t = \beta_0 + \beta_1[CAPSTC] + \beta_2[OWNDIS] + \beta_3[PROFIT] + \beta_4[FOREIGN] + \beta_5[GOV] + \beta_6[LnSIZE] + \beta_7[AGE] + e$

ตัวแปรตาม

$DISC_m$ = คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับ

$DISC_v$ = คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยความสมัครใจ

$DISC_t$ = คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม

ตัวแปรอิสระ

CAPSTC = โครงสร้างทุนของบริษัท (อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น)

OWNDIS = โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น (วัดสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก)

PROFIT = ความสามารถในการทำกำไร (วัดอัตราผลตอบแทนรวมต่อสินทรัพย์=ROA)

FOREIN = นักลงทุนต่างชาติ (วัดสัดส่วนการถือหุ้นนักลงทุนต่างชาติ)

GOV = การถือหุ้นโดยรัฐบาล (วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นจากกิจการที่มีหน่วยงานของภาครัฐบาล)

ตัวแปรควบคุม

LnSIZE = ขนาดของบริษัท (ลอการิทึมของยอดสินทรัพย์รวม)

AGE = อายุการดำเนินงาน (วัดจากจำนวนปีนับตั้งแต่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจนถึงปี 2547)

3.3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของบริษัทต่างๆ จากการเปิดเผยข้อมูลตามทีตลาดหลักทรัพย์ และธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้เปิดเผย ได้แก่ แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปีของบริษัท งบการเงินประจำปี โดยใช้กระดาษทำการที่พัฒนาขึ้น ซึ่งใช้ข้อมูลของบริษัท ที่สามารถสืบค้นข้อมูลได้จากเว็บไซต์ของบริษัท หรือ SET SMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดยข้อมูลที่เก็บแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.3.2.2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปรตาม

คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล(DISC)

คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ ($DISC_m$) และคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ($DISC_v$) คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม($DISC_t$)

ส่วนที่ 1 ค่าคะแนนความครอบคลุมในรายละเอียด (Comprehensiveness)

ผู้ทำการวิจัยจะใช้ความครอบคลุมในรายละเอียด (Comprehensiveness) ของแต่ละรายการมาเป็นตัววัดคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล โดยการพัฒนาระดาศทำการขึ้นมาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมในรายละเอียดของแต่ละรายการ ซึ่งในกระดาษทำการจะประกอบด้วยบัญชีรายละเอียดของแต่ละรายการที่ควรเปิดเผย รายการที่อยู่ในกระดาษทำการจะถูกนำมาแบ่งเป็นรายการหลัก (Main Items) จำนวน 26 รายการ และรายการรอง (Sub-Items) จำนวน 289 รายการ โดยแบ่งเป็นรายการตามเกณฑ์บังคับจำนวน 250 รายการและรายการตามความสมัครใจจำนวน 39 รายการ โดยรายการหลักจะเป็นหัวข้อใหญ่ที่ครอบคลุมรายการรองไว้ทั้งหมด

ในขณะที่รายการรองจะเป็นรายละเอียดที่อธิบายถึงรายการหลัก ซึ่งแต่ละบริษัทจะเปิดเผยรายการรองเหล่านี้ในระดับที่แตกต่างกัน การที่ต้องแบ่งรายการออกเป็นรายการหลักและรายการรองเนื่องจากระดับการเปิดเผยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้จะพิจารณาที่ความครอบคลุมในรายละเอียดของแต่ละรายการ ดังนั้นเพื่อให้ง่ายต่อการให้คะแนนรายละเอียดของแต่ละรายการหลักจึงจำเป็นต้องมีการแบ่งรายละเอียดของรายการหลักออกเป็นรายการรอง เพราะรายการรอง 1 รายการจะหมายถึงรายละเอียดของรายการหลัก 1 ระดับ เช่น

รายการหลัก ได้แก่ ปัจจัยความเสี่ยง

รายการรอง ได้แก่ ลักษณะความเสี่ยง เหตุการณ์ที่เป็นสาเหตุของความเสี่ยง ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น แนวโน้มความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสี่ยง และมาตรการรองรับความเสี่ยง

จะเห็นได้ว่ารายการรองเหล่านี้เป็นรายการที่อธิบายรายละเอียดของปัจจัยความเสี่ยงที่เป็นรายการหลัก ดังนั้นหากบริษัทเปิดเผยข้อมูลรายการรองมากก็แสดงว่าบริษัทเปิดเผยข้อมูลรายการหลักได้ครอบคลุมรายละเอียดมาก อันจะทำให้บริษัทได้รับคะแนนในส่วนนี้สูงขึ้น ซึ่งมีการให้คะแนนโดย หากมีการเปิดเผยข้อมูลรายการรองรายการใดก็จะให้คะแนนเท่ากับ 1 และหากไม่ได้เปิดเผยก็จะให้คะแนนเท่ากับ 0 สำหรับรายการรองรายการนั้น แต่หากเป็นรายการที่บริษัทไม่ต้องทำการเปิดเผยหรือเป็นรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับบริษัท เช่น หากบริษัทมิได้มีการส่งออกก็ไม่ต้องแสดงข้อมูลการส่งออก เป็นต้น ก็จะทำให้คะแนนเท่ากับ N/A (Not Applicable) และลดยอดคะแนนรวมสูงสุดที่บริษัทจะได้รับในแต่ละข้อของรายการหลักของแต่ละรายการ ซึ่งใช้เป็นตัวหารลง 1 คะแนน แล้วนำมาส่วนหนึ่งในการคำนวณ ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างคะแนนรวมที่บริษัทได้รับต่อคะแนนรวมสูงสุดที่บริษัทควรจะได้รับสุทธิในแต่ละข้อ (จำนวนรวมทั้งสิ้น 26 ข้อ) (จากรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการ) จึงได้การคำนวณตามสมการดังนี้

$$\text{Quality Disclosure Score} = \frac{\text{Actual Scores}}{\text{Maximum Scores}} \text{ โดยที่ } 0 \leq \text{Score} \leq 1$$

โดยที่ Actual Scores = คะแนนจริงที่แต่ละบริษัทได้รับ

Maximum Scores = คะแนนรวมสูงสุดที่แต่ละบริษัทควรจะได้รับไม่เกิน 1 คะแนนในแต่ละข้อ ทั้งหมดแล้วจะไม่เกิน 26 คะแนน (ภาคผนวก ค) ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการให้คะแนนคือ บริษัทหนึ่งอาจไม่จำเป็นต้องเปิดเผยรายการที่อยู่ในกระดาษทำการทั้งหมด เนื่องจากบางรายการอาจไม่เกี่ยวข้องกับลักษณะการดำเนินธุรกิจของทุกบริษัท เช่น บริษัทที่ไม่มีข้อพิพาททางกฎหมาย บริษัทก็ไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะคดีและผลกระทบที่อาจเกิดกับการดำเนินงานของบริษัท เป็นต้น ดังนั้นหากรายการนั้นไม่เกี่ยวข้องกับบริษัท (Not Applicable)

การให้คะแนนสำหรับรายการนั้นจะเป็น N/A และรายการนั้นก็จะไม่ถูกนำมารวมคำนวณคะแนนทั้งหมดที่คาดว่าบริษัทจะได้รับ(รายการที่เปิดเผยรวมกับรายการที่ไม่เปิดเผยของบริษัท) เพื่อป้องกันมิให้มีการลงโทษบริษัทที่ไม่เปิดเผยรายการทั้ง ๆ ที่บริษัทไม่จำเป็นต้องเปิดเผยรายการนั้นเลย(ภาคผนวก ค) เมื่อเก็บข้อมูลจากส่วนที่ 1 แล้วนำค่าคะแนนที่ได้ไปคูณกับค่าคะแนนประโยชน์ต่อการตัดสินใจ

ส่วนที่ 2 ค่าความมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจ (Usefulness)

ใช้แบบสอบถาม

2.2.1 ประชากร คือ นักวิเคราะห์ทางการเงินของบริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักวิเคราะห์ทางการเงินจำนวน 20 คน

2.2.3 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยความสะดวก

จะวัดจากแบบสอบถามที่จะส่งถึงนักวิเคราะห์ทางการเงินว่ารายการแต่ละรายการที่ปรากฏหรือรับทราบข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจโดยพิจารณาว่านักวิเคราะห์เป็นตัวแทนของผู้ลงทุนเพราะนักวิเคราะห์เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่นักลงทุนซึ่งเป็นผู้ใช้ข้อมูลอย่างเชี่ยวชาญ โดยจะส่งแบบสอบถามไปยังนักวิเคราะห์ทางการเงินของบริษัทสมาชิก ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้งหมด 30 คน จำนวน 30 ชุด ใช้วิธีการแจกแบบสอบถามตามความสะดวก ได้ตอบกลับครบทั้งจำนวน จึงคัดเลือกเฉพาะนักวิเคราะห์ที่มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี และเคยวิเคราะห์เกี่ยวกับสถาบันการเงิน ทำให้จำนวนแบบสอบถามในการวิจัยนี้เท่ากับ 20 ชุด และเนื้อหา โดยแบบสอบถามนั้นจะมีค่าน้ำหนักของค่าคะแนนของแต่ละรายการทั้ง 26 รายการที่ค่าคะแนนตั้งแต่ 1 – 5 (1 = น้อยที่สุด , 5 = มากที่สุด) โดยนักวิเคราะห์จะพิจารณาว่าข้อมูลที่เปิดเผยมานั้นมีประโยชน์หรือความสำคัญอยู่ในระดับใด โดยที่ค่าความสำคัญของข้อมูลได้มาจากค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามซึ่งสอบถามไปยังนักวิเคราะห์ทางการเงินซึ่งเป็นตัวแทนผู้ลงทุนเป็นคนใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างเชี่ยวชาญ ได้แบ่งระดับของความสำคัญเป็น 5 ระดับคือ 5-1 แต่จะให้ค่าคะแนนส่วนนี้เพียง 1 คะแนนเพื่อนำคะแนนส่วนนี้ไปคูณกับค่าคะแนนที่ได้ในข้อ 2.1 เช่นถ้าข้อมูลนั้นมีความสำคัญต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับที่ 4 ก็จะได้ค่าคะแนนที่ 0.8(ภาคผนวก ข) ในการกำหนดค่าคะแนนประโยชน์จากการตัดสินใจจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าน้ำหนักคะแนนของคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล จะให้ความสำคัญกับความครบถ้วนของเนื้อหารายละเอียด จึงพิจารณากำหนดค่าคะแนนส่วนนี้เท่ากันคือไม่เกิน 1 (การถ่วงน้ำหนักของความสำคัญต่อการ

ตัดสินใจจากแบบสอบถามกับกระดาษทำการคุณภาพผนวก ง) ดังนั้นเมื่อได้ค่าคะแนนส่วนที่ 1 และ ส่วนที่ 2 นำค่าคะแนนมาคูณกับค่าคะแนนในส่วนแหล่งที่มาของข้อมูลต่อไปใน ส่วนที่ 3

ตารางที่ 3.1 แสดงค่าคะแนนความสำคัญต่อการตัดสินใจ

ความสำคัญต่อการตัดสินใจ	ค่าคะแนน
5	1.00
4	0.80
3	0.60
2	0.40
1	0.20

ส่วนที่ 3 ค่าแหล่งที่มาของข้อมูล(Source)

ส่วนค่าของแหล่งที่มาของข้อมูลจากการศึกษาของ Botosan พบว่าสารสนเทศและ ข่าวสารที่บริษัทเปิดเผยนั้น ค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลต่างกัน เช่น ข้อมูลที่มาจากงบการเงิน ซึ่ง มีการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับรอง กับ ข้อมูลที่มาจากเว็บไซต์ ความน่าเชื่อถือก็แตกต่างกันจึง มีการกำหนดให้ค่าน้ำหนักของข้อมูลตามแหล่งที่มา เป็นค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล จึงกำหนดว่า ถ้าแหล่งข้อมูลมาจากงบการเงินรายปี แบบ 56-1 รายงานประจำปี ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1 ส่วนถ้า แหล่งข้อมูลอื่นให้ค่าเท่ากับ 0.8 เนื่องจากแหล่งข้อมูลจากที่อื่นค่าน้ำหนักความเชื่อถือจะลดลง เมื่อได้ค่าคะแนนทั้ง 3 ส่วนแล้วนำค่าคะแนนที่ได้มาคูณกันจึงนำไปคูณค่าคะแนนในส่วนที่ 4 ต่อไป

ตารางที่ 3.2 แสดงค่าคะแนนแหล่งที่มาของข้อมูล

แหล่งที่มา	ค่าคะแนน
งบการเงินรายปี รายงานประจำปี แบบ 56-1	1.00
งบไตรมาส, เว็บไซต์, ข่าวอื่น ๆ	0.80

ส่วนที่ 4 ค่าคะแนนความทันต่อเหตุการณ์ของข้อมูล (Timeliness)

ในการกำหนดให้เผยแพร่ข้อมูลนั้นจะมีระยะเวลาให้สำหรับข้อมูลสารสนเทศนั้น ๆ แต่ในบางบริษัทจะมีการเปิดเผยข้อมูลก่อนเวลาที่กำหนดไว้ อาจเพราะเล็งเห็นความสำคัญต่อการตัดสินใจ จากการศึกษาได้เก็บข้อมูลเรื่องระยะเวลาการเปิดเผยข้อมูล ประมาณค่าเป็นร้อยละ 10 จะมีการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศก่อนเวลา (รวมทั้งการพิจารณาเรื่องนี้ว่าควรจะเป็นเหมือนคะแนน bonus ในการเปิดเผยข้อมูลคือถ้ามีการเปิดเผยก่อนจะให้เป็นคะแนนพิเศษ แต่เนื่องจากว่าไม่สามารถกำหนดตัวเลขได้ชัดเจน ผู้ศึกษาพิจารณการให้เกณฑ์คะแนนพิเศษนี้ จากการเก็บค่าเฉลี่ยเป็นการประมาณ พิจารณาจากการให้ bonus ตามเปอร์เซ็นต์ของ AGM และพิจารณาแล้วว่ค่าคะแนนส่วนนี้มีส่วนทำให้คุณภาพคะแนนเพิ่มขึ้น แต่ถ้ามีการตัดคะแนนส่วนนี้ออกก็จะไม่มีผลต่อคะแนนในภาพรวม ฉะนั้นจึงมีการให้ค่าคะแนนสำหรับข้อมูลที่ทันต่อการตัดสินใจอีก 10% ของข้อมูลที่เปิดเผยโดยจะแบ่งข้อมูลออกเป็น ประเภท ๆ เพื่อกำหนดค่าคะแนน

ตารางที่ 3.3 แสดงค่าคะแนนความทันต่อเหตุการณ์ของข้อมูล

ข้อมูลประจำปี	
จำนวนวันที่เกิดเหตุการณ์จนถึงวันที่เปิดเผยข้อมูล	ค่าคะแนน
87 – 99	0.10
100 – 112	0.08
113 – 125	0.06
126 – 138	0.04
139 – 151 ขึ้นไป	0.02
ข้อมูลระหว่างปี	
จำนวนวันที่เกิดเหตุการณ์จนถึงวันที่เปิดเผยข้อมูล	ค่าคะแนน
0 – 2	0.10
3 – 5	0.08
6 – 8	0.06
9 – 11	0.04
12 – 15 วันขึ้นไป	0.02

วิธีการคำนวณ

เมื่อได้คะแนนทั้ง 4 ส่วนแล้วนำมาคำนวณดังนี้

$$\text{DISC} = (\text{Quality Disclosure Score} \times \text{Usefulness} \times \text{Source}) + \text{Timeliness}$$

โดยที่ค่าคะแนนของ Timeliness มาจาก

$$\text{ค่าคะแนนของ Timeline} = \text{Timeliness}(\text{Quality Disclosure Score} \times \text{Usefulness} \times \text{Source})$$

โดยที่ $0 \leq \text{DISC} \leq 28.6$ (วิธีการคำนวณดูภาคผนวก ง)

เมื่อได้คะแนนส่วนนี้แล้วทำไปแทนค่า Y ในสมการเพื่อทดสอบความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ

โครงสร้างทุน

$$\text{CAPSTC} = \text{อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt ratio)}$$

การเก็บข้อมูลแทนด้วยตัวแปร CAPSTC โดยอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt Ratio) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547 มียอดหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น

$$\text{OWNDIS} = \text{วัดจากสัดส่วนของผู้ถือหุ้น 10 รายแรก}$$

เก็บข้อมูลโครงสร้างของผู้ถือหุ้นจากสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้น 10 รายแรก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547

ความสามารถในการทำกำไร

$$\text{PROFIT} = \text{อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Return on Assets)}$$

แทนด้วยตัวแปร PROFIT ซึ่งใช้วัดอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร โดยคำนวณได้จากอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทของปี 2547

สัดส่วนของนักลงทุนต่างชาติ

$$\text{FOREIGN} = \text{สัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ}$$

เก็บข้อมูลสัดส่วนของนักลงทุนชาวต่างชาติโดยคำนวณได้จากอัตราส่วนจำนวนหุ้นที่ถือของนักลงทุนชาวต่างชาติต่อจำนวนหุ้นของผู้ถือหุ้นทั้งหมดของบริษัท

สัดส่วนการถือหุ้นโดยภาครัฐบาล

GOV = สัดส่วนการถือหุ้นจากการที่มีหน่วยงานของภาครัฐบาล

เก็บข้อมูลสัดส่วนของการถือหุ้นของหน่วยงานรัฐบาลโดยคำนวณได้จากอัตราส่วนของการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นทั้งหมดของบริษัท

ตัวแปรควบคุม

LnSIZE = ขนาดของบริษัท

แทนด้วยตัวแปร LnSIZE ซึ่งใช้วัดขนาดของบริษัท โดยคำนวณได้จากของ Logarithm ยอดสินทรัพย์รวมของงบรวมของบริษัท

AGE = อายุของบริษัท

แทนด้วยตัวแปร AGE ซึ่งใช้วัดอายุการดำเนินงานของบริษัท วัดจากจำนวนปีนับตั้งแต่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจนถึงปี 2547

3.4 การตั้งสมมติฐาน

การตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล

1. สมมติฐานเกี่ยวกับโครงสร้างของทุนของบริษัท

กิจการที่มีอัตราส่วนหนี้สินลดลง จะมีแนวโน้มในการเปิดเผยข้อมูลให้ได้มากที่สุด บริษัทที่มีโครงสร้างทุนที่มีระดับหนี้สินในสัดส่วนค่อนข้างมากน่าที่จะมีความจำเป็นในการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่สูงกว่าบริษัทที่มีสัดส่วนหนี้สินต่ำกว่า เพราะบริษัทจะต้องเปิดเผยข้อมูลเพื่อเป็นการให้ความเชื่อมั่นกับเจ้าหนี้หรือผู้ให้กู้ถึงผลการดำเนินงานและความสามารถในการชำระหนี้ โดยระดับ

การเปิดเผยข้อมูลจะเพิ่มสูงขึ้นตามสัดส่วนโครงสร้างทุนในลักษณะของการถ่ายโอนความมั่งคั่งจากเจ้านั้นไปยังผู้ถือหุ้น ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจะตั้งสมมติฐานว่า

H_{a0} : โครงสร้างเงินทุน(ที่วัดจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น) ไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

H_{a1} : โครงสร้างเงินทุน(ที่วัดจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

2. สมมติฐานเกี่ยวกับโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น

จะแสดงในรูปความเป็นทฤษฎีตัวแทน จะเกิดความเพียงพอในการเปิดเผยข้อมูล และโครงสร้างการเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล กล่าวคือ ในเรื่องของ การกระจุกตัว บริษัทที่มีการกระจายตัวของการถือหุ้นต่ำ คือ มีปริมาณการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 อันดับแรกค่อนข้างสูง ก็จะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับต่ำเนื่องจากผู้ถือหุ้นย่อมไม่ต้องการเปิดเผยข้อมูลให้คนอื่นรู้ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

H_{b0} : โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น(ที่วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก) ไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

H_{b1} : โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น (ที่วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

3. สมมติฐานความสามารถในการทำกำไร

กิจการที่มีความสามารถในการทำกำไรได้สูงจะเกิดแรงจูงใจที่อยากจะแสดงผลการดำเนินงานของตนออกจากหน่วยงานที่ทำกำไรได้น้อยหรือขาดทุนเพื่อเพิ่มทุนในรูปแบบที่ดีที่สุด ซึ่งทางเดียวที่จะทำได้คือ การเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจ (Voluntary disclosure) ดังนั้น องค์การที่สามารถทำกำไรได้สูงกว่าก็น่าที่จะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่สูงกว่า ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานว่า

H_{c0} : ความสามารถในการทำกำไร (ที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม) ไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

H_{c1} : ความสามารถในการทำกำไร (ที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

4. สมมติฐานในสัดส่วนการถือหุ้นของรัฐบาล

รัฐบาลมีส่วนที่เข้ามาควบคุมธุรกิจการเงินอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นธนาคารแห่งประเทศไทย หรือ จะเห็นได้จากการที่ธุรกิจนี้มีกฎหมาย พระราชบัญญัติที่ ค่อนข้างเคร่งครัด และเข้มงวดกว่าธุรกิจอื่น ๆ ดังนั้นหากการที่รัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นด้วยแล้ว ยิ่งคงต้องมีการดูแลซึ่งเคร่งครัดกว่าเดิม การถือหุ้นโดยรัฐบาลจึงเป็นตัวแปรที่มีบทบาทสำคัญในธุรกิจนี้จึงมีการนำตัวแปรนี้เข้ามาทำการศึกษาด้วย การถือหุ้นของรัฐบาล หมายความว่ารวมถึง หน่วยงานที่สังกัดอยู่รัฐบาล เช่น กระทรวงการคลัง ฯลฯ

H_{00} : การถือหุ้นโดยรัฐบาล(ที่วัดสัดส่วนการที่มีหน่วยงาน หรือ ส่วนของที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐเข้าถือหุ้นคิดเป็นร้อยละของจำนวนหุ้นที่ออกจำหน่ายละเรียกชำระแล้ว)ไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

H_{d1} : การถือหุ้นโดยรัฐบาล(ที่วัดสัดส่วนการที่มีหน่วยงาน หรือ ส่วนของที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐเข้าถือหุ้นคิดเป็นร้อยละของจำนวนหุ้นที่ออกจำหน่ายละเรียกชำระแล้ว)มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

5. สมมติฐานในสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ

เมื่อบริษัทมีการขยายการลงทุนโดยการเปิดโอกาสให้นักลงทุนชาวต่างชาติเข้ามาถือหุ้นของกิจการ บริษัทก็ต้องเผชิญกับความต้องการข้อมูลข่าวสารอื่นๆ ที่เป็นแบบสากล ที่นอกเหนือไปจากความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากบริษัทมีสัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมากเท่าไร บริษัทก็จะมีจำเป็นที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลในระดับที่สูงขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการข้อมูลของนักลงทุนที่มีความหลากหลายขึ้นด้วย ซึ่งจะส่งผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานว่า

H_{e0} : สัดส่วนของถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ(ที่วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติต่อส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด)ไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

H_{e1} : สัดส่วนของถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ(ที่วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติต่อส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด)มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

จากสมมติฐานข้างต้นสามารถสรุปข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรที่จะใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ได้คาดการณ์ไว้ ทั้งตัวแปรอิสระ คือ กลไกการควบคุม และตัวแปรลักษณะเฉพาะ อื่น ๆ ของบริษัท รวมทั้งรายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 สรุปข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรอิสระ ตัวแปรควบคุม และทิศทางของความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่ได้คาดการณ์ไว้

ตัวแปร	ชื่อตัวแปร	ตัววัด	ทิศทางของความสัมพัธ์กับผลการดำเนินงานที่คาดการณ์ไว้
ตัวแปรอิสระ			
โครงสร้างทุนของบริษัท	CAPSTC	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt Ratio)	+
โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น	OWNDIS	เปอร์เซ็นต์การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก	-
ความสามารถในการทำกำไร	PROFIT	อัตราผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ (ROA)	+
การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ	FOREIN	สัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติโดยคิดเป็นร้อยละของจำนวนหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้วทั้งหมด	+
การถือหุ้นรัฐบาล	GOV	สัดส่วนการที่มีรัฐบาลถือหุ้น โดยคิดเป็นร้อยละของจำนวนหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้วทั้งหมด	+
ตัวแปรควบคุม			
ขนาดของบริษัท	SIZE	ลอการิทึมยอดสินทรัพย์รวมของบริษัท	+
อายุการดำเนินงาน	AGE	ระยะเวลาจำนวนปี นับตั้งแต่วันที่จดทะเบียนเข้า ตลท.จนถึงปี 2547	+

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross - sectional Data) ในปี พ.ศ. 2547 จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มของสถาบันการเงิน ซึ่งประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุน ซึ่งมีโครงสร้างการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน โดยจะนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคทางสถิติ คือ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัท

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะทำการทดสอบสัมประสิทธิ์ของความถดถอยในแต่ละตัวแปรที่ทำการศึกษามีทิศทางตามสมมติฐานที่กำหนดขึ้น โดยการใช้สถิติทดสอบ t - test และตรวจสอบข้อกำหนดของการวิเคราะห์ถดถอยที่ตัวแปรอิสระทุกตัวจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน ด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ของสมการถดถอยเชิงพหุ

สำหรับการวิเคราะห์การประเมินในแง่ของความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis)¹ เป็นการวิเคราะห์การประเมินในแง่ของความอ่อนไหวโดยการเปลี่ยนค่าของตัวแปรในตัวแบบจำลอง เพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่าผลลัพธ์ที่ได้จากตัวแบบจำลองมีประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือ โดยการเปลี่ยนค่าของตัวแปรดังกล่าวปรับปรุงเงื่อนไขบางประการของตัวแปร เช่น กำหนดลักษณะเฉพาะของข้อมูลเพิ่มมากขึ้น หรือ ปรับเปลี่ยนลักษณะของข้อมูลจากข้อมูล

ที่เป็นตัวแปรเชิงปริมาณมาเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพเพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของตัวแบบจำลอง เมื่อมีสถานการณ์การตัดสินใจที่ต่างออกไปได้ ในการวิเคราะห์ใช้วิธีเทคนิคทางสถิติ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เช่นเดียวกับตัวแบบจำลองเดิม

¹ การวิเคราะห์การประเมินในแง่ของความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis) สามารถทำได้โดยที่ผู้สร้างตัวแบบจะทำการคาดเดาและตั้งสมมติฐานของผลลัพธ์ที่ได้ โดยพิจารณาจากข้อมูลเข้า (In put) ที่มีค่าต่าง ๆ เนื่องจากผลลัพธ์ (Out put) ที่ได้จากสมการแบบโครงสร้างจะขึ้นอยู่กับข้อมูลนำเข้าเหล่านี้ ทำให้เกิดความยืดหยุ่นและสามารถนำไปปรับปรุงใช้กับเงื่อนไขที่เปลี่ยนไป หรือกับความต้องการในสถานการณ์การตัดสินใจที่ต่างออกไปได้ และช่วยทำให้ผู้ตัดสินใจเข้าใจตัวแบบ และเข้าใจสถานการณ์ที่ถูกต้องด้วยตัวแบบนั้นได้ดีขึ้น ทำให้มีความมั่นใจในการใช้ข้อมูลให้กับสมการแบบโครงสร้างมากขึ้น และสามารถให้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบ เช่น ผลของการเปลี่ยนแปลงตัวแปรภายนอกและปัจจัยที่กำหนดต่อตัวแปรตาม

โดยที่วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์การถดถอย คือ การมุ่งทดสอบสมมติฐานของการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ โดยดูจากค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลที่ได้จากการวิเคราะห์จากแบบจำลองที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 3 ซึ่งเป็น การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล โดยการเปิดเผยข้อมูลของ เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง การเปิดเผยสารสนเทศ ซึ่งแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

- การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ใช้ศึกษา

ส่วนที่ 4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics)

- การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐาน
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงิน ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

ส่วนที่ 4.3 การวิเคราะห์การประเมินในแง่ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis)

4.1 สถิติเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ศึกษา

1. โครงสร้างทุนของบริษัท (อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น)

ตารางที่ 4.1 ค่าสถิติพื้นฐานของโครงสร้างทุนของบริษัท

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน	ค่ามัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
โครงสร้างทุนของ บริษัท	9.4005	1.4227	7.9600	1.1500	29.4200

จากตารางที่ 4.1 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรในการวิจัยอัตราส่วนโครงสร้างทุนของบริษัท โดยวัดจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น พบว่าค่าเฉลี่ย (Mean) ของอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 9.4005 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 1.4227 ค่ามัธยฐาน (Median) เท่ากับ 7.9600 นอกจากนี้มีค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) เท่ากับ 1.1500 และ 29.4200 ตามลำดับ

2. โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น (วัดสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้น 10 รายแรก)

ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติพื้นฐานของโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้นคิดเป็นอัตราร้อยละ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน	ค่ามัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น	62.6335	5.1828	57.4350	21.1500	99.9700

จากตารางที่ 4.2 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรในการวิจัยในส่วนของโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น โดยวัดจากสัดส่วนของการถือหุ้นของผู้ถือหุ้น 10 รายแรก พบว่าค่าเฉลี่ย (Mean) ของสัดส่วนของการถือหุ้นของผู้ถือหุ้น 10 รายแรกคิดเป็นร้อยละเท่ากับ 62.6335 ของโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 5.1828 ค่ามัธยฐาน (Median) คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 57.4350 นอกจากนี้มีค่าต่ำสุด (Minimum) คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 21.1500 และค่าสูงสุด (Maximum) คิดเป็นร้อยละ 99.9700 ของโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น

3. ความสามารถในการทำกำไร (วัดอัตราผลตอบแทนรวมต่อสินทรัพย์)

ตารางที่ 4.3 ค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถในการทำกำไร

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน	ค่ามัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ความสามารถในการทำกำไร	0.0374	0.0162	0.0137	0.0019	0.3156

จากตารางที่ 4.3 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรในการวิจัยในส่วนของความสามารถในการทำกำไรโดยวัดจากอัตราผลตอบแทนรวมต่อสินทรัพย์ พบว่าค่าเฉลี่ย (Mean) ของอัตราผลตอบแทนรวมต่อสินทรัพย์คิดเป็นอัตราร้อยละ 0.0374 ของยอดสินทรัพย์ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คิดเป็นอัตราร้อยละ 0.0162 ของยอด

สินทรัพย์รวม ค่ามัธยฐาน (Median) คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 0.0137 ของยอดสินทรัพย์รวม นอกจากนี้มีค่าต่ำสุด (Minimum) คิดเป็นอัตราร้อยละเท่ากับ 0.0019 และค่าสูงสุด (Maximum) คิดเป็นอัตราร้อยละเท่ากับ 0.3156 ของยอดสินทรัพย์รวม ตามลำดับ

4. นักลงทุนชาวต่างชาติ (วัดสัดส่วนการถือหุ้นนักลงทุนต่างชาติ)

ตารางที่ 4.4 ค่าสถิติพื้นฐานของนักลงทุนชาวต่างชาติเป็นอัตราร้อยละ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน	ค่ามัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
นักลงทุนชาวต่างชาติ	22.5395	4.4245	20.5650	0.0300	53.1800

จากตารางที่ 4.4 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรในการวิจัยในส่วนของสัดส่วนนักลงทุนชาวต่างชาติ โดยวัดจากสัดส่วนของการถือหุ้นของนักลงทุนชาวต่างชาติ พบว่าค่าเฉลี่ย (Mean) ของสัดส่วนของการถือหุ้นของนักลงทุนชาวต่างชาติคิดเป็นร้อยละเท่ากับ 22.5395 ของสัดส่วนของการถือหุ้นทั้งหมดของบริษัท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 4.4245 ค่ามัธยฐาน (Median) คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 20.5650 นอกจากนี้มีค่าต่ำสุด (Minimum) คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 0.0300 และค่าสูงสุด (Maximum) คิดเป็นร้อยละ 53.1800 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัท

5. การถือหุ้นโดยภาครัฐบาล (วัดจากสัดส่วนของการถือหุ้นจากการที่มีหน่วยงานของภาครัฐบาล)

ตารางที่ 4.5 ค่าสถิติพื้นฐานของการถือหุ้นโดยรัฐบาลคิดเป็นอัตราร้อยละ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน	ค่ามัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
การถือหุ้นโดยรัฐบาล	10.8775	4.4831	0	0	64.0100

จากตารางที่ 4.5 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรในการวิจัยในส่วนของ การถือหุ้นโดยรัฐบาล โดยวัดจากสัดส่วนของการถือหุ้นของหน่วยงานรัฐบาล พบว่าค่าเฉลี่ย (Mean) ของสัดส่วนของการถือหุ้นคิดเป็นร้อยละเท่ากับ 10.8775 ของจำนวนหุ้นของบริษัท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 4.4831 ค่ามัธยฐาน (Median) คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 0 นอกจากนี้มีค่าต่ำสุด (Minimum) คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 0 เนื่องจากบางกิจการไม่มีหน่วยงานรัฐบาลเข้ามาถือหุ้นในกิจการเลย และค่าสูงสุด (Maximum) คิดเป็นร้อยละ 64.0100 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัท

6. ขนาดของบริษัท (วัดลอการิทึมจากยอดสินทรัพย์รวม)

ตารางที่ 4.6 ค่าสถิติพื้นฐานขนาดของบริษัท(ล้านบาท)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน	ค่ามัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ขนาดของบริษัท	341,664.76	94,181.08	118,403.40	4,603.05	1,407,347.00

จากตารางที่ 4.6 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรในการวิจัยใน ส่วนขนาดของบริษัท โดยวัดจากยอดสินทรัพย์รวม พบว่าค่าเฉลี่ย (Mean) ของสินทรัพย์รวมเท่ากับ 341,664,761,000 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 94,181,080,000 บาท ค่ามัธยฐาน (Median) คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 118,403,400,000 บาท นอกจากนี้มีค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) เท่ากับ 4,603,050,000 บาท และ 1,407,347,000,000 บาท ตามลำดับ เมื่อเก็บข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของขนาดของบริษัทจากยอดสินทรัพย์รวมแล้ว นำค่าข้อมูลที่ได้มาทำการหาค่าลอการิทึมเพื่อใช้แทนสมการ

7. อายุการดำเนินงาน (ระยะเวลานับตั้งแต่จดทะเบียนเข้า ตลท. จนถึงปี 2547)

ตารางที่ 4.7 ค่าสถิติพื้นฐานอายุการดำเนินงาน(ปี)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน	ค่ามัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
อายุการดำเนินงาน	20.0500	1.5652	21.0000	8.0000	29.0000

จากตารางที่ 4.7 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรในการวิจัยใน ส่วนอายุการดำเนินงานของบริษัทโดยวัดจากระยะเวลานับตั้งแต่จดทะเบียนเข้าในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจนถึงปี 2547 พบว่าค่าเฉลี่ย (Mean) ของอายุการดำเนินงานเท่ากับ 20.0500 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 1.5652 ค่ามัธยฐาน (Median) เท่ากับ 21 ปี นอกจากนี้มีค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) เท่ากับ 8 ปี และ 29 ปีตามลำดับ

8. คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

ตารางที่ 4.8 ค่าสถิติพื้นฐานคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน	ค่ามัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ตามเกณฑ์บังคับ	18.7319	0.7278	18.8839	11.7045	25.8078
โดยสมัครใจ	5.1287	0.4804	5.4200	2.1420	10.1520
ภาพรวม	18.5254	0.8135	17.8705	11.7469	26.0749

จากตารางที่ 4.8 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรในการวิจัย คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวมรวม การเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับและการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ โดยการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ พบว่าค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 18.7319 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 0.7278 ค่ามัธยฐาน (Median) เท่ากับ 18.8839 นอกจากนี้มีค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) เท่ากับ 11.7045 และ 25.8078 ตามลำดับ ส่วนคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ พบว่าค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 5.1287 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 0.4804 ค่ามัธยฐาน (Median) เท่ากับ 5.4200 นอกจากนี้มีค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) เท่ากับ 2.1420 และ 10.1520 ตามลำดับ และส่วนคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม พบว่าค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 18.5254 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 0.8135 ค่ามัธยฐาน (Median) เท่ากับ 17.8705 นอกจากนี้มีค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) เท่ากับ 11.7469 และ 26.0749 ตามลำดับ

4.2 สถิติเชิงอนุมาน

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

$$1) \text{DISC}_m = \beta_0 + \beta_1[\text{CAPSTC}] + \beta_2[\text{OWNDIS}] + \beta_3[\text{PROFIT}] + \beta_4[\text{FOREIN}] + \beta_5[\text{GOV}] + \beta_6[\text{LnSIZE}] + \beta_7[\text{AGE}] + e$$

$$2) \text{DISC}_v = \beta_0 + \beta_1[\text{CAPSTC}] + \beta_2[\text{OWNDIS}] + \beta_3[\text{PROFIT}] + \beta_4[\text{FOREIN}] \\ + \beta_5[\text{GOV}] + \beta_6[\text{LnSIZE}] + \beta_7[\text{AGE}] + e$$

$$3) \text{DISC}_t = \beta_0 + \beta_1[\text{CAPSTC}] + \beta_2[\text{OWNDIS}] + \beta_3[\text{PROFIT}] + \beta_4[\text{FOREIN}] \\ + \beta_5[\text{GOV}] + \beta_6[\text{LnSIZE}] + \beta_7[\text{AGE}] + e$$

ตัวแปรตาม

DISC_m = คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับ

DISC_v = คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยความสมัครใจ

DISC_t = คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม

ตัวแปรอิสระ

CAPSTC = โครงสร้างทุนของบริษัท (อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น)

OWNDIS = โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น (วัดสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก)

PROFIT = ความสามารถในการทำกำไร (วัดอัตราผลตอบแทนรวมต่อสินทรัพย์=ROA)

FOREIGN = นักลงทุนต่างชาติ (วัดสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ)

GOV = การถือหุ้นโดยภาครัฐบาล (วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นจากการที่มีหน่วยงานของ
ภาครัฐบาลถือหุ้นอยู่)

ตัวแปรควบคุม

LnSIZE = ขนาดของบริษัท (ลอการิทึมของยอดสินทรัพย์รวม)

AGE = อายุการดำเนินงาน (ระยะเวลา นับตั้งแต่วันที่บริษัทจดทะเบียน ตลท.จนถึงปี 2547)

4.2.1 วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล จะใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ เพื่อยืนยันความเหมาะสมของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ในการวิจัย และเพื่อให้ผลการวิเคราะห์ผลการศึกษา มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ดังนั้นก่อนที่จะคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยจะต้องตรวจสอบเงื่อนไขการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ดังนี้

การตรวจสอบอัตสหสัมพันธ์ (Autocorrelation) ข้อมูลตัวแปรตาม ณ ระดับใด ๆ ของตัวแปรอิสระจะต้องเป็นอิสระต่อกัน ผลการทดสอบจะพิจารณาได้จากค่าสถิติ d (Durbin-Waston) ถ้า Durbin-Waston มีค่าใกล้ 2 นั่นคือ มีค่าอยู่ในช่วง 1.5 ถึง 2.5 จะสรุปได้ว่า ตัวแปรเป็นอิสระต่อ

กัน จากผลการทดสอบความเป็นอิสระของความคาดเคลื่อนพบว่า Durbin-Waston ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.202 ซึ่งอยู่ในช่วง 1.5 ถึง 2.5 จะสรุปได้ว่าข้อมูลตัวแปรตามระดับใด ๆ ของตัวแปรเป็นอิสระต่อกัน ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ เนื่องจากเงื่อนไขข้อหนึ่งของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคือ ตัวแปรอิสระทุกตัวต้องเป็นอิสระกัน การตรวจสอบเงื่อนไขข้อนี้ จะทำโดยการให้ตัวแปรอิสระตัวหนึ่งเป็นตัวแปรตาม ส่วนตัวแปรอิสระที่เหลือเป็นตัวแปรอิสระ วิธีการตรวจสอบจะใช้ค่าสถิติ คือ Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) ถ้าค่า Tolerance ของตัวแปรมีค่าใกล้ศูนย์ หรือค่า Variance Inflation Factor มีค่ามากกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวใดตัวหนึ่งมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระที่เหลือมาก นั่นคือ เกิดปัญหา Multicollinearity จากการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระพบว่า Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) มีค่าดังนี้

ตารางที่ 4.9 การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

	Tolerance	VIF
CAPSTC	0.3183	3.1412
OWNDIS	0.4585	2.1812
PROFIT	0.5482	1.8243
FOREIGN	0.3967	2.5209
GOV	0.4601	2.1737
LnSIZE	0.2641	3.7860
AGE	0.4685	2.1343

CAPSTC = โครงสร้างทุนของบริษัท (อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น)

OWNDIS = โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น (วัดสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก)

PROFIT = ความสามารถในการทำกำไร (วัดอัตราผลตอบแทนรวมต่อสินทรัพย์=ROA)

FOREIN = นักลงทุนชาวต่างชาติ (วัดสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ)

GOV = การถือหุ้นโดยภาครัฐบาล (วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นจากการที่มีหน่วยงานของภาครัฐถือหุ้นอยู่)

LnSIZE = ขนาดบริษัท (ลอการิทึมของยอดสินทรัพย์รวม)

AGE = อายุการดำเนินงาน (ระยะเวลานับตั้งแต่วันที่บริษัทจดทะเบียนเข้า ตลท.จนถึงปี 2547)

จากตารางที่ 15 พบว่า ค่า Tolerance ของตัวแปรมีค่าไม่เข้าใกล้ศูนย์ และค่า Variance Inflation Factor (VIF) มีค่าน้อยกว่า 10 ทุกตัวแสดงว่าตัวแปรอิสระตัวใดตัวหนึ่งไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่เหลือในระดับที่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity

4.2.2 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

หลังจากตรวจสอบเงื่อนไขความสัมพันธ์ในรูปเชิงเส้นของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และเงื่อนไขอื่น ๆ ของการวิเคราะห์ความถดถอยแล้ว ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรอิสระ และตัวแปรควบคุมต่าง ๆ จะถูกนำมาวิเคราะห์ความถดถอยเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน ดังนี้

4.2.2.1 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม (Y) กับตัวแปรอิสระ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่กำหนดขึ้น ดังนี้

4.2.2.1.1 สมมติฐานเกี่ยวกับโครงสร้างทุนของบริษัท

H_1 : โครงสร้างเงินทุน(ที่วัดจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์โครงสร้างทุนของบริษัทกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ

$R^2 = 0.000$ Adjusted $R^2 = -0.055$ F-Value = 0.007 Sig. F = 0.932

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย β	Beta	t – value	Sig. t
	ค่าคงที่	18.6336		13.7229	0.0000
1	CAPSTC	0.0104	0.0203	0.0863	0.9321

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์โครงสร้างทุนของบริษัทกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ

$$R^2 = 0.057 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.004 \quad F\text{-Value} = 1.085 \quad \text{Sig. } F = 0.311$$

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t – value	Sig. t
		β	Beta		
	ค่าคงที่	5.8863		6.7594	0.0000
1	CAPSTC	-0.0806	-0.2385	-1.0418	0.3113

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์โครงสร้างทุนของบริษัทกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม

$$R^2 = 0.027 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.001 \quad F\text{-Value} = 0.014 \quad \text{Sig. } F = 0.908$$

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t – value	Sig. t
		β	Beta		
	ค่าคงที่	18.3783		12.1125	0.0000
1	CAPSTC	0.0157	0.0275	0.1166	0.9084

จากตารางที่ 4.10, 4.11 และ 4.12 ที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับโครงสร้างทุนของบริษัท ทั้งในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทุนของบริษัทกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัคร และการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม ซึ่งพบว่าโครงสร้างทุนของบริษัทไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลทั้ง 3 แบบ

4.2.2.1.2 สมมติฐานเกี่ยวกับโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น

H_2 : โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น (ที่วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์โครงสร้างส่วนของผู้เจ้าของกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ

$R^2 = 0.493$ Adjusted $R^2 = 0.465$ F- Value = 17.486 Sig. F = 0.001

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t – value	Sig. t
		β	Beta		
	ค่าคงที่	24.9064		15.8661	0.0000
1	OWNDIS	-0.0986	-0.7020	-4.1816	0.0006

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์โครงสร้างส่วนของผู้เจ้าของกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ

$R^2 = 0.130$ Adjusted $R^2 = 0.082$ F- Value = 2.699 Sig. F = 0.118

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t – value	Sig. t
		β	Beta		
	ค่าคงที่	7.2263		5.3250	0.0000
1	OWNDIS	-0.0335	-0.3611	-1.6430	0.1177

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์โครงสร้างส่วนของผู้เจ้าของกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม

$R^2 = 0.610$ Adjusted $R^2 = 0.589$ F- Value = 28.184 Sig. F = 0.000

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t – value	Sig. t
		β	Beta		
	ค่าคงที่	26.2060		17.0406	0.0000
1	OWNDIS	-0.1226	-0.7812	-5.3089	0.0000

จากตารางที่ 4.13, 4.14 และ 4.15 ที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับโครงสร้างส่วนของผู้เจ้าของ ซึ่งแทนด้วยตัวแปร OWNDIS พบว่า โครงสร้างส่วนของผู้เจ้าของมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ ค่าสัมประสิทธิ์ที่ -0.0986 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 95% ส่วนโครงสร้างส่วนของผู้เจ้าของกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจกลับไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว ในขณะที่การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างส่วนของผู้เจ้าของกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม พบว่าโครงสร้างส่วนของผู้เจ้าของมี

ความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม โดยที่มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.1226 นั้นหมายความว่า ถ้าหากโครงสร้างส่วนของผู้มีกิจการเปลี่ยนแปลง จะทำให้คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวมมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงกันข้ามกัน

4.2.2.2.3 สมมติฐานเกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไร

H_3 : ความสามารถในการทำกำไร (ที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ความสามารถในการทำกำไรกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ

$R^2 = 0.021$ Adjusted $R^2 = -0.033$ F- Value = 0.391 Sig. F = 0.540

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t – value	Sig. t
		β	Beta		
	ค่าคงที่	18.4875		22.0985	0.0000
1	PROFIT	6.8650	0.1457	0.6249	0.5399

ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ความสามารถในการทำกำไรกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ

$R^2 = 0.144$ Adjusted $R^2 = 0.096$ F- Value = 3.017 Sig. F = 0.100

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t – value	Sig. t
		β	Beta		
	ค่าคงที่	4.7101		9.1156	0.0000
1	PROFIT	11.7836	0.3789	1.7368	0.0995

ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ความสามารถในการทำกำไรกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม

$$R^2 = 0.093 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.043 \quad F\text{-Value} = 1.845 \quad \text{Sig. } F = 0.191$$

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย β	Beta	t - value	Sig. t
	ค่าคงที่	17.9553		19.9485	0.0000
1	PROFIT	16.0525	0.3049	1.3582	0.1912

จากตารางที่ 4.16, 4.17 และ 4.18 ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทโดยวัดจากอัตราผลตอบแทนรวมต่อสินทรัพย์รวม(ROA) ที่แทนค่าด้วยตัวแปร PROFIT ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรของบริษัทกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัคร และการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม จะไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลทั้ง 3 แบบ

4.2.2.3.4 สมมติฐานเกี่ยวกับสัดส่วนของถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ

H_4 : สัดส่วนของถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ(ที่วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติต่อส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด)มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์สัดส่วนของถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ

$$R^2 = 0.188 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.143 \quad F\text{-Value} = 4.176 \quad \text{Sig. } F = 0.56$$

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย β	Beta	t - value	Sig. t
	ค่าคงที่	17.1224		16.5221	0.0000
1	FOREIGN	0.0714	0.4340	2.0435	0.0559

ตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์สัดส่วนของถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ

$$R^2 = 0.212 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.168 \quad F\text{-Value} = 4.832 \quad \text{Sig. } F = 0.041$$

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย β	Beta	t - value	Sig. t
	ค่าคงที่	4.0027		5.9357	0.0000
1	FOREIGN	0.0500	0.4600	2.1982	0.0413

ตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์สัดส่วนของถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม

$$R_2 = 0.385 \quad \text{Adjusted } R_2 = 0.351 \quad F\text{-Value} = 11.290 \quad \text{Sig. } F = 0.003$$

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย β	Beta	t - value	Sig. t
	ค่าคงที่	15.9531		15.8295	0.0000
1	FOREIGN	0.1142	0.6208	3.3600	0.0035

จากตารางที่ 4.19, 4.20 และ 4.21 ใช้ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับสัดส่วนของนักลงทุนชาวต่างชาติ ซึ่งแทนด้วยตัวแปร FOREIGN พบว่า สัดส่วนของนักลงทุนชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ค่าสัมประสิทธิ์ที่ 0.0500 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 95% และยังพบอีกว่าสัดส่วนของนักลงทุนชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม โดยที่มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.1142 ในขณะที่การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้นกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ พบว่าสัดส่วนของนักลงทุนชาวต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ

4.2.2.2.5 สมมติฐานเกี่ยวกับการถือหุ้นโดยรัฐบาล

H_5 : การถือหุ้นโดยรัฐบาล(ที่วัดสัดส่วนการที่มีหน่วยงาน หรือส่วนของที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐเข้าถือหุ้นคิดเป็นร้อยละของจำนวนหุ้นที่ออกจำหน่ายละเรียกชำระแล้ว)มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

ตารางที่ 4.22 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์การถือหุ้นโดยรัฐบาลกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ

$$R^2 = 0.002 \quad \text{Adjusted } R^2 = -0.054 \quad F\text{-Value} = 0.033 \quad \text{Sig. } F = 0.858$$

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t – value	Sig. t
		β	Beta		
	ค่าคงที่	18.6560		21.8171	0.0000
1	GOV	0.0069	0.0427	0.1815	0.8580

ตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์การถือหุ้นโดยรัฐบาลกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ

$$R^2 = 0.131 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.083 \quad F\text{-Value} = 2.710 \quad \text{Sig. } F = 0.117$$

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t – value	Sig. t
		β	Beta		
	ค่าคงที่	5.5508		10.5363	0.0000
1	GOV	-0.0388	-0.3618	-1.6463	0.1170

ตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์การถือหุ้นโดยรัฐบาลกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม

$$R^2 = 0.001 \quad \text{Adjusted } R^2 = -0.055 \quad F\text{-Value} = 0.14 \quad \text{Sig. } F = 0.908$$

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t – value	Sig. t
		β	Beta		
	ค่าคงที่	18.7892		19.8193	0.0000
1	GOV	-0.0242	-0.1333	-0.5708	0.5752

จากตารางที่ 4.22, 4.23 และ 4.24 ที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการถือหุ้นโดยรัฐบาล โดยวัดจากสัดส่วนการถือหุ้นโดยรัฐบาล ซึ่งในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการถือหุ้นโดยรัฐบาลกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัคร และคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการถือหุ้นโดยภาครัฐบาลกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลทั้ง 3 แบบ

4.2.2.2 การทดสอบความสัมพันธ์ตามสมการ

4.2.2.2.1 คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยบังคับ

ตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ

ตัวแปรตาม : $DISC_m$

สมการความถดถอย : $DISC_m = \beta_0 + \beta_1[CAPSTC] + \beta_2[OWNDIS] + \beta_3[PROFIT] + \beta_4[FOREIGN] + \beta_5[GOV] + \beta_6[LnSIZE] + \beta_7[AGE] + e$

$R^2 = 0.626$ Adjusted $R^2 = 0.407$ F- Value = 2.864 Sig. F = 0.053

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย	t – value	Sig. t
		β	Beta	
	ค่าคงที่	26.3544	3.7200	0.0029
1	CAPSTC	-0.1215	-0.2375	0.4627
2	OWNDIS	-0.1158	-0.8242	0.0082
3	PROFIT	5.2281	0.1110	0.6502
4	FOREIGN	-0.0284	-0.1726	0.5498
5	GOV	0.0577	0.3555	0.1973
6	LnSIZE	-0.5056	-0.1185	0.7363
7	AGE	0.1576	0.3388	0.2137

a Dependent Variable: $DISC_m$

จากตารางที่ 4.25 ข้อมูลข้างต้นอาจสรุปได้ว่าโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพของการเปิดเผยตามเกณฑ์บังคับ มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.1158 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 95% แสดงว่า ถ้ามีการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลจะลดลง ส่วนตัวแปรโครงสร้างทุนพบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกัน กับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล อย่างไรก็ตามนัยสำคัญทางสถิติกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.1215 ส่วนความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล อย่างไรก็ตามนัยสำคัญทางสถิติกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ ที่ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 5.2281 ส่วนตัวแปรการ

ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.0284 ตัวแปรการถือหุ้นโดยรัฐบาล มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0577 กล่าวคือไม่ว่าจะมีรัฐบาลถือหุ้นอยู่ในสัดส่วนเท่าไร จะไม่มีผลต่อคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ

ส่วนตัวแปรควบคุมอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

4.2.2.2.2 : คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ

ตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินกับคุณภาพของเปิดเผยข้อมูลสมัครใจ

ตัวแปรตาม : $DISC_v$

$$\text{สมการความถดถอย : } DISC_v = \beta_0 + \beta_1[CAPSTC] + \beta_2[OWNDIS] + \beta_3[PROFIT] + \beta_4[FOREIGN] + \beta_5[GOV] + \beta_6[LnSIZE] + \beta_7[AGE] + e$$

$$R^2 = 0.386 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.028 \quad F\text{-Value} = 1.079 \quad \text{Sig. } F = 0.433$$

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t - value	Sig. t
		β	Beta		
	ค่าคงที่	5.5269		0.9229	0.3742
1	CAPSTC	0.0678	0.2006	0.5003	0.6259
2	OWNDIS	-0.0126	-0.1364	-0.4082	0.6903
3	PROFIT	9.3967	0.3021	0.9890	0.3422
4	FOREIGN	0.0358	0.3295	0.9175	0.3769
5	GOV	-0.0375	-0.3497	-1.0488	0.3149
6	LnSIZE	-0.0721	-0.0256	-0.0582	0.9546
7	AGE	-0.0304	-0.0991	-0.2999	0.7694

a Dependent Variable: $DISC_v$

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าโครงสร้างทุนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ไม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ซึ่งพบว่าค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0678 ส่วนตัวแปรโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.0126 ส่วนความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งพบว่าค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 9.3967 ส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0358 การถือหุ้นโดยรัฐบาลแทนค่าตัวแปร GOV มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.0375

ส่วนตัวแปรควบคุมอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2.2.2.3 : คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม

ตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม

ตัวแปรตาม : $DISC_t$

$$\text{สมการความถดถอย : } DISC_t = \beta_0 + \beta_1[CAPSTC] + \beta_2[OWNDIS] + \beta_3[PROFIT] + \beta_4[FOREIN] + \beta_5[GOV] + \beta_6[LnSIZE] + \beta_7[AGE] + e$$

$R^2 = 0.787$ Adjusted $R^2 = 0.663$ F- Value = 6.335 Sig. F = 0.003

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย β	Beta	t - value	Sig.
	ค่าคงที่	20.0165		3.3523	0.0058
1	CAPSTC	0.0256	0.0448	0.1899	0.8525
2	OWNDIS	-0.1059	-0.6747	-3.4294	0.0050
3	PROFIT	16.9650	0.3222	1.7908	0.0986
4	FOREIGN	0.0050	0.0274	0.1296	0.8990
5	GOV	-0.0067	-0.0370	-0.1884	0.8537
6	LnSIZE	0.3901	0.0818	0.3155	0.7578
7	AGE	0.1137	0.2188	1.1242	0.2829

a Dependent Variable: $DISC_t$

จากข้อมูลข้างต้นอาจสรุปได้ว่าโครงสร้างทุนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม อย่างไรก็ตามมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งพบว่าค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0256 ส่วนโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้นพบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์ในทิศทางตรงข้ามกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวมซึ่งแทนค่าด้วย $DISC_t$ ที่ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.1059 และค่าสัมประสิทธิ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 95% แสดงว่าหากมีสัดส่วนของผู้ถือหุ้น 10 รายแรกเพิ่มสูงขึ้นแต่คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวมจะลดลงเพราะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน ส่วนความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม อย่างไรก็ตามมีนัยสำคัญทางสถิติกับคุณภาพ

ของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม ซึ่งพบว่าค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 16.9650 มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล มีค่าสัมประสิทธิ์ที่ 0.0050 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการถือหุ้นโดยรัฐบาล มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล ค่าสัมประสิทธิ์ที่ -0.0067 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนตัวแปรควบคุมอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

4.3 การวิเคราะห์การประเมินในแง่ของการอ่อนไหว (Sensitivity Analysis)

การวิเคราะห์การประเมินในแง่ของการอ่อนไหวโดยการเปลี่ยนค่าของตัวแปรในตัวแบบจำลอง หรือในสมการถดถอย เพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่าผลลัพธ์ที่ได้จากตัวแบบจำลองมีประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือ โดยการเปลี่ยนค่าของตัวแปรต่าง ๆ ในตัวแบบจำลองในการศึกษาครั้งนี้มีดังนี้

ตารางที่ 4.28 ตัวแปรที่มีการเปลี่ยนแปลงในการประเมินในแง่การอ่อนไหว

ตัวแปร	ตัวแปรที่เปลี่ยนแปลง
<u>ตัวแปรอิสระ : ความสามารถในการทำกำไร</u> ROA : อัตราผลตอบแทนรวมต่อสินทรัพย์รวม	ROE : อัตราผลตอบแทนรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
<u>ตัวแปรควบคุม : ขนาดของบริษัท</u> LnSIZE : ขนาดของบริษัท คำนวณจาก Logarithm ของยอดสินทรัพย์รวม	Revenue : ขนาดของบริษัท คำนวณจาก Logarithm ของยอดขายได้รวมของบริษัท

หลังจากนั้นใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุด้วยวิธี t-test เช่นเดียวกับสมการถดถอยเชิงพหุเดิม ซึ่งจะได้ผลลัพธ์ตามตารางที่ 4.29 และ ตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.29 ผลการประมาณค่าและค่าสถิติต่าง ๆ จากสมการถดถอยเชิงพหุ

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	F Change	Sig. F Change	Durbin-Watson
1	0.857	0.735	0.580	2.3565	4.755	0.009	1.525

a Predictors: (Constant), SIZE, FOREIGN, PROFIT, OWNDIS, AGE, GOV, CAPSTC

b Dependent Variable: DISC_t

ตารางที่ 4.30

Coefficients^a

	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1 (Constant)	26.415	8.939		2.955	0.012		
CAPSTC	0.005	0.168	0.008	0.028	0.978	0.256	3.912
OWNDIS	-0.101	0.035	-0.645	-2.903	0.013	0.448	2.234
ROE	-0.590	3.131	-0.042	-0.189	0.854	0.449	2.227
FOREIGN	0.032	0.041	0.174	0.784	0.448	0.450	2.222
GOV	0.004	0.041	0.024	0.105	0.918	0.441	2.266
Revenue	-0.892	1.336	-0.169	-0.668	0.517	0.346	2.887
AGE	0.205	0.101	0.394	2.029	0.065	0.586	1.705

a Dependent Variable: DISC_t

จากตารางข้างต้นพบว่าตัวแปรอิสระคือ โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น OWNDIS มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม โดยมีค่า

สัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.101 ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 95% แสดงว่า โครงสร้างส่วน
ของเจ้าของมีอิทธิพลทางลบต่อคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม เนื่องจากอาจทำให้
อำนาจการบริหารงานตกอยู่กับกลุ่มบุคคลเพียงกลุ่มเดียวไม่ก่อให้เกิดการกระจายอำนาจ ทำให้
การตัดสินใจต่าง ๆ และการถ่วงดุลอำนาจในผู้ถือหุ้นทั้งหมด อันอาจทำให้การเปิดเผยข้อมูลเพื่อ
เผยแพร่ต่อบุคคลภายนอกลดลง และคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลก็อาจลดลงตาม โครงสร้าง
ส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีสัดส่วนการถือหุ้น 10 รายแรกสูง คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลจะลดลงมี
ความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน สำหรับตัวแปรอิสระตัวอื่นและตัวแปรควบคุม ไม่มี
ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สถาบันการเงินที่มีบทบาทมากที่สุดในเรื่องการระดมเงินฝากและการให้สินเชื่อในระบบเศรษฐกิจไทย คือ ระบบธนาคารพาณิชย์ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยมีบทบาทและอิทธิพลอย่างสำคัญในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ธนาคารยังมีบทบาทและอิทธิพลมากที่สุดในการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสังคมและกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้สถาบันการเงินจะระดมเงินฝากจากประชาชนแล้ว เจ้าของเงินทุนอีกส่วนหนึ่งมาจาก ผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญเพราะเป็นผู้นำเงินมาลงทุนในบริษัท เพื่อให้บริษัทนำไปใช้เป็นเงินทุนในการดำเนินกิจการให้เติบโตก้าวหน้าต่อไป นับว่าสถาบันการเงินเป็นหน่วยธุรกิจที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ดังนั้นจึงมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ต้องการทราบข้อมูลข่าวสาร และการดำเนินงานของสถาบันการเงินนี้ จึงทำให้ภาครัฐเห็นความสำคัญของสถาบันการเงิน จึงมีการกำกับดูแลกิจการจากหลายฝ่ายที่มาควบคุมดูแล รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลและสารสนเทศของของสถาบันการเงิน ถึงแม้ว่าสถาบันการเงินจะเป็นหน่วยธุรกิจที่มีจำนวนไม่มากนักเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น แต่นับว่ามีความสำคัญอย่างมากในระบบเศรษฐกิจ ดังนั้นคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงินจึงนับว่ามีความสำคัญยิ่ง หากคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล ไม่ใช่เพียงแค่การเปิดเผยข้อมูลจำนวนมากเมื่อเทียบกับธุรกิจประเภทอื่นดังเช่นปัจจุบันที่เป็นอยู่ คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลใด ๆ นั้น จึงควรมีความหมายรวมถึง ความครบถ้วนครอบคลุมเนื้อหารายละเอียด ความสำคัญต่อการตัดสินใจ ความน่าเชื่อถือของข้อมูล และความทันเวลาต่อการตัดสินใจ หากคุณสมบัติเหล่านี้มีความเพียงพอต่อการตัดสินใจแล้ว ดังนั้นก็สามารถวัดคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลได้ในระดับที่น่าจะเพียงพอต่อการตัดสินใจ

จากการสำรวจคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่ง ประเมินคุณภาพจากความครอบคลุมในรายละเอียดของรายการที่เปิดเผย ความสำคัญต่อการตัดสินใจ ความน่าเชื่อถือ ความทันเวลาต่อการตัดสินใจ โดยใช้ DISC อันประกอบด้วยรายการขั้นต่ำที่มีข้อบังคับกำหนดให้สถาบันการเงินจดทะเบียนทุกบริษัทต้องเปิดเผย (Mandatory Items) จำนวน 250 รายการ และรายการอื่น ๆ นอกเหนือจากข้อบังคับกำหนดให้เปิดเผย ซึ่งบริษัทได้เปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจ (Voluntary Items) จำนวน 39 รายการ แล้วนำมาคูณกับค่าคะแนนความสำคัญต่อการตัดสินใจโดยนักวิเคราะห์ทางการเงิน แล้วนำค่าที่ได้มาคูณกับแหล่งที่มาของข้อมูล และมาบวกกับค่าทันเวลาต่อการตัดสินใจ เพื่อแสดง

คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของบริษัท ได้แก่ โครงสร้างทุนของบริษัท โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น ความสามารถในการทำกำไร การถือหุ้นโดยนักลงทุนต่างชาติ การถือหุ้นโดยภาครัฐบาล ขนาดของบริษัท อายุการดำเนินงาน กับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล โดยศึกษาคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม ทำให้ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงิน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงินกับคุณลักษณะเฉพาะของกิจการ และ เพื่อศึกษาคุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินที่มีอิทธิพลในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของกิจการกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มบริษัทสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2547 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่กล่าวไว้แล้วในบทที่ 3

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถาม

จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 20 คน สามารถแบ่งตามเพศได้ดังนี้ เป็นเพศชายคิดเป็นอัตราร้อยละ 70 และเพศหญิงคิดเป็นอัตราร้อยละ 60

อายุของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่อายุระหว่าง 30-34 ปี และ 35-39 ปี คิดเป็นอัตราร้อยละ 30 เท่ากัน และมีผู้ตอบแบบที่อายุน้อยกว่า 30 ปีคิดเป็นอัตราร้อยละ 10 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 40-44 ปีคิดเป็นอัตราร้อยละ 25 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 45-49 ปีคิดเป็นอัตราร้อยละ 5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีคิดเป็นอัตราร้อยละ 15 ส่วนที่เหลือร้อยละ 85 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท

ประสบการณ์ด้านการวิเคราะห์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ด้านการวิเคราะห์อยู่ระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 90 และผู้มีประสบการณ์ระหว่าง 11-14 ปีคิดเป็นอัตราร้อยละ 10

ประเภทของอุตสาหกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามเคยวิเคราะห์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 60 มีประสบการณ์ในการวิเคราะห์ธุรกิจเกี่ยวกับสถาบันการเงิน นอกจากนี้พบว่านักวิเคราะห์มีประสบการณ์ในการวิเคราะห์หลายประเภทอุตสาหกรรม ผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละท่านมีประสบการณ์มากกว่า 5 ประเภทอุตสาหกรรม

แหล่งข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับคิดเป็นร้อยละ 100 มีการรับข้อมูลข่าวสารจาก เว็บไซต์ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) และ เว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) และร้อยละ 60 และ 40 มีการรับข้อมูลจากเว็บไซต์ของบริษัทและของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามลำดับ

ในการให้ค่าคะแนนความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถามนั้น พบว่าส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับ 4 (0.8) จะมีเพียงรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุด อยู่ที่ระดับคะแนน 5 (1.0) คือรายการที่เกี่ยวกับโครงสร้างรายได้ รายได้รวม รายได้จากดอกเบี้ยและเงินปันผล รายจ่ายในการลงทุนในอนาคต แหล่งที่มาของเงินทุน และนโยบายการจ่ายปันผล เพราะผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ารายการเหล่านี้เป็นรายการที่น่าจะเกี่ยวข้องกับนักลงทุนโดยตรงโดยเฉพาะรายการเกี่ยวกับนโยบายการจ่ายปันผล ส่วนรายการอื่นเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกับรายได้และการใช้จ่ายเงินของกิจการไม่ว่าจะเป็นรายจ่ายในการลงทุนที่จะต้องเกิดในอนาคต รวมถึงผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับแหล่งที่มาของเงินทุน น่าจะสะท้อนรายจ่ายจากดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นและบ่งบอกถึงความมั่นคงจากแหล่งเงินทุนที่จะนำมาใช้ดำเนินกิจการ ส่วนรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญน้อยสุด จะเป็นรายการเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม อาจเป็นเพราะธุรกิจนี้ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและมีการบริการอยู่แล้วจึงไม่ให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสังคมเท่าที่ควร

5.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

โครงสร้างทุนของบริษัท จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ปี 2547 พบว่า สถาบันการเงินมีโครงสร้างทุนอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนสูงสุดเท่า 29.42 เท่า รองลงมาเท่ากับ 16.52 และ 14.15 ตามลำดับ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาถึงคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลกลับพบว่าบริษัทที่มีโครงสร้างทุนสูงสุด 3 อันดับแรก มีค่าคะแนนการเปิดเผยข้อมูลอยู่ที่ 15.77 26.07 และ 18.01

โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ปี 2547 พบว่า สถาบันการเงินมีอัตราร้อยละของสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้น 10 รายแรกสูงสุดเท่ากับร้อยละ 99.97 รองลงมาเท่ากับ ร้อยละ 98.9 และ ร้อยละ 97.1 ตามลำดับ โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้นถ้ามีอัตรา ร้อยละรวมกันสูงขึ้น น่าจะทำให้มีคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลที่ลดลง ตามทฤษฎีการเป็นตัวแทน เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลกับการกระจุกตัวของผู้ถือหุ้นโดยวัดจากอัตราร้อยละของการถือหุ้นรวมของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก ซึ่งมีค่าคะแนนคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลเท่ากับ 11.75 12.44 และ 14.71 ตามลำดับ ซึ่งค่าคะแนนที่ได้เป็นคะแนนระดับปานกลางเมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่าง

ความสามารถในการทำกำไร จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ปี 2547 พบว่า สถาบันการเงินที่มีความสามารถในการทำกำไรโดยวัดจากอัตราผลตอบแทนรวมต่อสินทรัพย์รวมสูงสุดเท่ากับ 0.316 เท่า รองลงมาเท่ากับ 0.078 และ 0.052 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลกับความสามารถในการทำกำไรพบว่าสถาบันการเงินที่มีอัตราผลตอบแทนรวมต่อสินทรัพย์รวมสูงสุด 3 อันดับแรกมีคะแนนในการเปิดเผยข้อมูลดังนี้ 22.33 21.83 และ 18.26 ตามลำดับ ซึ่งค่าคะแนนที่ได้นั้นเมื่อพิจารณารวมจัดว่าเป็นค่าคะแนนระดับปานกลางค่อนข้างสูง

การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างปี 2547 พบว่า สถาบันการเงินที่มีสัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 53.18 48.14 และ 46.83 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาสัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาตินั้น พบว่าสถาบันการเงินที่มีสัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติสูงสุด 3 อันดับแรกมีค่าคะแนนคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลเท่ากับ 22.59 22.77 และ 21.42 หากมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติที่มีสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้น จะทำให้คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากผู้ถือหุ้นเป็นชาวต่างชาติทำให้ผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุนชาวต่างชาติน่าจะมีการเปิดเผยข้อมูลที่มากขึ้น ทำให้คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มมากขึ้นไปในทิศทางเดียวกันกับสัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ

การถือหุ้นของภาครัฐบาล จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างปี 2547 พบว่า สถาบันการเงินที่มีสัดส่วนการถือหุ้นโดยรัฐบาล(รวมถึงหน่วยงานของภาครัฐ) มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละสูงสุด 3 อันดับแรกเท่ากับร้อยละ 64.01 49.66 และ 48.98 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลกับการถือหุ้นของรัฐบาลโดยวัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของรัฐบาล พบว่าคะแนนคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงินที่มีสัดส่วนการถือหุ้นของรัฐบาลสูงสุด 3 อันดับแรกได้รับคือ 18.01 16.54 และ 15.77 ตามลำดับ

สำหรับข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรควบคุมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยขนาดของบริษัทและอายุการดำเนินงาน เมื่อพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวแปรควบคุมเหล่านี้ (ดูจากบทที่ 4) จะพบว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรควบคุมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.1.3 การวิเคราะห์ผลการประมาณการสมการถดถอย

การเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พิจารณาวิเคราะห์หลายปัจจัยร่วมกัน พบว่า โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ซึ่งหมายความว่าหากสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้น 10 รายแรกเพิ่มมากขึ้น คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลจะลดลง เนื่องจากการถือหุ้นและอำนาจการบริหารงานตกอยู่กับบุคคลเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ทำให้บุคคลกลุ่มซึ่งมีอำนาจและควบคุมการบริหารงานนั้นยอมไม่ยอมที่จะได้ผู้อื่นซึ่งเป็นบุคคลภายนอกได้รับข้อมูลข่าวสาร ทำให้เกิดเปิดเผยข้อมูลนั้นคุณภาพตามเกณฑ์บังคับอาจลดลง

การเปิดเผยข้อมูลโดยความสมัครใจ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พิจารณาวิเคราะห์หลายปัจจัยร่วมกันในภาพรวม พบว่า ไม่มีตัวแปรใดเลยมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล อาจเป็นเพราะคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละบริษัทมีค่าคะแนนที่ได้ใกล้เคียงกันมาก หรืออาจเป็นเพราะจำนวนรายการที่เป็นรายการการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจมีปริมาณน้อย และกลุ่มตัวอย่างประชากรมีจำกัดทำให้ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้จึงไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใดกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยความสมัครใจ

การเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พิจารณาวิเคราะห์หลายปัจจัยร่วมกันในภาพรวม พบว่า โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม

และหมายความว่าโครงสร้างส่วนของเจ้าของ คือสัดส่วนการถือครองหุ้นของผู้ถือหุ้น 10 รายแรกมีสัดส่วนที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับจำนวนหุ้นทั้งหมด จะทำให้มีคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวมจะลดลง ไปเป็นในทิศทางเดียวกันคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ อาจเป็นเพราะรายการตามเกณฑ์บังคับมีจำนวนรายการที่มากกว่ารายการของการเปิดเผยข้อมูลโดยความสมัครใจทำให้การทดสอบความสัมพันธ์ในคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม ผลการวิเคราะห์จึงเหมือนกับการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของการเปิดเผยตามเกณฑ์บังคับ

5.1.4 การวิเคราะห์ตามสมมติฐาน

ตารางที่ 5.1 สรุปการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่	ตัวแปรอิสระ	คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล		
		ตามข้อบังคับ	โดยความสมัครใจ	โดยภาพรวม
1	โครงสร้างทุนของบริษัท	x	x	x
2	โครงสร้างส่วนของเจ้าของ	/	x	/
3	ความสามารถในการทำกำไร	x	x	x
4	การถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ	x	/	/
5	การถือหุ้นโดยภาครัฐบาล	x	x	x

/ เป็นไปตามสมมติฐาน x ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการศึกษานี้จะแยกเป็นแต่ละคุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงิน เพื่อให้สามารถแยกประเด็นตามแต่ละสมมติฐานที่ได้คาดการณ์ไว้ ดังนี้

โครงสร้างของทุนของบริษัท

โครงสร้างทุนของบริษัท เป็นตัวแปรที่แสดงถึงแหล่งที่มาของเงินทุนของกิจการ โดยวัดเป็นสัดส่วนหนี้สินรวมต่อผู้ถือหุ้น แทนด้วยตัวแปร CAPSTC จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล สอดคล้องงานวิจัยของ Chow และ Wong-Boren (1987) และ Hossain และคณะ (1994) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทุนของบริษัทที่วัดจากระดับหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ถึงแม้ว่าหนี้สินจะมีสัดส่วนค่อนข้างมากน่าจะมีความจำเป็นในการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่สูงกว่าบริษัทที่มีสัดส่วนหนี้สินต่ำกว่า เพราะบริษัทต้องจัดหาเงินทุนจากแหล่งอื่นมากกว่าที่ได้จากส่วนของเจ้าของ

โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น

โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้นหรือการกระจายตัวของผู้ถือหุ้น เป็นตัวแปรที่แสดงถึงโครงสร้างของผู้ถือหุ้นของกิจการ โดยวัดเป็นอัตราร้อยละจากสัดส่วนรวมของการถือหุ้นของผู้ถือหุ้น 10 รายแรก แทนด้วยตัวแปร OWNDIS จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา Zimmerman and Watts (1983) การกระจายตัวในส่วนของผู้ถือหุ้น จะแสดงในรูปความเป็นทฤษฎีการเป็นตัวแทน ตัวแทนจะเกิดความเพียงพอในการเปิดเผยข้อมูล กล่าวคือ ในเรื่องของ การกระจายตัว บริษัทที่มีการกระจายตัวของการถือหุ้นต่ำ คือ มีปริมาณการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 อันดับแรกค่อนข้างสูง ก็จะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับต่ำ เพราะต้องการเก็บข้อมูลไว้เพื่อใช้ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าที่จะเปิดเผยให้คนอื่นทราบ เพราะเกรงว่าถ้าเปิดเผยข้อมูลแล้วตนจะเสียประโยชน์

ความสามารถในการทำกำไร

ความสามารถในการทำกำไร เป็นตัวแปรที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรของกิจการ โดยวัดจากอัตราผลตอบแทนรวมต่อสินทรัพย์รวม (ROA) แทนด้วยตัวแปร PROFIT จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งก็ไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ Zarzeski และ Taylor (1996) และ Meek (1995) ว่า กิจการที่มีความสามารถในการทำกำไรได้สูงจะเกิดแรงจูงใจที่อยากที่จะแสดงผลการดำเนินงานของตนออกจากหน่วยงานที่ทำกำไรได้น้อยหรือขาดทุนเพื่อเพิ่มทุนในรูปแบบที่ดีที่สุด เนื่องจากสถาบันการเงินมียอดสินทรัพย์รวมจำนวนมากเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ทำให้อัตราส่วนผลตอบแทนรวมต่อสินทรัพย์ ที่ใช้แทนค่าสมการในการทดสอบความสัมพันธ์กับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลจึงไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว

การถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ

การถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ เป็นตัวแปรที่แสดงถึงการที่มีผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุนต่างชาติถือหุ้นอยู่ วัดค่าโดยจำนวนการถือหุ้นรวมของนักลงทุนต่างชาติ แทนด้วยตัวแปร FOREIGN จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด การถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ คุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ และคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลโดยภาพรวม ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยส่วนใหญ่ที่สรุปได้ว่า บริษัทในประเทศจะมีการเปิดเผยข้อมูลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ในขณะที่บริษัทต่างชาติมีการเปิดเผย

ข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกัน(ตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ) นอกจากนี้ Zarzeski และ Robb (2001) ที่กล่าวถึงการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทต่างชาติว่า จะมีความบีบคั้นทางการตลาดจะส่งผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล โดยในกรณีนี้ที่บริษัทแม่หรือบริษัทลูกมีการทำธุรกิจในต่างประเทศ หรือมีการติดต่อธุรกิจกับต่างประเทศในระดับสูงจะมีการเปิดเผยข้อมูลที่สูงกว่าปกติ

การถือหุ้นของภาครัฐบาล

การถือหุ้นของภาครัฐบาล เป็นตัวแปรที่แสดงถึงการที่มีหน่วยงานภาครัฐ แทนค่าด้วยตัวแปร GOV โดยวัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของรัฐบาล ในการศึกษาของ Eng และ Mak (2003) กล่าวว่า การถือหุ้นในธุรกิจโดยรัฐหรือองค์กรของภาครัฐจะมีอิทธิพล อย่างมีนัยสำคัญต่อการเพิ่มขึ้นของระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงิน โดยน่าจะได้รับการกำกับดูแลในเรื่องคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด การถือหุ้นโดยรัฐบาลไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งจะไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากธุรกิจสถาบันการเงินมีการควบคุมดูแลจากหน่วยงานของภาครัฐ โดยธนาคารแห่งประเทศไทย(ธปท.) ซึ่ง ธปท.ได้เข้ามาควบคุมดูแลอย่างเคร่งครัด ทำให้หลักเกณฑ์มาตรการที่วางไว้มีความชัดเจนและรัดกุม ดังนั้นในการทดสอบสมมติฐานจึงไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการถือหุ้นของภาครัฐบาลกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

5.3 ข้อจำกัดในการวิจัย

การศึกษา ครั้งนี้ มีข้อจำกัดทางด้านข้อมูลที่ควรระมัดระวังก่อนนำผลการศึกษาไปใช้ดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross - sectional data) เป็นการพิจารณาเฉพาะรายปีเดียว อาจทำให้ผลการศึกษาอาจไม่สามารถสะท้อนสภาพความเป็นจริงได้ รวมถึงอาจมีความบกพร่องของข้อมูลเนื่องจากแหล่งข้อมูลสาธารณะที่สามารถเก็บรวบรวมได้หลายแห่ง จะพิจารณาถือว่าเปิดเผยจากแหล่งใดก่อนก็จะพิจารณาจากแหล่งนั้น ซึ่งความน่าเชื่อถืออาจลดลง

5.3.2 ลักษณะของข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงบรรยาย ทำให้ต้องมีการแปลงข้อมูลให้เป็นตัวแปรหุ่น หรือตัวแปรเชิงคุณภาพก่อนที่จะนำเข้ามาในสมการถดถอยเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะของการแปลงข้อมูลดังกล่าวอาจไม่สามารถสะท้อนถึงความหมายได้อย่างแท้จริง

5.3.3 การศึกษาครั้งนี้มิได้แบ่งการวิเคราะห์ผลออกเป็น การเปิดเผยข้อมูลตามงบการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลตามแบบ 56-1 และรายงานประจำปี แต่เป็นการวิเคราะห์รายการในภาพรวมของข้อมูลประจำปี

5.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างการเป็นเจ้าของจะไม่ได้พิจารณาการถือหุ้นที่มีลักษณะไขว้กัน (Cross Shareholding) แต่จะเน้นที่การถือหุ้นของบริษัทนั้นโดยตรง (Intermediate Shareholding) เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวมีความยุ่งยากและซับซ้อน อีกทั้งไม่สามารถหาข้อมูลนี้ได้จากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ คือ แบบ 56-1 และ CD-ROM หรือ Set Smart ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างการเป็นเจ้าของ โดยเก็บข้อมูลจากการสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 10 รายแรก นั้นไม่ได้รวมถึงหน่วยงานที่เป็น Nominee ในการนับรวมเป็นสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 10 รายแรกด้วย

5.3.5 เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรจำนวนมาก ซึ่งตัวแปรบางตัวสามารถเก็บข้อมูลได้จากแหล่งข้อมูลหลายแห่ง คือ ในรายงานประจำปี แบบ 56-1 หรือใน Set Smart (ซึ่งตลาดหลักทรัพย์จัดทำขึ้นเป็นข้อมูลสรุปของบริษัทจดทะเบียนทุกบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) ซึ่งข้อมูลที่ได้อาจไม่ตรงกัน ทั้งนี้เนื่องจากการจัดทำขึ้นของข้อมูลในแต่ละแหล่งของบริษัทมิได้มีการจัดทำในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน กล่าวคือ บริษัทจะมีการจัดทำรายงานประจำปีหลังจากที่ตลาดหลักทรัพย์มีการจัดทำขึ้นไว้ใน Set Smart ในช่วงระยะเวลาหนึ่งซึ่งแตกต่างกันไปทำให้ข้อมูลบางส่วนมีการแก้ไข เพื่อให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นก่อนที่จะมีการจัดทำรายงานประจำปี ดังนั้น เพื่อให้ข้อมูลของทุกบริษัทเป็นข้อมูลในช่วงเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน จึงได้เลือกใช้ข้อมูลใน Set Smart เป็นข้อมูลตัวแปรอิสระต่างๆ ของบริษัทจดทะเบียน

5.4 ประโยชน์ของงานวิจัย

การศึกษานี้ได้เสนอให้นำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการโดยผ่านกลไกควบคุม และขอเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับผู้สนใจจะทำการวิจัยในอนาคตดังนี้

5.4.1. การนำผลการวิจัยไปใช้

การสนับสนุนให้สถาบันการเงินสามารถปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และส่งเสริมการบริหารงานที่มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งหน่วยงานที่กำกับดูแลสถาบันการเงินและนักลงทุนผู้ถือหุ้นดังนี้

1. หน่วยงานกำกับดูแล

หน่วยงานกำกับดูแลควรสร้างแรงจูงใจ และส่งเสริมให้สถาบันการเงินตระหนัก และมีความเข้าใจอย่างแท้จริงต่อประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น เพราะสถาบันการเงินเป็นหน่วยธุรกิจซึ่งมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ และยังมีผลกระทบต่อหน่วยธุรกิจอื่น ๆ ในระบบเศรษฐกิจ กล่าวคือในการดำเนินธุรกิจของหน่วยธุรกิจใด ๆ ย่อมมีการติดต่อกับสถาบันการเงินด้วยกันทั้งนั้น หากหน่วยงานที่กำกับดูแล มีการวางมาตรการที่เคร่งครัดและรัดกุมแล้ว การดูแลให้สถาบันการเงินมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีคุณภาพ จะมีประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมมากขึ้น ไม่เพียงเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นแต่จะเป็นประโยชน์ต่อกิจการเองเช่นกัน หลักเกณฑ์ดังกล่าวมิใช่เพียงเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้สถาบันการเงินต้องเปิดเผยข้อมูลออกสู่สาธารณะ สถาบันการเงินไม่ควรเปิดเผยข้อมูลเพียงเพื่อว่าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเป็นการประชาสัมพันธ์และสื่อสารต่อบุคคลภายนอกให้เห็นการปฏิบัติงานของกิจการ การปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวอย่างแท้จริงจะสามารถสร้างความเชื่อถือและไว้วางใจจากกลุ่มบุคคลภายนอกต่าง ๆ ได้

2. สถาบันการเงิน

ในส่วนของธุรกิจสถาบันการเงิน ปัจจุบันถือว่าเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงในตลาด แม้ว่าจำนวนของสถาบันการเงินในอุตสาหกรรมถือได้ว่ามีปริมาณน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนของสถาบันการเงินในต่างประเทศ และการเข้ามาในธุรกิจนี้ ค่อนข้างมีข้อจำกัดมาก ธุรกิจนี้ต้องการระดมทุนค่อนข้างสูง ดังนั้นคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับสถาบันการเงินเองถือเป็นการชักชวนให้มีผู้มาลงทุนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เพื่อเป็นการขยายธุรกิจและการเปิดเผยสารสนเทศถือเป็นส่วนหนึ่งของ การกำกับดูแลกิจการที่ดี ควรเกิดจากจิตสำนึกที่ดีในการบริหารงานอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบ และเปิดเผยได้

3. นักลงทุน ผู้ถือหุ้น

การพิจารณาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ เกี่ยวกับธุรกิจสถาบันการเงิน นั้น นักลงทุนและผู้ถือหุ้นควรมีความสนใจและศึกษาในรายละเอียดในธุรกิจอย่างลึกซึ้งมากกว่าจะ

พิจารณาเพียงผิวเผิน เพราะภาพลักษณ์ภายนอกของกิจการไม่ได้สะท้อนถึงคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลอย่างแท้จริง

5.5 งานวิจัยในอนาคต

การศึกษาในครั้งนี้ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของกิจการกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล โดยคำนวณ DISC เพื่อวัดค่าคะแนน เป็นตัวแทนในการวัดคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งผู้สนใจอาจทำการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของ

การศึกษาคูณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงินในลักษณะของข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของการเปิดเผยข้อมูลในสถาบันการเงิน ว่าการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการดังกล่าวนั้นมีคุณภาพเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความน่าเชื่อถือมากขึ้น ซึ่งในการศึกษาข้อมูลอนุกรมเวลาจำเป็นต้องใช้เทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติขั้นสูงประกอบการวิเคราะห์ โดยหากใช้การศึกษาข้อมูลอนุกรมเวลาจำเป็นต้องคำนึงถึงข้อมูลเหล่านั้นสามารถจัดผลของวงจรธุรกิจ (business cycle) หรือผลกระทบภายนอกอื่น ๆ ซึ่งอาจทำให้ผลการศึกษาคาดเคลื่อนได้ นอกจากนี้ก็จะศึกษาคูณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามแต่ละประเภทไป

ผู้สนใจอาจนำคุณลักษณะเฉพาะอื่น ของสถาบันการเงินที่มีได้นำมาทำการศึกษาในครั้งนี้มาทำการศึกษาเพิ่มเติมว่า มีคุณลักษณะเฉพาะอื่นที่อาจมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล เช่น ความเสี่ยงทางการเงิน สภาพคล่องของกิจการ ฯลฯ ซึ่งตัวแปรที่กล่าวมานี้น่าจะมีผลต่อคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล เนื่องจากสถาบันการเงินเป็นธุรกิจที่ต้องมีสภาพคล่องของกิจการอย่างมาก และเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงทางการเงิน ซึ่งเมื่อผู้ศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับสถาบันการเงินแล้ว จึงพบตัวแปรดังกล่าวที่น่าจะมีผลต่อคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัลยา วาณิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติ สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- จรินทร์ เทศวานิช. เงิน ตลาดการเงิน และสถาบันการเงิน. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2542.
- นภวรรณ เชิดชูภูมิกุล. การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาของบริษัทในธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- นพพร พงษ์ตันทุกุล. โครงสร้างการเป็นเจ้าของและคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- เมธากุล เกียรติกระจาย และ ศิลปพร ศรีจันเพชร. ทฤษฎีการบัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2444.
- อัญญา ชันธวิทย์. กลไกของตลาดเงินในระบบเศรษฐกิจไทย กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2547.

ภาษาอังกฤษ

- Anna Watson, Philip Strives and Claire Marston. Voluntary Disclosure of Accounting Ratio In The UK British. Accounting Review 34 (2002) : 289-313.
- Asli Ascioflo, Shantaram P. Hegde and John B. McDermott. Auditor compensation, disclosure quality, and market liquidity : Evidence from the stock market. Journal of Accounting and Public Policy 24 (2005) : 325-354.
- Barrett, M.E. The Extent of Disclosure in Annual Report of Large Companies in Seven Countries. The International Journal of Accounting Education and Research 13(2) (1997) : 1-25.
- Bubzy, S.L. Company Size, Listed Versus Unlisted Stocks, and the Extend of Financial Disclosure. Journal of Accounting Research 13 (Spring 1975) : 16-37.
- Choi, F.D.S. Financial Disclosure and Entry to the European Capital Market. Journal of Accounting Research 1973 : 159-175.

- Chow, C. and Won-Bornen, A. Voluntary Financial Disclosure By Mexican Corporations. The Accounting Review. 3 (July 1987) : 533-541.
- Cooke, T.E. Voluntary Corporate Disclosure By Swedish Companies. Journal of International Financial Management and accounting. 2 (1989) : 113-124.
- Cooke, T.E. An Assessment of Voluntary Disclosure in the Annual Reports of Japanese Corporations. The International Journal of Accounting Education and Research. 26 (1991) : 174-89.
- Cooke, T.E. The Impact of Size, Stock Market Listing, and Industry Type on Disclosure in the Annual Reports of Japanese Listed Corporations. Accounting and Business Research. 22 (1992) : 229–37.
- Firth, M.A. A Study of the Consensus of The Perceived Importance of Disclosure of Individual Items in Corporate Annual Reports. International Journal of Accounting. 1978 : 57-70.
- Kamran Ahmed and John K. Courtis. Associations Between Corporate Characteristics and Disclosure Levels In Annual Reports : Meta–Analysis. British Accounting Review. 31 (1999) : 35-61.
- Kenneth W. Shaw. Corporate disclosure quality, earnings smoothing, and earnings' timeliness. Journal of Business Research. 56 (2003) : 1043-1050.
- Khalid Alsaeed, CPA, CMA, CFM, CI, Institute of Public Administration, Riyadh, Saudi Arabia. The Association Between Firm-Specific Characteristics and Disclosure : The Case of Saudi Arabia. Journal of American Academy of Business Cambridge 7 (1)(2005) : 310-321.
- Mahmood, A. The Impact of Market Characteristics on the comprehensiveness of Disclosure in Financial Reports : An Empirical Study. The Journal of Accounting Research.(Autumn 1999). : 306-360.
- Naser, K. and Nuseibeh, R. Quality of Financial Reporting : Evidence From Listed Saudi Nonfinancial Companies. The International Journal of Accounting. : 38 (2003) : 41-69.

- Naser, K., Alkhatib, K., and Karbhari, Y. Empirical Evidence on the Depth of Corporate Information Disclosure in Developing Countries : The Case of Jordan. International Journal of commerce & Management. 12 (2002) : 122-134.
- Raffournier, B. The Determinants of Voluntary Financial Disclosure by Swiss Listed Companies. The European Accounting Review. 4(2) (1995) : 261-280.
- Ursel Baumann and Erlend Nier. Disclosure, Volatility and Transparency : An Empirical Investigation In to The Value of Bank Disclosure. FRBNY Economic Policy Review. (September 2004) : 31-45.
- Vivien Begttie, Bill McInnes and Stella Fearnley. A methodology for analyzing and evaluating narratives in annual reports : a comprehensive descriptive profile and metrics for disclosure quality attributes. Accounting Forum. 28 (2004) : 205-236.
- Wallace, R.S.O. Firm Specific Determinants of the Comprehensiveness of Mandatory Disclosure in the corporate Annual Reports of Firms Listed on the Stock Exchange of Hong Kong. Journal of Accounting and Public Policy. 14 (1995) : 311-368.
- Wallace, R.S.O., Naser, K., and Mora, A. The Relationship Between the Comprehensiveness of Corporate Annual Reports and Firm Characteristics in Spain. Accounting and Business Research. 25 (1997) : 41-53.
- Watts, R. and Zimmerman, J.L. Agency Problems, Auditing and Theory of the Firm : Some Evidence. Journal of Law and Economics. 12(26) (1983) : 613-633.
- Zarzeski, M.T. Spontaneous Harmonization Effects of Culture and Market Forces on Accounting Disclosure Practices. Accounting Horizons. (March 1996) : 18-38.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

กระดาษทำการ (Working Paper) วัดระดับการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศของบริษัท

บมจ. _____ สำหรับปีบัญชี 2547

ประเมินการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน โดยใส่เครื่องหมาย / ในช่องดังนี้

เปิดเผย = บริษัทเปิดเผยรายการนี้ในรูปแบบแสดงข้อมูลประจำปี(56-1) งบการเงิน รายงานประจำปีและข่าว

ไม่เปิดเผย = บริษัทไม่ได้เปิดเผยรายการนี้ในรูปแบบแสดงข้อมูลประจำปี(56-1) งบการเงิน รายงานประจำปีและข่าว

ไม่เกี่ยวข้อง = บริษัทไม่จำเป็นต้องเปิดเผยรายการนี้ในรูปแบบแสดงข้อมูลประจำปี(56-1) งบการเงิน รายงานประจำปีและข่าว

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย	ไม่เกี่ยวข้อง
1. ปัจจัยความเสี่ยง				
1	ความเสี่ยงด้านการตลาด			
2	ความเสี่ยงด้านเครดิตและสภาพคล่อง			
3	ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ			
4	ลักษณะความเสี่ยง			
5	เหตุการณ์ที่เป็นสาเหตุของความเสี่ยง			
6	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น			
7	แนวโน้มความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสี่ยง			
8	มาตรการรองรับความเสี่ยง(V)			
2. ลักษณะการประกอบธุรกิจ				
2.1 ประวัติความเป็นมา				
9	ประวัติความเป็นมาโดยสรุปของบริษัท(V)			
10	การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญในเรื่องอำนาจการควบคุมบริษัท			
11	การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญในเรื่องลักษณะการประกอบธุรกิจที่ผ่านมา			
12	การเปลี่ยนแปลงแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ			
13	การย้ายที่ตั้งสำนักงานใหญ่			

2.2 การประกอบธุรกิจ				
14	ภาพรวมการประกอบธุรกิจของบริษัท บริษัทย่อย บริษัทร่วม			
15	นโยบายการแบ่งการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่ม			
16	โครงสร้างการถือหุ้นของกลุ่มบริษัท			
17	การควบคุมกิจการเข้าด้วยกันกับบริษัทอื่น			
18	การถูกรวบงำโดยบริษัทอื่น			
19	บริษัทหรือบริษัทย่อยประสบความเสียหายอย่างร้ายแรง			
20	บริษัทหรือบริษัทย่อยหยุดประกอบกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน			
21	การเปลี่ยนแปลงลักษณะการประกอบธุรกิจ			
22	บ.หรือบ.ย่อยเลิกกิจการและมีการชำระบัญชี			
23	รางวัลหรือมาตรฐานที่ได้รับ(V)			
24	วิสัยทัศน์(V)			
25	พันธกิจ(V)			
26	กลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ(V)			
27	ค่านิยมองค์กร(V)			
2.3 โครงสร้างรายได้				
28	โครงสร้างรายได้แยกตามสายผลิตภัณฑ์/กลุ่มธุรกิจ มีมูลค่าเกิน 10% ของรายได้รวม			
29	โครงสร้างรายได้จากเงินลงทุนเกินร้อยละ 10 ของรายได้รวม (แสดงในทรัพย์สินที่ประกอบธุรกิจ)			
2.4 เป้าหมายการดำเนินธุรกิจ				
30	การระบุเป้าหมาย การดำเนินธุรกิจ (เฉพาะปีแรกที่เปิดเผย)(V)			
31	มาตรการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย(V)			
32	ความคืบหน้าของการดำเนินการ (สำหรับปีต่อ ๆ ไป)(V)			
33	ผลการปฏิบัติตามแผนการดำเนินธุรกิจ(V)			
2.5 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อโอกาสหรือข้อจำกัดในการประกอบธุรกิจ				
34	ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อโอกาสหรือข้อจำกัดในการประกอบธุรกิจ เช่น ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ สัมปทาน การได้รับการส่งเสริมการลงทุน			
35	การได้มาหรือเสียไปซึ่งสัญญาทางการค้าที่สำคัญ			
	บ.หรือบ.ย่อยมีการจดทะเบียนหลักทรัพย์ในตลาดอื่นและมีการ			

36	เปิดเผยสารสนเทศ			
3. การประกอบธุรกิจของแต่ละสายผลิตภัณฑ์ / กลุ่มธุรกิจ				
3.1 ลักษณะบริการ				
37	ลักษณะ ประเภทของการรับฝากเงิน			
38	ลักษณะ ประเภทของการให้สินเชื่อ			
39	นโยบายการให้สินเชื่อและหลักประกันในการให้สินเชื่อ			
40	การบริหารความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ			
41	นโยบายการควบคุมดูแล การอนุมัติการให้กู้ยืม และการติดตามลูกหนี้			
42	นโยบายการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ			
43	นโยบายและการตัดหนี้สูญ			
44	นโยบายการปรับโครงสร้างหนี้			
45	นโยบายการจัดชั้นสินทรัพย์			
46	นโยบายการจัดสินเชื่อด้วยคุณภาพ			
47	นโยบาย/เงื่อนไขการระงับการรับรู้รายได้			
48	การออกผลิตภัณฑ์/บริการใหม่ที่สำคัญ			
49	ลักษณะ ประเภทของการให้บริการอื่น			
50	นโยบายการให้บริการอื่น			
3.2 ลูกค้า				
51	ลักษณะลูกค้า และกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย			
52	การจัดประเภทของลูกค้า(V)			
53	ระดับการพึ่งพิงลูกค้ารายใดรายหนึ่ง(อำนาจต่อรองกับลูกค้า)(V)			
3.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย/ช่องทางการให้บริการ				
54	ช่องทางการจัดจำหน่าย/ช่องทางการให้บริการ			
4. ตลาดและภาวะการแข่งขัน				
4.1 การตลาด				
55	กลยุทธ์การแข่งขัน			
56	ส่วนแบ่งทางการตลาดของผลิตภัณฑ์หรือบริการหลัก(V)			
4.2 ภาวะการแข่งขัน				

57	สภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรม			
58	จำนวนคู่แข่งชั้นโดยประมาณ			
59	ชื่อคู่แข่งชั้น			
60	ขนาดของบริษัทเมื่อเทียบกับคู่แข่งชั้น			
61	สถานภาพและศักยภาพในการแข่งขัน			
62	แนวโน้มภาวะอุตสาหกรรมและสภาพการแข่งขันในอนาคต(V)			
5. การจัดหาผลิตภัณฑ์หรือบริการ				
5.1 แหล่งที่มาของเงินทุน				
63	นโยบายในการจัดหาเงินทุน			
64	การออกหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ เพื่อจัดหาเงินทุน			
5.2 เงินลงทุนจากผู้เกี่ยวข้อง				
65	การจัดหาเงินทุน หรือให้กู้ยืมผ่านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่			
66	สัดส่วนดังกล่าวเพื่อเทียบกับเงินทุนหรือการให้กู้ยืมทั้งหมด			
67	ลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลดังกล่าว			
5.3 ความสามารถในการดำรงเงินกองทุน				
68	นโยบายในการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง			
5.4 สภาพคล่อง				
69	นโยบายในการบริหารสภาพคล่อง			
6. ความรับผิดชอบต่อสังคม				
70	การบริจาคหรือการกุศล(V)			
71	การมีส่วนร่วมกับโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาลและสังคม(V)			
7. การวิจัยและพัฒนา				
72	นโยบายการวิจัยและพัฒนา (หากไม่มี โปรดระบุว่าไม่มี)			
73	กิจกรรมหรือขั้นตอนการที่ต้องทำในการวิจัยและพัฒนา(V)			
74	ความคืบหน้าของการวิจัยและพัฒนา(V)			
75	รายจ่ายในการวิจัยและพัฒนาในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา			
8. ข้อพิพาททางกฎหมาย				
76	บ.หรือบ.ย่อยมีข้อพิพาททางกฎหมายที่สำคัญ			
77	ข้อพิพาทสำคัญเกี่ยวกับแรงงาน			

78	ความคืบหน้าของคดี วันเริ่มคดี คู่ความและมูลคดี (หากไม่มี คดีด้าน ลบท่อสินทรัพย์หรือผลต่อการดำเนินธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ ระบุว่าไม่มี)			
79	กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่เป็นคู่ความกับบริษัท			
80	ผลกระทบของคดีด้านลบท่อสินทรัพย์/ผลของการดำเนินธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญ(ไม่สามารถประเมินเป็นตัวเลขได้)			
81	ความเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดกับการดำเนินงาน ของบริษัท			
9. โครงสร้างเงินทุน				
9.1 หลักทรัพย์ของบริษัท				
82	ทุนจดทะเบียน/ทุนชำระแล้ว/จำนวนหุ้น			
83	จำนวน มูลค่า เงินไข และรายการ บุคคลที่ถือหุ้นบุริมสิทธิ			
84	การเปลี่ยนแปลงมูลค่าที่ตราไว้ของหุ้น			
85	วัตถุประสงค์ในการออกหลักทรัพย์(V)			
86	ราคาตลาดของหลักทรัพย์(V)			
87	การเพิ่มทุนหรือลดทุน รวมทั้งการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุน			
88	จำนวนหุ้นและผลกระทบต่อสิทธิในการออกเสียงของผู้ถือหุ้นจากการ ออก Thai trust fund หรือ NVDR			
89	ลักษณะสำคัญของตราสารหนี้หรือหลักทรัพย์แปลงสภาพ เช่น ประเภท จำนวน มูลค่าที่ยังไม่ได้ไถ่ถอน ฯลฯ			
90	การออกหลักทรัพย์ใหม่ที่มีผลกระทบต่อผู้ถือหุ้นแปลงสภาพ			
91	การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับสิทธิของผู้ถือหุ้น การยกเลิกหลักประกัน ผิดนัดชำระเงินตามระยะเวลา			
92	การออกหลักทรัพย์ใหม่ที่มีเงินไข ซึ่งมีผลต่อการไถ่ถอน ยกเลิก หรือ การครบกำหนดของหลักทรัพย์จดทะเบียนทั้งหมดหรือบางส่วน			
93	ข้อตกลงระหว่างผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่มีผลกระทบต่อออกและเสนอ ขายหลักทรัพย์หรือการบริหารงานของบริษัทและสาระสำคัญที่มีผล ต่อการดำเนินงาน			
94	พันธะผูกพันเกี่ยวกับการออกหุ้นในอนาคต (กรณีที่ไม่มีให้ ระบุว่าไม่มี)			
95	กรณีใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์			
96	การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับนายทะเบียนหลักทรัพย์			

9.2 ผู้ถือหุ้น				
97	จำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด			
98	จำนวนและประเภทของผู้ถือหุ้นไทย/ต่างชาติ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ตระกูลต่างๆ(V)			
99	กลุ่มผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก จำนวนและสัดส่วนการถือหุ้น			
100	การเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในช่วง 3 ปี(V)			
101	กำหนดวันประชุมสามัญหรือประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียน			
102	กำหนดวันปิดสมุดทะเบียนพักการโอนหุ้นหรือวันให้สิทธิ ฯ แก่ผู้ถือหุ้น			
103	กรณีใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้นหลักทรัพย์			
104	รายงานการประชุมสามัญหรือวิสามัญผู้ถือหุ้น			
105	แบบแสดงรายงานการกระจายการถือหุ้น			
9.3 นโยบายการจ่ายเงินปันผล				
106	นโยบายของบริษัท			
107	นโยบายของบริษัทย่อย			
108	การจ่ายหรือไม่จ่ายเงินปันผล			
10. การลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม				
109	บ.หรือ บ.ย่อยได้มาหรือจำหน่ายเงินลงทุนบ.อื่น ทำให้บ.อื่นมีสภาพ หรือสิ้นสภาพการเป็นบ.ย่อยของบ.หรือบ.ย่อยนั้น			
110	ธุรกิจที่จะลงทุน			
111	เหตุผลที่มีการลงทุนในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อย(V)			
112	สัดส่วนเงินลงทุน			
113	นโยบายการบริหารงานในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม (ขอบเขตอำนาจ หน้าที่ในการบริหาร/การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย)			
114	การส่งตัวแทนของบริษัทไปเป็นกรรมการในบ.ย่อย และบ.ร่วม			
115	การควบคุมกิจการ/การกระทำการครอบงำบริษัทอื่น			
116	ส่วนได้เสียในกำไร(ขาดทุน)ของบริษัทที่ลงทุน(V)			
117	บ.หรือบ.ย่อยมีการเข้าร่วมทุนหรือยกเลิกการเข้าร่วมทุน			
11. การจัดการ				
118	โครงสร้างการจัดการ เช่น โครงสร้างกรรมการ			

119	ขอบเขตอำนาจหน้าที่และรายชื่อและตำแหน่งของคณะกรรมการบริษัท			
120	ขอบเขตอำนาจหน้าที่และรายชื่อและตำแหน่งของคณะกรรมการบริหาร			
121	ขอบเขตอำนาจหน้าที่และรายชื่อและตำแหน่งของคณะกรรมการตรวจสอบ			
122	จำนวนหุ้นหรือหุ้นกู้ทั้งหมดของผู้บริหารที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในปีที่ผ่านมา(V)			
123	รายชื่อเลขานุการบริษัท(V)			
124	การทำสัญญาให้บุคคลอื่นมีอำนาจในการบริหารงานของบริษัท			
125	การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัท			
126	การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการการบริหาร			
127	การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการตรวจสอบ			
128	มติที่ประชุมคณะกรรมการธนาคาร			
12. ข้อมูลสรุปของกรรมการ ผู้บริหาร และผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท				
12.1 ข้อมูลทั่วไป				
129	สัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการและผู้บริหาร			
130	อายุ			
131	คุณวุฒิการศึกษาและประวัติการฝึกอบรมสอดคล้องกับตำแหน่งงาน			
132	ประสบการณ์ในการทำงาน			
133	ข้อมูลการดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการหรือผู้บริหารในบริษัทอื่น			
134	ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ			
12.2 การสรรหากรรมการและผู้บริหาร				
135	วิธีการคัดเลือกกรรมการ			
136	จำนวนกรรมการที่มาจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่แต่ละกลุ่ม			
137	สิทธิของผู้ลงทุนรายย่อยในการแต่งตั้งกรรมการ			
12.3 ค่าตอบแทนผู้บริหาร				
138	ค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน			
139	ค่าตอบแทนรวมและจำนวนรายของกรรมการบริษัททุกคน			
140	ลักษณะค่าตอบแทนที่ได้รับ			

141	ค่าตอบแทนรวมและจำนวนรายชื่อของกรรมการบริหารและผู้บริหารทุกคน(เฉพาะผู้บริหาร 4 รายแรกนับจาก M.D)			
142	ค่าตอบแทนอื่น			
13. การกำกับดูแลกิจการที่ดี				
13.1 การกำกับดูแลกิจการ (อธิบายตามแนวทาง ตลท.ให้ครบ 15 ข้อ)				
143	การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตาม code of best practices			
144	เหตุผลของการไม่ปฏิบัติตาม code of best practices			
145	แนวทางการกำกับดูแลกิจการเพิ่มเติมของบริษัท(V)			
13.2 การดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายใน				
146	นโยบายและวิธีการดูแลผู้บริหารในการใช้ข้อมูลภายใน			
147	มาตรการลงโทษ			
14. บุคลากร				
14.1 จำนวนพนักงานทั้งหมด				
148	จำนวนพนักงานทั้งหมด			
149	จำนวนพนักงานในสายงานหลัก			
150	เหตุผล/นโยบาย กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนพนักงานอย่างมีนัยสำคัญ หรือมีข้อพิพาททางด้านแรงงาน (ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา)			
14.2 ค่าตอบแทน				
151	ผลตอบแทนรวมและลักษณะผลตอบแทนที่ให้กับพนักงาน			
152	นโยบายในการพัฒนาพนักงาน			
15. การควบคุมภายใน				
153	สรุปความเห็นของคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับความเพียงพอและความเหมาะสมของระบบควบคุมภายในของบริษัท			
154	อ้างอิงวันที่ประชุม			
155	จำนวนกรรมการอิสระเข้าประชุมครบถ้วน			
156	คณะกรรมการได้ตรวจสอบแบบการประเมินการควบคุมภายในได้ชัดเจนครบถ้วน			
157	ความเห็นของกรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบ หรือผู้สอบบัญชีเพิ่มเติม			
158	ภาพรวมของระบบการควบคุมภายในของบริษัท(V)			

159	ข้อบกพร่องเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในและการแก้ไข โดยระบุวันที่จะแก้ไขแล้วเสร็จ			
16. รายการระหว่างกัน				
160	บุคคล/กิจการที่เกี่ยวข้องกันลักษณะความสัมพันธ์/ขัดแย้ง			
161	ปริมาณรายการระหว่างกัน ตลอดงวดที่ผ่านมา ยอดคงค้างถัวเฉลี่ย			
162	นโยบายการกำหนดราคาระหว่างกัน			
163	ราคาประเมิน/อัตราค่าเช่า ที่ประเมินโดยบุคคลที่ 3			
164	ความเห็นของกรรมการอิสระหรือกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับความสมเหตุสมผลของรายการ			
165	มาตรการหรือขั้นตอนการอนุมัติรายการระหว่างกัน (การอนุมัติของผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสียและการดูแล)			
166	เหตุผลที่บุคคลที่อาจมีความขัดแย้งถือหุ้นในบ.ย่อย บ.ร่วม เกินร้อยละ 5			
167	นโยบายหรือแนวโน้มการทำรายการระหว่างกันในอนาคต			
168	การได้มาหรือจำหน่ายสินทรัพย์ระหว่างบ.กับบ.ย่อย			
17. ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน				
17.1 สรุปรายงานผู้สอบบัญชีและตารางสรุปงบการเงิน/งบการเงินรวม				
169	สรุปรายงานการสอบบัญชีย้อนหลัง 3 ปี			
170	สินทรัพย์รวม			
171	หนี้สินรวม			
172	ส่วนของผู้ถือหุ้น			
173	รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล			
174	รายได้รวม			
175	ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย			
176	ค่าใช้จ่ายรวม			
177	รายได้รวมดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ			
178	กำไร(ขาดทุน)สุทธิ			
179	กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน			
180	กำไรต่อหุ้นปรับลด			
181	กำไรสุทธิต่อหุ้น			

182	เงินปันผลต่อหุ้น			
183	ราคาตามบัญชีต่อหุ้น			
17.2 อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ				
184	อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร			
185	อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน			
186	อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน			
187	อัตราส่วนคุณภาพสินทรัพย์			
188	คำอธิบายอัตราส่วนทางการเงิน			
189	ข้อมูลทางการเงินในอดีตโดยสรุป(เปรียบเทียบมากกว่า 3 ปี)			
17.3 คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน				
190	การเปลี่ยนแปลงรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ			
191	สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ			
192	การเปลี่ยนแปลงรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย			
193	สาเหตุการเปลี่ยนแปลงรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย			
194	การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย			
195	สาเหตุการเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย			
196	การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ย			
197	สาเหตุการเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ย			
17.4 งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน				
198	ธ.พ.1.1			
199	การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของ ธปท. เช่น แผนพัฒนาสถาบันการเงิน ฯลฯ			
200	เกณฑ์และนโยบายที่ใช้ในการจัดทำงบการเงิน			
201	บ.หรือบ.ย่อย การเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีที่สำคัญ			
202	การแสดงและจัดประเภท รายการบัญชีสินทรัพย์ หนี้สิน แยกตามหลักเกณฑ์			
203	การแสดงจัดประเภท รายการบัญชีรายได้ ค่าใช้จ่าย แยกตามหลักเกณฑ์			
204	การแสดงและจัดประเภท รายการบัญชีกำไร(ขาดทุน) ตามหลักเกณฑ์			
205	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นภายในและภายหลังจากวันทำงบการเงิน			
206	การปรับรายการย้อนหลัง เช่น การแก้ไขข้อผิดพลาด การใช้นโยบาย			

	บัญชีใหม่ ฯลฯ)			
207	การเปลี่ยนแปลงรายการทันที เช่น การเปลี่ยนแปลงประมาณการค่าเสื่อมราคา			
208	การขยายการให้กู้ยืม ลักษณะและจำนวนเงินของหนี้สินหรือภาวะผูกพันที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า รวมรายการนอกงบดุล			
209	การทดแทนการให้กู้ยืมทางตรง			
210	สัญญาการขายโดยมีข้อตกลงที่จะซื้อคืน			
211	รายการที่เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ			
212	วันที่ครบกำหนดของสินทรัพย์และหนี้สินโดยวิเคราะห์ตามการจัดกลุ่มตามวันที่ครบกำหนดตามระยะเวลาที่เหลืออยู่ ณ วันที่ในงบดุลถึงวันที่ครบกำหนดตามสัญญา			
213	การระงับตัวของสินทรัพย์ หนี้สิน และรายการนอกงบดุล โดยจำแนกกลุ่มตามภูมิศาสตร์ กลุ่มลูกค้า หรือกลุ่มอุตสาหกรรม ตามการระงับตัวของความเสี่ยง			
17.5 ผู้สอบบัญชีและค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี				
214	บ.หรือบ.ย่อยมีการเปลี่ยนแปลงผู้สอบบัญชี			
215	ค่าตอบแทนจากการสอบบัญชี (audit fee)			
216	ค่าบริการอื่น (non-audit fee)			
217	ค่าบริการอื่นในอนาคต			
218	ประเภทของการให้บริการอื่น			
18. ข้อมูลจำแนกตามส่วนงาน(อธิบายแยกตามสายผลิตภัณฑ์/บริการ หรือกลุ่มธุรกิจ)				
219	รายได้รวม(V)			
220	ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเงินฝากและยอดรวม(V)			
221	รายได้รวมดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ(V)			
222	ยอดสินทรัพย์รวม(V)			
19. สินทรัพย์และคุณภาพสินทรัพย์				
19.1 สินทรัพย์รวม				
223	วิเคราะห์สาเหตุการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนสินทรัพย์แต่ละประเภท			
224	บ.หรือบ.ย่อยจัดให้มีการประเมินราคาทรัพย์สินที่สำคัญโดยผู้ประเมินราคาอิสระ			

19.2 สินทรัพย์ถาวรหลักที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ				
225	ยอดรวมของมูลค่าทรัพย์สินหลักที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ			
226	ประเภทและลักษณะของสินทรัพย์			
227	ลักษณะกรรมสิทธิ์			
228	สรุปสาระสำคัญของสัญญาเช่าระยะยาว			
229	ภาระหลักประกันของทรัพย์สิน และวงเงินหลักประกัน			
230	จำนวนหนี้สินทั้งหมดที่มีประกัน ลักษณะ ประเภท และราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกัน			
19.3 สินทรัพย์ที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ				
เงินให้สินเชื่อ				
231	การจัดชั้นเงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ หลักประกัน การกันสำรอง			
232	มูลค่าเงินให้กู้ยืมรวมดอกเบี้ยค้างรับที่ต้องจัดชั้น			
233	การระงับตัวของสินเชื่อ			
234	ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ (ตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย) และรายละเอียดการเคลื่อนไหวระหว่างปี			
235	การตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเปรียบเทียบระหว่างนโยบายของบริษัทกับเกณฑ์ที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด			
236	วิเคราะห์สาเหตุของการเปลี่ยนแปลง ของเงินให้สินเชื่อ			
237	วิเคราะห์กำไร/ขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้			
238	จำนวนราย/มูลค่า การโอน NPL ไปยัง TAMC และ/หรือ AMC ที่บริษัทจัดตั้ง			
239	เงื่อนไขในการโอน และประโยชน์หรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการโอน NPL ไปยัง TAMC และ/หรือ AMC ที่บริษัทจัดตั้ง			
240	ผลเสียหายจากการให้กู้ยืม (ถ้าไม่มีให้ระบุว่าไม่มี)			
19.4 สินทรัพย์รอการขาย				
241	ประเภทและส่วนประกอบของสินทรัพย์รอการขาย			
242	การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับสินทรัพย์รอการขาย			
243	วิธีการจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์รอการขาย			
20. เงินลงทุนในหลักทรัพย์				
244	ประเภทของหลักทรัพย์			

245	วัตถุประสงค์ในการออกหลักทรัพย์			
246	มูลค่าเงินลงทุนแยกตามหลักทรัพย์แต่ละประเภท			
247	วิเคราะห์การกระจุกตัวของการลงทุนเงินลงทุนในหลักทรัพย์			
248	ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์			
249	การตั้งสำรองค่าเผื่อการลดค่าของเงินลงทุน			
21. รายจ่ายลงทุน				
21.1 รายจ่ายลงทุนที่ผ่านมา				
250	บ.หรือบ.ย่อยมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในโครงการจ่ายลงทุน			
251	วัตถุประสงค์ของรายจ่ายลงทุนที่ผ่านมา			
252	วิเคราะห์ผลตอบแทนที่คาดหวังกับผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง			
253	วิเคราะห์สาเหตุของความแตกต่าง			
21.2 แผนรายจ่ายลงทุน				
254	วัตถุประสงค์ของรายจ่ายลงทุน			
255	จำนวนเงินและช่วงเวลาที่คาดว่าจะจ่ายเงินลงทุนตามแผน			
256	ผลตอบแทนที่คาดหวัง			
22. แหล่งที่มาของเงินทุน				
22.1 ความเหมาะสมของโครงสร้างเงินทุน				
257	ให้แสดงอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ เช่น หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น			
258	แหล่งเงินทุนนอกงบดุล			
259	ความเหมาะสมของโครงสร้างเงินทุนดังกล่าว โดยเปรียบเทียบกับกิจการอื่นในอุตสาหกรรม			
260	สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทุนในปีที่ผ่านมา			
22.2 ส่วนของผู้ถือหุ้น				
261	อธิบายสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้นที่เป็นแหล่งที่มาของเงินทุน เช่น การขายหุ้นเพิ่มทุน การเปลี่ยนแปลงของกำไรสะสม ซึ่งจะไม่รวมรายการที่ไม่กระทบกระแสเงินสด			
22.3 หนี้สิน				
262	มูลค่าหนี้สินระยะสั้นและระยะยาว			
263	ระยะเวลาครบกำหนด สกุลเงินและมูลค่าอัตราดอกเบี้ย			
264	ดอกเบี้ยและเงินต้นที่ต้องจ่ายชำระในอนาคต			

265	เงื่อนไขของหนี้สินที่มีผลต่อการกู้ยืม (covenant) และผลของการละเมิดข้อตกลง			
266	การกู้ยืมเงินหรือมีการออกตราสารหนี้เป็นจำนวนที่มีนัยสำคัญต่อฐานการเงินหรือผลการดำเนินงาน			
22.4 อัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับหนี้สินเป็นอัตราลอยตัวหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง(4)				
267	การบริหารความเสี่ยง			
268	แนวโน้มและผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของธนาคาร			
22.5 ความสัมพันธ์ของแหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปของเงินทุน				
269	วิเคราะห์โอกาสที่บริษัทอาจเกิดปัญหาจากความไม่สัมพันธ์กันของแหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปของเงินทุนดังกล่าว รวมทั้งแนวทางแก้ไขหรือมาตรการรองรับเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัท			
270	วิเคราะห์ผลต่างของดอกเบี้ยหรืออัตราดอกเบี้ย (interest spread) ในกรณีที่ผลต่างดังกล่าวมีแนวโน้มลดลง ให้อธิบายสาเหตุและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น			
22.6 การดำรงอัตราส่วนตามที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด (4)				
271	แสดงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง			
272	วิเคราะห์ความเพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ธปท.			
23. สภาพคล่อง				
23.1 กระแสเงินสด				
273	จำนวนและสัดส่วนของกระแสเงินสดจากกิจกรรมต่าง ๆ			
274	วิเคราะห์ปัจจัยหรือรายการที่สำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสด			
275	กรณีที่กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงานกับกำไรจากการดำเนินงานมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญให้วิเคราะห์สาเหตุด้วย			
23.2 อัตราส่วนสภาพคล่องที่สำคัญ				
276	อัตราส่วนสภาพคล่อง เช่น CA/CL			
277	ความเพียงพอของสภาพคล่อง			
278	วิเคราะห์ มูลค่าและระยะเวลาของการได้มาหรือการใช้ไปของเงินทุน ระยะสั้นว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใด			
24. โครงการในอนาคต				

279	ลักษณะโครงการ (ถ้าไม่มี ให้ระบุว่าไม่มี)			
280	ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ			
281	ปัจจัยที่ทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินไปตามแผนได้			
282	รายจ่ายโดยประมาณของโครงการ(V)			
25. การเปลี่ยนแปลงในอนาคต				
283	แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต			
284	ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานหรือฐานะการเงินของบริษัทและบ.ย่อย ไม่ว่าจะเป็สิ่งที่เกิดขึ้นแล้วหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น และสิ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมของบริษัท			
285	วิเคราะห์แนวทางการดำเนินการเพื่อรองรับปัจจัยและอิทธิพลหลักดังกล่าว(V)			
26. ประมาณการงบการเงิน				
286	ประมาณการรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลในอนาคต(V)			
287	ประมาณการกำไรในอนาคต(V)			
288	ประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต(V)			
289	สมมติฐานและคำอธิบายที่ใช้ในการประมาณการ(V)			

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูล

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรปริญญาบัญชี
มหาบัณฑิต ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แบบสอบถามมีทั้งหมด 6 หน้า แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความสำคัญของข้อมูลต่อการตัดสินใจลงทุนในมุมมองของนักวิเคราะห์

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการสละเวลาอันมีค่ายิ่งเพื่อตอบคำถามให้ตรงกับ
ความคิดเห็นของท่านข้อมูลนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ โดยนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมและ
นำมาใช้ประโยชน์โดยตรงทางวิชาการเท่านั้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ข้อมูลมา ณ โอกาสนี้

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ต้องการ หรือกรอกข้อความลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวทั่วไป

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

น้อยกว่า 30 ปี

40 – 44 ปี

30 – 34 ปี

45 – 49 ปี

35 – 39 ปี

50 – 54 ปี

ตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาตรี	☐ สูงกว่าปริญญาโท

4. ประสบการณ์ด้านการวิเคราะห์

☐ ต่ำกว่า 5 ปี	☐ 5 – 10 ปี
☐ 11 – 14 ปี	☐ ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

5. ประเภทของอุตสาหกรรมที่ท่านเคยวิเคราะห์ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ 1. ธุรกิจการเกษตร	☐ 11. เครื่องมือและเครื่องจักร	☐ 21. การแพทย์
☐ 2. อาหารและเครื่องดื่ม	☐ 12. บรรจุกภัณฑ์	☐ 22. โรงแรมและบริการ
ท่องเที่ยว
☐ 3. ขนส่งในครัวเรือน	☐ 13. ยี่ห้อกระดาษและกระดาษ	☐ 23. การพิมพ์และสิ่งพิมพ์
☐ 4. อัญมณีและเครื่องประดับ	☐ 14. ยานพาหนะและอุปกรณ์	☐ 24. บริการเฉพาะกิจ
☐ 5. เวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง	☐ 15. วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง	☐ 25. ขนส่ง
☐ 6. สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	☐ 16. พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	☐ 26. คลังสินค้าและไซโล
☐ 7. ธนาคาร	☐ 17. พลังงาน	☐ 27. สื่อสาร
☐ 8. เงินทุนหลักทรัพย์	☐ 18. เหมืองแร่	☐ 28. เครื่องใช้ไฟฟ้าและ
คอมพิวเตอร์
☐ 9. ประกันชีวิตและประกันภัย	☐ 19. พาณิชยกรรม	☐ 29. ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
☐ 10. เคมีภัณฑ์และพลาสติก	☐ 20. บ้านเหิงและสันตนาการ	☐ 30. อื่น ๆ.....

6. แหล่งข้อมูลที่ท่านได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ เว็บไซต์ ผลิต.	☐ เว็บไซต์ ตลท.
☐ เว็บไซต์ ของบริษัท	☐ เว็บไซต์ ธปท.
☐ เว็บไซต์ สภาพัฒนา	☐ อื่น ๆ

ส่วนที่ 2 ความสำคัญของข้อมูลต่อการตัดสินใจลงทุนในมุมมองของนักวิเคราะห์
 คะแนน 5 เท่ากับรายการที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความจำเป็นมากที่สุด ที่บริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลนั้น
 คะแนน 1 เท่ากับรายการที่มีความสำคัญน้อยที่สุด และมีความจำเป็นน้อยที่สุด ที่บริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลนั้น

ลำดับ ที่	รายการ	ความสำคัญต่อการตัดสินใจ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
ปัจจัยความเสี่ยง						
1	ความเสี่ยงโดยทั่วไปของสถาบันการเงิน					
2	รายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยง(ลักษณะ สาเหตุ มาตรการรองรับ ผลกระทบของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น)					
ลักษณะการประกอบธุรกิจ						
3	ประวัติความเป็นมา					
4	ลักษณะการประกอบธุรกิจ					
5	รางวัลหรือมาตรฐานที่ได้รับ					
6	โครงสร้างรายได้					
7	เป้าหมายการดำเนินธุรกิจ (ถ้ามี)					
8	ผลการปฏิบัติตามแผนการดำเนินธุรกิจหรือตามเป้าหมายที่กำหนดไว้					
9	ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อโอกาสหรือข้อจำกัดในการประกอบธุรกิจ					
การประกอบธุรกิจของแต่ละสายผลิตภัณฑ์/กลุ่มธุรกิจ						
10	การรับฝากเงิน					
11	การให้สินเชื่อ (ลักษณะ นโยบาย หลักประกันของ การให้สินเชื่อ นโยบายการปรับโครงสร้างหนี้และ การควบคุม การให้กู้ยืม และการติดตาม)					
12	ลูกค้า (ลักษณะลูกค้า และกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย อำนาจการต่อรอง)					
13	ช่องทางการจัดจำหน่าย/ช่องทางการให้บริการ					
ตลาดและภาวะการแข่งขัน						

14	การตลาด(กลยุทธ์การแข่งขัน ส่วนแบ่งการตลาด)					
15	ภาวะการแข่งขัน(สถานภาพของบริษัท ชื่อและจำนวนคู่แข่ง)					
การจัดการผลิตภัณฑหรือบริการ						
16	แหล่งที่มาของเงินทุน					
17	เงินลงทุนจากผู้เกี่ยวข้อง					
18	ความสามารถในการดำรงเงินกองทุน					
19	นโยบายสภาพคล่อง					
ความรับผิดชอบต่อสังคม						
20	การบริจาคหรือการกุศล					
การวิจัยและพัฒนา						
21	รายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา(นโยบายขั้นตอนที่ต้องทำ ความสำเร็จ ความสำเร็จ)					
ข้อพิพาททางกฎหมาย						
22	ลักษณะของคดี					
23	ผลกระทบที่อาจเกิดกับการดำเนินงานของบริษัท					
ข้อมูลหลักทรัพย์และผู้ถือหุ้น						
24	ประเภท จำนวน มูลค่า และวัตถุประสงค์ของหลักทรัพย์					
25	ราคาตลาดของหลักทรัพย์					
26	การเปลี่ยนแปลงในประเภท จำนวน และมูลค่าของหลักทรัพย์ทั้งในอดีตและแผนในอนาคต					
27	จำนวนและประเภทของผู้ถือหุ้น					
28	ผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก จำนวนหุ้นที่ถือและสัดส่วนการถือหุ้น					
29	นโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทและบริษัทย่อย					
นโยบายการลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม						
30	ประเภทธุรกิจที่ลงทุนและเหตุผลที่ลงทุน					
31	โครงสร้างการถือหุ้นและ สัดส่วนเงินลงทุนของ					

	กลุ่มบริษัท					
32	การควบคุมดูแลบริษัทที่ลงทุน(ขอบเขต ส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบาย)					
33	ส่วนได้เสียในกำไร(ขาดทุน)ของบริษัทที่ลงทุน					
ข้อมูลกรรมการและผู้บริหาร						
34	โครงสร้างการจัดการของกรรมการและผู้บริหาร (รายชื่อ ขอบเขตอำนาจ สัดส่วนการถือหุ้น)					
35	ข้อมูลส่วนบุคคลของกรรมการและผู้บริหาร(อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ความสัมพันธ์ทาง เครือญาติ การเป็นกรรมการในบริษัทอื่น)					
36	การสรรหากรรมการและผู้บริหาร					
37	ค่าตอบแทนผู้บริหารทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน					
การกำกับดูแลกิจการ (อธิบายตามแนวทาง ตลท.ให้ครบ 15 ข้อ)						
38	เหตุผลและการปฏิบัติตาม code of best practices					
39	การดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายใน					
ข้อมูลบุคลากรและพนักงาน						
40	จำนวนพนักงาน					
41	ลักษณะและมูลค่าของผลตอบแทน					
การควบคุมภายใน						
42	ความเพียงพอ ความเหมาะสมและภาพรวมของ ระบบควบคุมภายใน					
43	ข้อบกพร่องและแนวทางแก้ไข					
รายการระหว่างกัน						
44	ชื่อกลุ่มบุคคลที่มีความขัดแย้งและลักษณะ ความสัมพันธ์					
45	ลักษณะ ปริมาณ และมูลค่าของรายการระหว่างกัน					
46	นโยบายกำหนดราคาระหว่างกัน					
ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน 3 ปีที่ผ่านมา						

47	สรุปฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน 3 ปีที่ผ่านมา					
48	อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ(นโยบายทางการเงินฯ)					
49	สาเหตุ การเปลี่ยนแปลง การดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย					
รายการเพิ่มเติมในงบการเงิน						
50	การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของ ธปท.					
51	เกณฑ์และนโยบายบัญชีที่ใช้ในการจัดทำงบการเงิน					
52	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นภายในและภายหลังจากวันที่ในงบการเงิน					
53	การปรับรายการย้อนหลัง เช่น การแก้ไขข้อผิดพลาด การใช้นโยบายบัญชีใหม่					
54	การเปลี่ยนรายการทันที เช่น การเปลี่ยนประมาณการค่าเสื่อมราคา					
55	หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า และภาระผูกพันรวมทั้งรายการนอกงบดุล					
56	วันที่ครบกำหนดของสินทรัพย์และหนี้สิน					
57	การระงับตัวของสินทรัพย์ หนี้สิน และรายการนอกงบดุล					
58	รายการเกี่ยวกับผู้สอบบัญชี					
ข้อมูลจำแนกตามส่วนงาน						
59	รายได้รวม					
60	ยอดค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเงินฝากและยอดรวม					
61	รายได้รวมดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ(กำไรสุทธิ)					
62	ยอดสินทรัพย์รวม					
สินทรัพย์และคุณภาพสินทรัพย์						
63	การวิเคราะห์เกี่ยวกับสินทรัพย์(ส่วนประกอบ การระงับตัว การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ วันที่ครบกำหนด)					
64	สินทรัพย์ถาวรหลักที่ใช้ในธุรกิจและสินทรัพย์ที่					

	เป็นหลักประกัน						
65	สินทรัพย์ที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ						
66	รายการสินทรัพย์หรือการขาย						
67	เงินลงทุนในหลักทรัพย์						
รายจ่ายลงทุน							
68	รายจ่ายลงทุนที่ผ่านมา(วัตถุประสงค์ ผลตอบแทน)						
69	แผนรายจ่ายลงทุนในอนาคต(วัตถุประสงค์ ผลตอบแทนที่คาดหวัง)						
แหล่งที่มาของเงินทุน							
70	ความเหมาะสมของโครงสร้างเงินทุน(แหล่งเงินทุน นอกงบดุล D/E Ratio)						
71	การเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น(การขายหุ้นเพิ่ม ทุน การเปลี่ยนแปลงในกำไรสะสม)						
72	การวิเคราะห์หนี้สิน(ความสามารถชำระหนี้ ภาระ หนี้สินที่ต้องชำระในอนาคต การกระจุกตัว เงื่อนไข ของหนี้สินต่อการกู้ยืม ผลการละเมิด)						
73	ความเสี่ยงของอัตราดอกเบี้ย/อัตราแลกเปลี่ยนต่อ การดำเนินงาน การบริหารความเสี่ยง						
74	ความสัมพันธ์ของแหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปของ เงินทุน						
75	การดำรงอัตราส่วนตามที่หน่วยงานกำกับดูแล กำหนด						
สภาพคล่อง							
76	การวิเคราะห์กระแสเงินสด(การเปลี่ยนแปลงและ ปัจจัยที่มีผลต่อกระแสเงินสด)						
77	ความเพียงพอของสภาพคล่อง ความสอดคล้อง กันของการได้มาและใช้ไปของเงินทุนระยะสั้น						
โครงการในอนาคต							
78	โครงการในอนาคต (ลักษณะโครงการ ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ ปัจจัยที่ทำให้ไม่ สามารถดำเนินตามแผนได้)						

การเปลี่ยนแปลงในอนาคต						
79	การเปลี่ยนแปลงในอนาคต(แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง แนวทางรองรับปัจจัยและอิทธิพลดังกล่าว)					
ประมาณการงบการเงิน						
80	ประมาณการยอดขายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล					
81	ประมาณการกำไรในอนาคต					
82	ประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต					
83	สมมติฐานและคำอธิบายที่ใช้ในการประมาณการ					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

1. ท่านเห็นว่า สถาบันการเงิน ควรมีการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนใด เพราะเหตุใด

ขอขอบคุณที่ท่านสละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

สรุปการให้น้ำหนักของค่าคะแนนแบบสอบถามกับกระดาษทำการที่ได้จากนักวิเคราะห์

แบบสอบถาม	ค่า คะแนน	กระดาษทำการ	แบบสอบถาม	ค่า คะแนน	กระดาษทำการ
1	0.8	1-3	43	0.6	159
2	0.8	4-7	44	0.6	160
3	0.6	9-13	45	0.6	161
4	0.8	14-22	46	0.6	162-168
5	0.6	23-27	47	0.8	169-183
6	1.0	28-29	48	0.8	184-189
7	0.8	30-32	49	0.8	190-197
8	0.8	33	50	0.8	198-199
9	0.8	34-36	51	0.8	200-204
10	0.6	37	52	0.8	205
11	0.8	38-50	53	0.8	206
12	0.8	51-53	54	0.8	207
13	0.8	54	55	0.8	208-211
14	0.8	55-56	56	0.8	212
15	0.8	57-62	57	0.8	213
16	0.8	63-64	58	0.8	214-218
17	0.8	65-67	59	1.0	219
18	0.8	68	60	0.8	220
19	0.8	69	61	1.0	221
20	0.4	70-71	62	0.8	222
21	0.6	72-75	63	0.8	223-224
22	0.8	76-79	64	0.8	225-230
23	0.8	80-81	65	0.8	231-240
24	0.8	82-85	66	0.8	241-243
25	0.8	86	67	0.8	244-249

26	0.8	87-96	68	0.8	250-253
27	0.8	97-98	69	1.0	254-256
28	0.8	99-105	70	0.8	257-260
29	1.0	106-108	71	1.0	261
30	0.8	109-111	72	0.8	262-266
31	0.8	112-113	73	0.8	267-268
32	0.8	114-115	74	0.8	269-270
33	0.8	116-117	75	0.8	271-272
34	0.8	118-128	76	0.8	273-275
35	0.8	129-134	77	0.8	276-278
36	0.6	135-137	78	0.8	279-282
37	0.6	138-142	79	0.8	283-285
38	0.6	143-145	80	0.8	286
39	0.8	146-147	81	0.8	287
40	0.6	148-150	82	0.8	288
41	0.6	151-152	83	0.8	289
42	0.6	153-158			

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

การคำนวณคะแนนจากกระดาษทำการ(2.1)

คะแนน ที่	ข้อที่	ตาม เกณฑ์ บังคับ	โดย สมัคร ใจ	รวม (MS)	รวม เปิดเผย (AS)	รายการไม่ เกี่ยวข้อง (N/A)	คะแนนที่ได้ =AS/(MS-N/A)
1	1-8	7	1	8			
2	9-36	18	10	28			
3	37-54	16	2	18			
4	55-62	6	2	8			
5	63-69	7	0	7			
6	70-71	0	2	2			
7	72-75	2	2	4			
8	76-81	6	0	6			
9	82-108	23	4	27			
10	109-117	7	2	9			
11	118-128	9	2	11			
12	129-142	14	0	14			
13	143-147	5	0	5			
14	148-152	4	1	5			
15	153-159	6	1	7			
16	160-168	9	0	9			
17	169-218	50	0	50			
18	219-222	0	4	4			
19	223-243	21	0	21			
20	244-249	6	0	6			
21	250-256	7	0	7			
22	257-272	16	0	16			
23	273-278	6	0	6			
24	279-282	3	1	4			
25	283-285	2	1	3			
26	286-289	0	4	4			

ภาคผนวก จ

รายชื่อบริษัทกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ชื่อย่อหลักทรัพย์	ชื่อบริษัท
1	ACL	บริษัทเงินทุน สินเอเชีย จำกัด (มหาชน)
2	AITCO	บริษัทเงินทุน กรุงศรีอยุธยา จำกัด(มหาชน)
3	BAY	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
4	BBL	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
5	BC	บริษัทเงินทุนบุคคลภัย จำกัด (มหาชน)
6	BFIT	บริษัทเงินทุน กรุงเทพธนาธร จำกัด (มหาชน)
7	BT	ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)
8	KBANK	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
9	KK	ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)
10	KTB	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
11	NFS	บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด(มหาชน)
12	SCB	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
13	SCBT	ธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ จำกัด(มหาชน)
14	SCIB	ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)
15	SICCO	บริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)
16	TBANK	ธนาคารธนชาติ จำกัด(มหาชน)
17	TISCO	ธนาคาร ทีสโก้ จำกัด (มหาชน)
18	TMB	ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)
19	UOBR	ธนาคารยูโอบีรัตนสิน จำกัด(มหาชน)
20	UOBT	ธนาคารเอเชีย จำกัด(มหาชน)

ภาคผนวก ข

ค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	n	ค่าเฉลี่ย	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
โครงสร้างทุนของบริษัท	20	9.4005	1.1500	29.4200	1.4227
โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น	20	62.6335	21.1500	99.9700	5.18281
ความสามารถในการทำ กำไร	20	0.0356	-0.0422	0.3156	0.0154
นักลงทุนต่างชาติ	20	22.5395	0.0300	53.1800	4.4245
การถือหุ้นโดยภาครัฐบาล	20	10.8775	0.0000	64.0100	4.4831
ขนาดของบริษัท	20	341,664.7	4,603.05	1,407,347	94,181
อายุการดำเนินงาน	20	20.0500	8.0000	29.0000	1.5652
คุณภาพการเปิดเผย ข้อมูลภาพรวม	20	18.5254	11.7469	26.0749	0.8136
คุณภาพการเปิดเผย ข้อมูลตามเกณฑ์บังคับ	20	18.7319	11.7045	25.8078	0.7278
คุณภาพการเปิดเผย ข้อมูลโดยสมัครใจ	20	5.1287	2.1420	10.1520	0.4804

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปิติพร แหวนทอง เกิดเมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2523 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อปี พ.ศ. 2546 จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร คณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี(ต้นทุน) จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี 2549

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย